

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΤΟΛ 6^{ος}

ΑΡΙΘ. 263

184, 2)

ΝΕΑ ΩΜΟΡΦΙΑ ΦΑΝΕΡΩΝΕΤΑΙ
Μετά τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐπικαθισμάτων

Θέλετε νὰ ἔχητε λευκότερους, ὁμαiotέροισι ὀδόντας; Ἴδου μίαν νέα μέθοδον ὅπως τὸ ἐπιτύχητε.
Ἐάν ζητήτε νῦν ὁμορφιά καὶ νῦν θέλησιν, δοκιμάσατε τὸν νῦν τοῦτον τρόπον.

Φανταστε τοὺς ὀδόντας σας διὰ τῆς γλώσσης, καὶ θὰ αἰσθάνθητε τὴν παρυσίαν ἐπικαθισμάτων· ἐν εἶδος ὁλοκληρῶν ἐπιστρώματος.

Ἐφ' ὅσον τὰ ἐπικαθίσματα διατηροῦνται ἐπὶ τῶν ὀδόντων, τὸ μείδιμά σας εἶνε ἐσθητικόν.

νὸν πλῆρες· μὴντος.

Σημεῖον εὐφροσύνης ἡ Πέφοντεν νεὸν εἶδος ὀδοντοπαστας. Ἀποσυνδέεται τὰ ἐπικαθίσματα. Διατηρεῖ τοὺς ὀδόντας σπλάντους. Δοκιμάσατε τὴν Πέφοντεν. Ἴδετε πόσον καθαροὶ φαίνονται οἱ ὀδόντες σας κατόπιν χρησιμοῦς ὀλίγων ἡμερῶν χρῆσις τῆς ὀδοντοπαστας ταύτης. Ἰδὲτε κατὰ πείσιν καὶ ὁλοκληρίαν περὶ τῆς αποτελεσματικότητος τῆς.

Ἀγοράσατε σημεῖον τὴν ὀδοντοπασταν ταύτην.

Pepsodent ΚΑΤΑΤΕΒΕΝ
ΣΗΜΑ

ΠΕΨΟΝΤΕΝΤ ἡ νέα Ἀμερικανικὴ ὀδοντοπαστα
Γεν. Ἀντιπρόσωπος: Π. ΠΕΡΟΓΛΟΥ, Πλατεία Ὁμονοίας 3—'Αθήναι

ΚΟΝΙΑΚ ΒΟΤΡΥΣ

V.O. & V.O.S.

Παλαιὸν ἀπόσταγμα Οἴνου

Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Οἴνων καὶ Οἶνοπνευμάτων

ΣΤΑΔΙΟΥ 15δ.

Κεντρικὸν πρατήριον ὁδοῦ ΑΘΗΝΑΣ 27α

Τὰ προηγούμενα φύλλα τοῦ «Μπουκέτου» τιμῶνται δραχ. 3.

ΚΑΡΔΙΑΚΙΔΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ
Πατησίων 5

Ἐκμετρίει δια τὰ συστήματα τῆς φωτογραφικῆς τέχνης. Βραβεῖα Παρισίων—Ρώμης

GRACA

ΑΡΘΡΙΤΙΣ;

Κάμει λοιπόν εντριβὰς μὲ τὴν ἀπαράμιλλον

ΔΙΑΛΥΣΙΝ

ΣΠΙΡΟΣΑΛ

Εἶναι τὸ πραγματικὸς δι' εντριβῶν εἰς τὸ πάσχον μέρος ἐισόδου φάρμακον.

Ι. ΛΟΥΤΖΙΔΗΣ

Χειρουργὸς ὀδοντοπαστας ΠΑΡΙΣΙΩΝ. Ἐπὶ νεκροῦσαν εἰς Παρίσιον σπουδάζει. Ὀλιγοήμερος καὶ ἀνεπίδωκος θεραπεία παθήσεων στόματος καὶ ὀδόντων. Ὀδοντοπαστας, δυσωδίας καὶ Ριγιδίης ταχέως. Χαλκοκενδύλη 44.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΙΑΤΡΟΣ· ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
Ὁδὸς Εἰς 9—'Αθήναι
Ἀσπὶς ἐπὶ 3-72

Ἀγοράζετε ὅλα τὰ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ»

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ GEORGES BEAUME

ΤΑ ΧΑΣΤΟΥΚΙΑ

Στὸ μικρὸ χωριὸ Σαῖν Ζεσβαί, τὰ σπύτια τῶν Ραμὲλ καὶ τῶν Κορμιέ ἦσαν κοντά - κοντά. Ὡστόσο, ἓνα παλὸ μῖσος χώριζε τὰς δύο οἰκογενείας, γὰρ μὴ ἀσήμεντη ἀφορμὴ.
Ἀπὸ δὴ καὶ κάμποσον καιρὸ, στὸ σπίτι τῶν Ραμὲλ εἶχανε κάθε μέρα μαλλώματα καὶ φασαρίες.

Ἦσαν τρελλή! Ἐλεγε ὁ Καίσαρ Ραμὲλ, ὁ παπoύς, στὴν Περγρίνα τὴν ἐγγονήν του, ἐνῶ ἡ κόρη του ἡ Μαριέττα, ἡ μητέρα δηλαδὴ τῆς νῆας, παρακολουθοῦσε τὴ συζήτηση γελῶντας. «Κάτω ἀπὸ τὰ μοστάρια τῆς. (Εἶχε, βλέπετε, καὶ μοστάρια ἡ Μαριέττα!) Ἦσαν τρελλή! Ἐπανελάμβανε μὲ δυνατώτερη φωνὴ ὁ παπoύς, χιτυῶντας τὸ τοκάρο του στὸ χωματένιο πάτωμα τῆς τραπέζης. Ἀκούς νὰ θέλῃ νὰ πάρῃ ἄντρα τὸν Μπασινοῦ, τὸν πιὸ κουτὸ ἀπ' ὅλους τοὺς Κορμιέ!... Ποτὲ δὲν θὰ δώσω τὴν ἀδελὰ μου γι' αὐτὸ τὸ γάμο!

Μὰ ἡ Περγρίνα γελοῦσε γιὰτὶ ἤξερε πὺς καὶ ἡ παραμικρὴ ἐπιθυμία τῆς ἦταν διατηρηγὴ γὰρ τὸν παπoύ τῆς. Μονάχα ποὺ ὁ Καίσαρ συνήθιζε γὰρ φέρνῃ παντὰ στὴν ἀρχὴ ἀντίρρηση, σ' ὅ,τι κι' ἂν εὐέλγαν, —χωρὶς κακὴ καρδίαν, μὰ γὰρ νὰ δείχνῃ πὺς εἶχε γι' αὐτοὺς γνώμην καὶ προσωποκρίτην.

Πράγματι, ἀφοῦ φώναζε κάμποσον καὶ διαμαρτυροῦσα γιὰ τὴν στραβοκεφαλιά τῆς ἐγγονῆς του, τῆς εἶπε ξαφνικὰ, θυμωμένος ὁρῶν.

— Ἐπὶ τέλος, κάνα δ,τι θέλεις καὶ ὅς με ἤρῃχο!... Ἀφοῦ σοῦ ἀρέσει τόσο ποτὲ ὁ Μπασινοῦ, πάρε' τον καὶ ξεφορτώνου με!...

Ἦταν ἀπὸ τὰ λόγια αὐτά, περιμένε νὰ δὴ τὴν ἐγγονοῦλάν του νὰ τὸν ἀγκαλιάσῃ, νὰ τὸν φιλήσῃ καὶ νὰ τὸν εὐχαριστῇ γὰρ τὴν μεγάλην καλοσύνην του. Μὰ ἡ Περγρίνα σκεκόταν ἀμίλητη καὶ σκεπτικῇ.

— Ὅχι! ἓνα εὐχαριστὸ δὲν μοῦ λές;... τῆς εἶπε τότε, ἀπογοητευμένη, ὁ Καίσαρ.

— Νὰ σοῦ πῶ, παπoύ, τοῦ ἀποκριθῇκε ἡ Περγρίνα. Ἡ ἀλήθεια βέβαια εἶνε πὺς ἐγὼ τὸν θέλω τὸν Μπασινοῦ. Μονάχα ὅμως... ποὺ δὲν με θέλει ἐκεῖνος!...

— Αὐτὸ σημαίνει πὺς ἔχει περισσότερο μυαλὸ ἀπὸ σένα!...

— Αὐτὸ θὰ τὸ δοῦμε... Στὸ μεταξύ ὅμως, πρέπει νὰ μιλήσῃς τοῦ πατέρα σου, νὰ τὸν καταφέρῃς νὰ πάρῃ τὴν ἀπόφασιν νὰ με παντρευτῇ...

— Ἀ! ὅλα κι' ὅλα! βροντοφώνησε ὁ παπoύς. Μόνο αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ! Ὁ πατέρας του μὰς ἔχει βροῖσι ἀλλοτε, ἔχουμε χρόνια ὁλόκληρα νὰ μιληθoύμε! Δὲν θὰ προσέσω ποτὲ τὰ πόδια του, γὰρ νὰ παντρευτῇς ἐσὺ τὸν ἡλίθιο γιoύ του.

Μὰ ἡ Περγρίνα τὸν ἄφησε νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ χιτυπᾷ θυμωμένος τὰ χέρια του στὸ τραπέζι καὶ τὰ πόδια του στὸ πάτωμα. Ἦξερε ἡ πονηρὴ δι, ἀφοῦ τὸ εἶπε μὴν φορὰ, ὁ παπoύς τῆς θὰ τῆς ἔκανε τὸ χατήρι. Ὅσο γιὰ τὴν μητέρα τῆς, τὴ Μαριέττα, ἐκεῖνη ἡ καυμένη δὲν εἶχε γνώμην. Ἡ Περγρίνα κυβεργουσε τὸ σπύτι, καὶ τὸν ἐαυτὴ τῆς.

Τὴν ἄλλη μέρα, ἡ Περγρίνα πῆγε μόνη τῇ, στὸ σπίτι τῶν Κορμιέ, γὰρ νὰ «προλειάνῃ τὸ ἔδαφος». Κρατοῦσε στὸ χέρι τῆς ἓνα σακκουλάκι φρέσκα, ἀφράτα ἀμύγδαλα.

Πλησίασε τὸ γέρο Κορμιέ, ποὺ καθότανε στὸ περβoλί τῆς πόρτας καὶ τοῦτοσε τὸ σακκουλάκι μὲ τ' ἀμύγδαλα λέγοντάς του: — Εἶνε φρέσκα, μπαρμπά - Κορμιέ. Σοῦ τάφερα γιὰ σένα.

Ὁ Κορμιέ τὴν κύαζε δυσπιστος. Ποτὲ δὲν τὸν περιέμενε νὰ δὴ τὴν ἐγγονήν του Ραμὲλ νὰ φέρῃ σπύτι του. Καὶ ἡ κατὰλῆξις τοῦ φαρμάκου στὸν κατακόρυφον, ὅταν ἀκούσε τὴν Περγρίνα νὰ τὸν ρωτᾷ ποῦ βρισκόταν ὁ Μπασινοῦ, ὁ γιoύς του...

— Εἶνε ἀπάνω στὸ βουνό, μὲ τὸ κοπάδι, τῆς ἀποκριθῇκε. Ὅα μείνῃ κάμποσες μέρες ἐκεῖ.

— Ὅταν σταῖλεται κανένα νὰ τὸν βοηθῇ, μὴν ἐρχάσετε νὰ τοῦ πῆτε νὰ πῇ στὸν Μπασινοῦ γιoισίσματα ἐν μέρους μου...

Καὶ ἡ Περγρίνα, ἀφοῦ εἶπε αὐτὰ ἔφυγε. Μὰ τὰ λόγια τῆς καὶ τὸ ἀφροσύμ τῆς ἔρριξαν τὸν Κορμιέ ἐν βαθεῖα σὺλλογῇ. Δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Περγρίνας. Καὶ ὅταν εἶπε ὅτι δὲν θὰ τὰ καταφέρνῃ ποτὲ νὰ λύσῃ μόνος του τὸ τρομερὸ αὐτὸ πρόβλημα, κατέφυγε στὰ φῶτα τῆς γυναικῆς του, ποὺ ἦταν πρὸ κοιτῆ καὶ ἀπὸ δαύτης.

Μὰ ἡ γυναῖκα, ὅσο ἄνε, εἶνε γυναῖκα. Αὐτὴ εἶχε γιoύ τῆς παντρεῖς, ἔ! τότε ὁ νοῦς τῆς κόβει, περισσότερο ἀπὸ τὸ μυαλὸ ἐνὸς ἀνδρός. Ἡ κυρὰ Ὀριέτ, ἡ γυναῖκα τοῦ Κορμιέ, βοήθη ἀρέσας τὴ λύσιν τοῦ σινίγματος.

Ἡ Περγρίνα εἶνε ἐφαρμακευμένη μὲ τὸν γιoύ μας καὶ θέλει νὰ τὸν πᾶσῃ ἄντρα τῆς. Ἀγαποῦνται ἀπὸ μικροί. Μαζὺ πῆγανιν σχολεῖο, μαζὺ μεγάλωσαν. Πάντα ἀγαπημένοι καὶ μονιασμένοι.

— Μὰ! λές νᾶνε αὐτὸ; τῇ ρώτησε, ἀμφιβάλοντας, ὁ ἄντρας τῆς.

— Τὸ πρᾶγμα εἶνε φoς φανερό, κακοκοίτη μου!... Γέρας, καὶ μὲ τὸ Κορμιέ, κι' ἀκόμα τὸ μυαλὸ σου γυρίζει σὰν ἀλόγο μὲ σφαλισμένα μάτια... Ἐ καὶ νᾶχαμε τὴν τᾶχιν νᾶπαρνε ὁ γιoύς μας γυναῖκα τὴν Περγρίνα!...

Οἱ Ραμὲλ εἶνε πλούσιοι, πολὺ πλούσιοι... ἔχουν λεφτὰ μὲ οὐρά... Ἐμεῖς ὅμως, τί εἴμαστε

σήμερα, ε; 'Η αλήθεια βέβαια είναι ότι αυτοί μας τα πήγαν όλα, μά ας είνε... Πρέπει τώρα να είδοποιήσουμε άμέσως τον Μπαστιν-
του να κατέβη από το βουνό... Τό σίδερο θέλει χυτόμα όσο είναι
ζεστό ακόμα !...

Ο Κορμιάς τα είχε χάσει. Κάθε φορά που του παρουσιαζόταν
ή ευκαιρία να δείξω κάποια πρωτοβουλία, να κινηθώ λιγάκι, να
ταράξω λίγο το τέλμα του μυαλού του, τον έπαινε μια τρομερή ά-
δράνεια, ένας άδικαιολόγητος φόβος... 'Η γυναίκα του, βλέποντας
τότε ότι δεν είχε να περιμένη καμιά βοήθεια απ' αυτόν, έστελε
άμέσως ένα τσοπανοπαίδι να ειδοποιήσει τον Μπαστιντού — μολύ
με τα πολλά—πολλά χαιρετίσματα της Περγίνας—ότι ήταν ανάγκη
να κατέβη άσριο τό πρωί από το βουνό, αφήνοντας τη φύλαξη του
κοπαδιού σε κανένα άλλο τσοπάνο...

Την άλλη μέρα τό πρωί, ένώ ο Μπαστιντού, ύπακούοντας στο
μήνυμα της μητέρας του, κατέβαινε τη βουνοπλαγιά, επιστρέφοντας
σπίτι του, άκουσε ξαφνικά μια φωνή πίσω από τους άκμονες.
— 'Ε! Μπαστιντού! Έλα κατά δω !...

Ήταν η Περγίνα, η οποία είχε βγεί κατά τύχη περπάτο...

Ο Μπαστιντού, που δεν ήξερε τίποτα
από τη χθεσινή σκηνή, την πλησίασε τρο-
μαγμένος. Αισθάνονταν φόβο κάθε φορά
που βρισκόταν μπροστά στη ζωηρή αυτή
και ροδόμαγούλη χωριατοπούλα, που έ-
τρεχε σαν ξαρκάκι στα βουνά και που
μπορούσε να ξεπλώσει χάρω έναν άντρα
μέ τη γερή γροθιά της.

— Τι θέλεις; τη ρώτησε άμα την
πλησίασε.

— Γιατί με άποφεύγεις; Δεν μ' αγα-
πάς καθόλου;

— Και γιατί να σε αγαπήσω;

— Γιατί τό θέλω εγώ!

— Άσε με ήσυχο !...

— Πρέπει να μ' αγαπήσεις και σύ! έ-
πέμνε η Περγίνα, που την είχανε καλο-
μάθει στο σπίτι της και δεν μπορούσε ν'
ακούσει να της φέρουν αντίρρησης. 'Εγώ
σ' αγαπάω, και θέλω να παντρευτούμε. Τό
έχω πώς είσαι φτωχός—μά δεν παύαίς.
'Εγώ έχω πολλά λεφτά. Θα ζήσουμε μα-
ζύ ευτυχισμένοι! Σύμφωνοι, λοιπόν, ε;
Θά παντρευτούμε, τελείωσε !...

Άρπαξε τό κεφάλι του μέσ στα χέρια
της, και άρχισε να τον φιλάει στο στήμα,
στά μάτια, στη μύτη, στ' αυτιά, στο πη-
λύνι, παντού τέλος πάντων. 'Η ευωδιά
της επιδερμίδος της είχε χαλάσει λιγάκι
τόν φτωχό τον Μπαστιντού. Μά ο φό-
βος που τό προξενούσε τό τρομερό αύ-
τό θηλυκό, ήτανε πιο δυνατός από τη
γλυκεριά ζάλη στην οποία τον είχαν ρίξει
τό όλόθερμα φιλήματα της. Την έσπρωξε
απότομα μακριά του κ' έφυγε τρέχοντας
για τό σπίτι του...

Φαντασθήτε όμως την κατάπληξη και
την ταραχή που τον έπιασαν όταν φτάνοντας στο σπίτι του να τό
λένε, ύστερ' από ένα σύντομο πρόλογο, ότι έπρεπε να πάει γυναί-
κα αυτήν την Περγίνα, που φοβότανε να τη δει από μακριά ά-
κόμα. Τού κάκω ο πατέρας του τό εξήγησε ότι ήτανε οικονομικά
κατεστραμμένοι και ότι ο πλούσιος αυτός γάμος θά τόξ έσπας. Τού
κάκω η μητέρα του τον έξάρκισε να μην κλωστήσει την σπάνια
αυτή τύχη που τό είχε παρουσιάσει... Ο Μπαστιντού δεν ήθελε
ν' άκούσει τίποτα.

— Θά την πάρω !
— Δεν την πάρω !
— Και γιατί;
— Τη φοβάμαι !
— Γιατί τη φοβάσαι;
— Αδίκη έχει τό δίδολο μέσα της !
— Άντρας εσύ και φοβάσαι μια κοπέλλα ! Ού ! να χαθής !
— Αδίκη δεν είναι κοπέλλα ! Αδίκη είναι άλλο
πράγμα ! Δεν την πάρω, σάς λέω !... Τη φοβά-
μαι !...

Κοιτάς σεεις να γνωρίσει τό κεφάλι του
Μπαστιντού Κορμιά !... Οι γονείς του άπελπί-
στηκαν πιά... Μά δεν τό ήσανε γραφτό, τού
Μπαστιντού να γλυτώσει από τα νυχάκια της
ώρασίας και πεισματάρας Περγίνας...

Υστερ' από λίγον καιρό, πέθανε ο παπός
Ραμέλ. 'Η Μαριέττα κάλεσε στην κηδεία και
τους Κορμιά. Τους χάρησε βέ-
βαια μια παλιά διαφορά—τό-
σο άσημαντη, ώστε δεν άξίζει
ο κόπος να κάνουμε λόγο γι'
αυτήν—μά ο θάνατος έπρεπε
να τόξ ένόση, έστω και γιά
λίγες ώρες.

Την κηδεία την άκολούθησε γενναίο φαγοτόπι, όπως συμβαί-
σε όλα τα χωριά. 'Η Περγίνα, ξερόνας ότι θαρότανε στην κη-
δεία και ο Μπαστιντού, φρόντισε να βάλει τό καλύτερο φρόμαγ
και να στολιστή. 'Η άρνηση τού Μπαστιντού δεν την είχε άπο-
παιρνε, ο κόσμος να χαλούσε !

Κάμποσες δικάδες κολού παληού κρασιού έφτασαν για να σω-
πίσουν στους τέσσερες άνέμους τη λύπη που αισθάνονταν οι καλε-
σμένοι για τό θάνατο τού παπού Ραμέλ. Ο Μπαστιντού, μάλιστα
ύστερ' από τό τέταρτο ποτήρι, άρχισε να βρόσκει πώς η Περγί-
να ήτανε πολύ συμπαθητικό κορίτσι...

— Τώρα ξέρεις πού είμαι μόνη—τη μητέρα μου μην τη λο-
ριάσεις, είναι γρηά γυναίκα και δεν μπορεί να κάνει τίποτα—τάρα
πού λές σε χρειάζομαι περισσότερο από κάθε άλλη φορά, τό έλε
η Περγίνα, μια στιγμή που βρέθηκαν μόνοι. Χρειάζομαι έναν
άντρα να κυβερνήσω τό σπίτι μου. Δεν παντρεύομαι.

— Ο δν ! της άποκρίθηκε τραυλίζοντας ο Μπαστιντού, μά
χωρίς να αισθάνεται πιά τον παληό φόβο του.

Όταν ξύπνησε την άλλη μέρα τό πρωί,
ο Μπαστιντού αισθάνονταν δύο πόνο :
έναν στο κεφάλι—από τό πολύ κρασί που
είχε πιεί στην κηδεία τού παπού Ραμέλ,
και έναν άλλο στην καρδιά—γιατί άρχι-
ζε ν' αγαπά τη Περγίνα !...

Πώς και γιατί; Αυτό ήτανε μυστήριο
για τό φτωχό τον Μπαστιντού ! Δεν μπο-
ρούσε να καταλάβει γιατί άρχισε ν' α-
γάπη την Περγίνα... Έπρεπε λοιπόν να πε-
θάνη ο Ραμέλ, και να πη τον περιόρου
ο Μπαστιντού για να πάει να φοβάται
την Περγίνα... Τι γίνεται σ' αυτόν τον
κόσμο !...

Τό γεγονός είναι ότι από
κείνη τη μέρα, ο Μπαστιντού ζητοίσε άπα-
μή γιά να βρεθί μοντά στην Περγίνα...
Όταν έδειχνε τον έπαινε, ανατριχίλασε—
πό ευχαρίστηση όμως και όχι από φόβο.

Υστερ' από δεκαπέντε μέρες ήτανε άρα-
βνιασμένοι. Και ύστερ' από δύο μήνες,
η Περγίνα λεγότανε Περγίνα Κορμιά.
Τό δνειρό της είχε πραγματοποιηθεί. Ή
εύχνη των γονέων τού Μπαστιντού ήταν
άπερίγραπτη. Με δύο λόγια : όλοι ήταν
ευχαριστημένοι...

Ο Μπαστιντού τό πέραςε καλά με τη
γυναίκα του τούς πρώτους μήνες. Μά
ύστερ' από κάμποσον καιρό, η Περγίνα
άρχισε να δείχνει τόν πραγματικό χαρακτή-
ρα της. Ήταν αυταρχική και δεσποτική.
Της άρεζε να διατάσσει, έπειδή ήταν
πλούσια... Ο Μπαστιντού άρχισε σιγά-
σιγά να καταλαμβάνεται από τόν παληό φό-
βο που τό προξενούσε τό θηλυκό, και
τόν έξυπνούσε τό πρωί από τ' άγρια χαρ-
μάτα γιά να τον στελνί στα χωράκια και

που τον έβαζε τό βράδυ να κάνει ως τα μεσάνυχτα διάφορες δου-
λειές τού σπιτιού. Κάποτε πήγε να της πη κάτι, μά η Περγίνα τό έρ-
ριξε μια ματιά νόσο άγρια, που τού κόπηκε τό αίμα από τό φόβο.
Από κείνη την ήμέρα δεν τόλμοις ούτε να την κυττάει. 'Α
είχε μετανοήσει χίλιες φορές, ο δουτοχής, γιά τό γάμο του. Και τό
τρομερό γν' αυτόν ήτανε που την άπόφαση αυτή την είχε λάβει
μόνος του !...

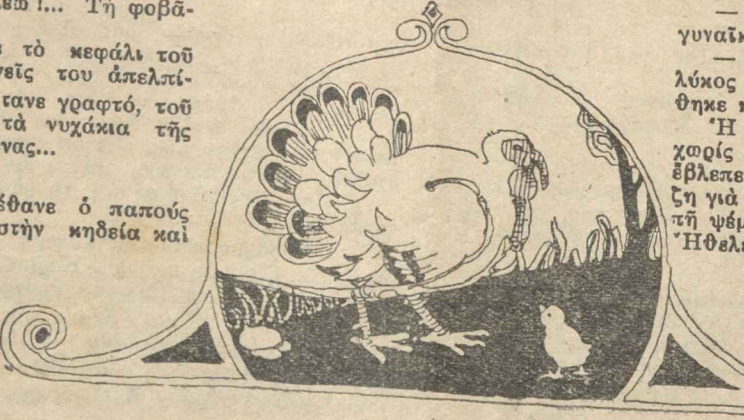
Μιά γύφτα όμως, τόν πήρε τό παράπονο στο κρεβάτι. Τό
ήταν αδύνατο πιά να ύποφερη τη ζωή αυτή. 'Η Περγίνα τον άρα-
πούσε βέβαια, έλα όμως που είχε τη μανία να θέλει να διατάσσει,
να μιλάει στον άντρα της σαν έπιλοχίας σε φαντάρο ! 'Επί τέλους
άντρας ήτανε κι' αυτός ! Δεν ήγιναι να τόν προσβάλει έτσι κάθε
μέρα—και μπρός σε ξένους, πολλές φορές !...

Σηκώθηκε από τό κρεβάτι του και άρχισε να νύνεται. Θέ-
 ήταν η ώρα δύο από τα μεσάνυχτα...

— Πού θά πές τέτοια ώρα; τόν ρώτησε η
γυναίκα του, που ξύπνησε από τό θόρυβο.
— Πάω να κυτάξω μήπως πιάστηκε κανένας
λύκος στη φάκα που έστησα σήμερα, της άποκρί-
θηκε μείγος.

Η Περγίνα γύρισε από τό άλλο τό πλευρό,
χωρίς να τό πη τίποτα, ευχαριστημένη έπειδή
έβλεπε τον άντρα της τόσο πρόθυμο να φρονί-
ζει γιά τα ζώα της. Μά ο Μπαστιντού της είχε
τη ψέμματα. Δεν ήθελε να πάει να δει τη φάκα.
'Ηθελε να βγεί έξω, στον καθαρό άέρα, να ξε-
ανάση λιγάκι, έπειδή τόν έ-

πνιγε η νεροπή του... Και έ-
ταν βρέθηκε μόνος τη νύχτα,
μέσ στ' άγριο δάσος που βρι-
σκόταν εκεί μοντά, έπιασε πώ-
νο σ' ένα κορμένο κορμό δέν-
τρου, και άρχισε να κλαίει π-

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

M. A.

Χαρακτηριστική μελαγχολική όμορφιά σε τύπον κρεολής γλυκυ-
τάτης, με μάτια πολύ έκφραστικά παρ' όλο τό μελαγχολικό φόντο
τους. Την διακρίνει μά λουλουδινα χάρις λόγω ύψους, έμφανίσεως,
συμπαθητικότητας και κομμοστασίας. Τύπος έξαιρετικής ανατροφής
που υπενθυμίζει την κοπέλλα της προπολεμικής εποχής που είχε γιά
βιαιότερο στολίδι την σεμνότητα. Αί εμφανίσεις της είς τας πλέον
κομμάς δεξιότητες προσελκύουν πάντοτε τόν θαυμασμόν.

H MONTAIN

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Από τούς πλέον έπιτυχείς χορούς της εποχής ο δοθείς τό πα-
ρελθόν Σάββατον παρά τφ κ. και τη κ. I. Ρομάνου.

Αίθουσαι άνθοστόλιστες. 'Η σκάλα διακοσμημένη από έμφυ-
χα παρτίλινκα φινιγυρία με τουαλέτες αϊθέρους τούλινες, μουσε-
λινές, λωρζέτ, λευκές, ρόζ, πράσινες, έχρησίμευον ως «λότζια».

Μία ένδιαφέρουσα φυσιογνωμία η Δίς Μουσσολίνι—θυγάτηρ
του Δικτάτορος τη; 'Ιταλίας—φύρουσα τουαλέτα στυλ μπλε-γκρι,
ιδιότυπον όσον και καλλιτεχνικόν κτένισμα με μπούκλες.

Μιά ματιά στο χορευτικόν «τερραίν» ή πλέον επιδεξία χορευ-
τρια άνακηρύσσεται παμφηφεί η Δίς 'Εδα Μουσσολίνι.

Παρευρέθησαν ο προσβευτής 'Ιταλίας και κ. 'Αρλόττα, με
καλλιτεχνική τουαλέτα μπλε, η Δίς 'Αρλόττα—διακοσμητική—με
ρόζ τουαλέτα, ο προσβευτής; Ούγγουρας και η κ. Μολντοβάν, ο υ-
πουργός των 'Εξωτερικών και η Δίς 'Αλ. Καραπάνου, ο υπουργός
των Ναυτικών και η Δίς Π. 'Αργυροπούλου, ο άρχηγός τού έπιτε-
λείου και η κ. Γ. Παπά με άριστοτεχνική τουαλέτα μπλε-ροζ, κ.

κρά... 'Ολη ή άπελπισία που πλημύριζε κάθε μέρα την ψυχή του,
με τ' απότομα φερσίματα της γυναίκας του, ξέσπασε σ' ένα δυνατό,
απαμάρτητο κλάμα. Συγκινώντας τον έαυτο του, έπειδή φοβότανε
τη γυναίκα του. Μά τί άντρας ήταν αυτός; ... Σιγά-σιγά είχαν άρχί-
σει να τόν παίρνουν μυρωδιά και στά γειτονικά χωριά και να τόν
δείχνουν με τό δάχτυλο, κάθε φορά που περνούσε από κεί... 'Α ! ή
κατάσταση αυτή δεν μπορούσε να βαστάξει άλλο. Έπρεπε επί τέ-
λους να δείξει ο Μπαστιντού πώς είχε κι' αυτός κάποια δύναμη; να
κάνη χρήση της εξουσίας που είχε στη γυναίκα του, και να μην
τη αφήνει να τόν τραβή από τη μύτη... Μά πώς; Πώς; ..

Όταν ξύπνησε τό πρωί η Περγίνα και δεν είδε τόν άντρα της
στο πλευρό της, χαμογέλασε :

— Θά πήγες στη στάνη σκέφτηκε.

Μά την ίδια στιγμή είδε να παρουσιάζεται μπροστά της ο Μπα-
στιντού, ολότετα διαφορετικός. Τά μάτια του πετούσανε στίβους και
μά σκληρή άπορασιονόκτητη ήτανε ζωγραφισμένη στο πρόσωπό
του... 'Η Περγίνα φοβήθηκε.

— Νόμιζα πώς ήσουν στη στάνη... ψιθύρισε.

— Όχι ! θά πές εσύ στη στάνη ! της άποκρίθηκε απότομα ο
Μπαστιντού, σφίγγοντας τις γροθίες του. Από σήμερα, εσύ θά πη-
γαίνεις κάθε πρωί στη στάνη !...

Η Περγίνα δεν πίστευσε στ' αυτά της !

Ο Μπαστιντού ήτανε πού της μιλούσε έτσι :

Ο Μπαστιντού ήτανε, μάλιστα ! Με τη διαφορά ότι ο Μπα-
στιντού αυτός άλλως μέσά στην λίγες ώρες που τίς πέραςε ολόμνη-
χες στην έρημιά τού δάσους, χτυπώντας τα στήθη του από την
άπελπισία του γιά την καταραμένη τη δειλία του. Ο Μπαστιντού
είναι γίνε άντρας—άντρας με γροθιά !...

Όπότε, η Περγίνα δοκίμασε να δει αν ήτανε έσπληνη ή αν
δυναμιεύτηκε...

Τι άνοστα άστεια είναι αυτά ! φώναξε τού άντρός της, νο-
μίζοντας ότι θά τόν τρομοκρατήσει. Νά μου κάνης τη χάρη να πές
άμέσως στη στάνη χωρίς πολλές αντίλογιες...

— Τι είπες; βροντοφώναξε ο Μπαστιντού. Και πηδώντας προς
τό μέρος της της έδωσε δυό γερά χαστούκια στα ροδόκκινα μά-
γουλά της.

Η Περγίνα κατάλαβε τότε πώς δεν δύναιεύτηκε ! Ο άντρας
της είχε αλλάξει στ' αλήθεια.

— Άκόμα έδω είσαι ! της φώναξε πιο δυνατά ο Μπαστιντού
χτυπώντας με δύναμη τό πόδι του στο πάτωμα.

— Πηγαίνω, πηγαίνω άμέσως ! τού άποκρίθηκε φοβισμένη η
Περγίνα, σκεπάζοντας τό κεφάλι με τό χέρι της. Μην κάνης έτσι !

Έβαλε στο κεφάλι την μπόλια της και βγήκε έξω, παραπατών-
τας. Ήτανε σάν ζαλιωμένη. 'Η απότομη μεταβολή τού άντρός της,
τά χαστούκια που της έδωσε, ο άγριος τόνος της φωνής του, την
είχανε καταπλήξει. 'Η σκέψης μπλεδύνονταν στο μυαλό της.

Όσοό, όταν έκανε λίγα βή-
ματα, τραβώντας γιά τη στάνη,
όπου έβριταν όλες ή άλλες γυ-
ναίκες τού χωριού, και την φέ-
σης ο καθαρός πρωϊνός άέρας,
χαμογέλασε ξαφνικά ευχριστη-
μένη, και είπες :

— Τι ώραίς που είναι έτσι
ο Μπαστιντού μου ! Τι άν-
τρας ! Τι χερσούναμος !...

και κ. Κ. 'Ηλιάσκου, η κ. Κοποδίστρια, Σέρ Τζών, κ. και κ. και
Δίς Σανυρίδη, κ. και κ. Π. 'Αποστολίδη, κ. και κ. Κ. Ζαρίφη, κ.
και κ. Σκαρμαγιά, κ. και κ. 'Αλεξανδρή, ο κ. και η Δίς Βούρου,
κ. και κ. Πολίτη, κ. και κ. Τσαμαδού, κ. και κ. Λυκοβέζου, κ. και
κ. Μεν. Μεταξά.

Χαρακτηριστική σιλουέτα, φυσιογνωμία σφιγροτόξα, σύνο-
λον πολύ σικ ή κ. Άλμα Ράλλη.

Όραιοι εμφανίσεις ή κ. Σαλβάγου—ύπέρ ποτε θελκτική—με
μπρό βελούδο, ή κ. Κογαρίνα, άρίστηκη εμφάνιση με τουαλέτα
λευκή, ή κ. Γ. Μελά—τό γένος Σαλβάγου—πολύ πικάνικη φυσιο-
γνωμία με κόκκινη μουσελίνα, ή κ. Ζαίμη—άγαλματώδης όμορφιά.

Επίσης παρευρέθη η κ. Α. Μιχαλακοπούλου, η κ. Καφαντά-
ρη, κ. και κ. Μαζαράκη, κ. και κ. Μανέττα, κ. και Δίς Βότση, κ.
και κ. Συριώτη, κ. Μιχαλοπούλου, κ. και κ. 'Αραβαντινού, κ. και κ.
Μυλωνά.

Και αί Δασποινίδες Μιχαλοπούλου, Α. Πετροκοκίνου, Παπα-
ρηγοπούλου, 'Αλ. Θεοδόρη, 'Αλέξη, Εύγενίδη, Βουρλούνη, Ροδό-
κανάκη—έξαιρετική εμφάνιση που την διακρίνει έξαιρετική χάρις.

Ο χορός παρετάθη μέρι 4ης πρωϊνης. 'Επικολούθησαν σουνε
και έπικράτησε μεγάλο «άντραϊν».

Χδές δεξιότητες παρά τφ και τη κ. Α. Μιχαλακοπούλου στο
Πτι-Παλαί.

Άρκετά τραπέζια μπριζέ, ιά οποία καταλαμβάνονται από
τίς φανατικότερες θιασώτιδες τού μπριζέ.

Τό κυλικείον πλουσιωτάτον.

Η οικοδέσποινα φέρουσα κομψότατον μαδρον σύνολον.

Παρευρέθησαν : η κ. 'Ελενα Βενιζέλου, η κ. Μορέν, ο κ.

και η κ. Παπαδάτου, η κ. Μανέττα, η κ. Καφαντάρη, ο στρατηγός
και η κ. Φραντζή, ο κ. και η κ. Τσαλδίκη.

Μεταξύ των διπλωματών διακρίνονταν τόν προσβευτή της
'Ιταλίας και την κ. 'Αρλόττα, τόν προσβευτή της Βουλγαρίας, την
κ. Ρασκάνι, τόν κ. και την κ. Μπορνιά, τόν κ. και την κ. Μολδο-
βάνη, τόν κ. και την κ. Κοράτση, τόν κ. και την κ. Τριμόφη, τόν
κ. και την κ. Σερέτη, την κ. Τσαμαδού, την κ. Λαγκλή, την κ. Ντε-
μιντση, την κ. Καποδίστρια, τόν κ. και την κ. 'Αλ. Διομήδη, την
κ. Τσουδερού, την κ. Ν. Μακκά, τόν κ. και την κ. 'Αθ. Ρομάνου,

την κ. Α. Μελά, την κ. Α. Πετροκοκίνου, την κ. Βενιζέλου, την
κ. Α. Μιχαλοπούλου, τόν κ. και την κ. Κύρου, τόν κ. και την κ.
'Ισαϊλώς, τόν κ. και την κ. Στεφ. Φωτιάδου, την κ. Α. Μορέλλα,
την κ. Τριμώκου, την κ. Φραγκιά, τό στρατηγό και την κ. Βλαχο-
πούλου, τόν κ. και την κ. Χαρισιάδη την κ. Θ. Λεκατοά, τόν κ.

Δεληβάνη, τόν κ. και την κ. Μυλωνά, τόν κ. και την κ. Κυριαί-
δη, την κ. Μσταράκη, την κ. Κάππαρη, τόν κ. και την κ. 'Αρώνη,
τόν κ. και την κ. Τριανταφύλλου, την κ. 'Αλεξοπούλου, τόν κ. Χα-
ρίλδου, τό στρατηγό και την κ. Μαζαράκη, την κ. Πετσάλη και
την κ. Τσουκαλά και η Δασποινίδες Νίνα 'Αβέρωφ, Γκόνκα, Στρα-
τούλη, 'Ησσία, 'Ιρέν Μακκά, Βλαχοπούλου, Ρίτα Φραντζή, τούς
κυρίους 'Ιμμελεν, Σαλαφέρα, Λάμπρου, 'Αβέρωφ, Α. 'Ηλιάσκου,
Βαφειδάκη και 'Αξελόν.

Τό παρελθόν Σάββατον δεξιότητες παρά τφ κ. και τη κ. Δ.
'Υψηλάντη.

Μεταξύ των κεκλημένων ήταν κ. Μολδοβάνη, κ. και κ. Μα-
ζέμου, η κ. 'Εμπερλαίν, κ. και κ. Α. Ράλλη, κ. και Δίς Βούρου, κ.
Α. Σκουρτέ, Δίδες Παπαρηγοπούλου, η κ. Μαλαμίδα, κ. και κ. Σ.
Δουσανη, κ. και κ. Καμπάνη, κ. Α. Δοβέδου, κ. και κ. 'Αρα-
βαντινού, η κ. 'Εντού.

Έξαιρετικά χαριτωμένη εμφάνιση της Δος 'Αλίκης Μαέμη
με τουαλέτα έμπριμ.

Δεξιότητες ατέλειωτες και ανεξάντλητες, άπογευματινές και
άρκετες βραδυνές.

Lunch και γεύματα άφθονα. Προχδές γεύμα παρά τφ κ. και
τη κ. Α. Δοβέδου προς τιμήν τού κ. Μπαντού.

Την παρελθούσαν Κυριακήν γεύμα και δεξιότητες σε διπλωματι-
κόν κύκλον παρά τφ Προσβευτή 'Ιταλίας και κ. 'Αρλόττα.

Την Τρίτην δεξιότητες παρά τφ κ. και τη κ. Ι. Πολίτη.

Την προσηχη Παρασκευήν δεξιότητες παρά τφ ύπουργφ Οίκονο-
μικών και κ. Α. Μαρή.

Την Πέμπτην, δεξιότητες παρά τφ κ. και τη κ. Κρίνου.

Την παρελθούσαν Παρασκευήν δεξιότητες παρά τφ κ. και τη
κ. Ρούφου.

H MONTAIN

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Η δημοσιευθείσα ήδη μονογραφία της Κας και τού Κου ΕΡ-

MANTORFER κατά μετέφρασιν εκ τού Γερμανικού τού Ιατρού χει-
ρογράφου κ. Γ. Α. Οικονομίδου υπό τόν τίτλον : «Πρακτική οδηγός
της άνευ μαγειρικού άλατος διαίτης των φυματικών», άσφαλώς
θα προσφέρει μεγάλας υπηρεσίας εις την πάσχουσιν ανθρωπότητα.
Τό έν λόγω βιβλίον έκτιμηθέν μεγάλως παρά της επιστήμης με-
τεφράσθη ήδη εις τας περισσότερας γλώσσας τού κόσμου.

Τό συντάχμεν έδικαιώσεως
εις τούς ενδιαφερομένους άνα-
γνώστας μας.

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Η εικόνη τού σημερινού μας
εξωφύλλου είναι έργο τού Γερ-
μανού ζωγράφου Κρόλ Ρίκελ
γνωστού με τόν τίτλον 'Η Λόττη.

ΤΟ ΑΥΡΙΑΝΟ ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ

«ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»

Τριακονταεξαέλιδο, με έκλεκτην και ποικίλην ύλην, διηγή-
ματα, παραδόσεις, ιστορικές σελίδες, περίεργα άπ' όλο τόν
κόσμο, ανέκδοτα, άστεία, εικονογραφημένες άκτουαλιτέ, βιο-
γραφίες μεγάλων άνδρών κτλ. κτλ.

— Τι ώραίς που είναι έτσι
ο Μπαστιντού μου ! Τι άν-
τρας ! Τι χερσούναμος !...

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΤΟΥ ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΙΤΕ

Η ΠΟΛΥΑΓΑΠΗΜΕΝΗ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

— Μονομαχῶ ἐξ αἰτίας σου.
— Ἡ Ἰωάννα τινάχτηκε, τὸν κύτταξε θυμωμένη καὶ τοῦ ἀποκρίθηκε:
— Ἐξ αἰτίας μου, εἶπατε; Ἐξ αἰτίας μου; Ἐξ αἰτίας τῆς ζήλειας σας πότε καλύτερα.
— Ὁ βαρὼνος κατὰλαβε πὺς ἂν ἐπέμενε θὰ φιλονεικοῦσαν.
— Ἔστω, εἶπε, ἐξ αἰτίας τῆς ζήλειας μου, ἀφοῦ τὸ θέλετε ἐσὶ.
— Ἔτσι εἶπε, ἀπάντησε ἡ Ἰωάννα. Μήπως ἐφταίνα ἐγὼ στὰν ἐμονομαχήσατε μὲ τὸν ντὲ Λέον; Τότε δὲν ἦ, θάτε νὰ μοὺ μιλῆ-
στε πρὶν φύγετε. Γιατὶ τὸ κάνατε σήμερα; Φοβόσαστε;
— Προσέθετε, κυρία, πὺς μοὺ μιλάτε! Ξέρετε πολὺ καλὰ πὺς δὲν ξέρω τί θὰ πῇ φόβος, πὺς δὲν φοβήθηκα ποτέ.
— Τότε τί ἤθθατε νὰ μοὺ πῆτε;
— Ὑπέθεσα οὐ θάπρεπε νὰ ἰδοῦθουμε πρὸ τῆς μονομαχίας.
— Πρώτη φορά τὸ κάνατε αὐτό.
— Γιατὶ ἡ περιπέτεια αὐτὴ εἶνε ἐξαιρετικὴ.
— Δὲν σὰς καταλαβαίνω.
— Θέλω νὰ πῶ πὺς ἴσως νὰ μὴ γυρίσω ζωντανὸς ἀπ' τὴ μο-
νομαχία αὐτὴ!...

— Ἡ Ἰωάννα σήκωσε τὰ μάτια της καὶ τὸν κύτταξε. Ὁ Μωρε-
σκάν ἐστρεψε μὲρὸς τῆς σοβαρὸς, ἀτάραχος, ἀπο-
λύτως ψυχραῖος, σὰν ἄνθρωπος ποῦχει πάρει
τὴν ἀποφασί του. Εἶχε τὴν ἐπιβλητικὴν ὑπερη-
φάνεια τῶν ἀνθρώπων ποῦ ξέρον νὰ πεθαίνουν
ἀξιοπρεπῶς, χωρὶς κλάψεις καὶ λιποψυχίες.
— Ἡ στάσις τοῦ αὐτοῦ ἐκάμε ἐντύπωσι στὴν Ἰο-
άννα, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὴν συγκινήσῃ.
— Μοῦ φαίνεται πὺς οἱ φόβοί σας εἶνε ὑ-
περβολικοί, τοῦ εἶπε. Ἐν τούτοις πότε μοι ὅτι
ἔχετε νὰ μοὺ πῆτε.
— Πρόκειται γὰρ τὸ παιδί μας Ἰωάννα, εἶπε
ὁ Μωρεσκάν.

— Νομίζετε πὺς δὲν τὸ ἀγαπᾷ ὅσο πρέπει;
— Δὲν εἶπα αὐτό.
— Νομίζετε πὺς δὲν θὰ τοῦ δώσω τὴν ἀνα-
τροφή ποῦ τοῦ ταιριάζει;
— Πιστεύω πὺς θὰ τὸ κάμῃς γιατί τὸν ἀ-
γαπᾷς. Μὰ εἶσαι ἀκόμη νῆα, Ἰωάννα. Ἐχεις τὸ
δικαίωμα νὰ ζήσης ν' ἀπολαύσῃς τὴ ζωὴ. Μὰ
ἔχε πάντα στὸ νοῦ σου τὸ παιδί σου, τὸ παιδί
μας. Ἐκάμα τὴ νύχτα τὴ διαθήκη μου. Ὅλη
μου τὴν περιουσία τὴν ἀφήνω στὸ παιδί. Φρόν-
τισε γ' αὐτό, κάμε τὸν ἐντιμὸ καὶ ὑπερήφανο
ἄνδρα. Ὑπὲρβα τίμιος καὶ δὲν θὰ ντραπῇ ποτέ
στὴ ζωὴ του, γιατί εἶνε παιδί μου...

— Ἄν καὶ τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ βαρὼνος ἦσαν
προσβλητικὰ στὸ βάθος τους γὰρ τὴν Ἰωάννα,
μολαταῦτα ἡ βαρὼν συγκρατήθηκε. Γιατὶ νὰ
λογομαχήσῃ μαζὺ τοῦ στὴν κρίση αὐτὴ στιγμή;
μποροῦσε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Σαντί θὰ τοῦγραφε νὰ
φεισθῇ τοῦ βαρὼνου. Μὰ ἦταν πλέον ἀργά.

— Ὁ Μωρεσκάν ἐξέλλου δὲν θέλησε νὰ κάμῃ λόγο σὴν γυναίκα
του γὰρ τὴν ἐπιστολὴ τῆς στὸ Σαντί. Μποροῦσε νὰ τῆς πῇ πὺς τὰ
ἤξερε ὅλα, πὺς διάβαζε τὸ γράμμα της, μὰ συγκρατήθηκε.
— Ἡ ὥρα εἶχε περάσει ἀλλωστε. Ἐπρεπε νὰ φύγῃ. Πλησίασε τὴν
Ἰωάννα, τῆς ἔδωσε τὸ χεῖρ του καὶ τῆς εἶπε:
— Χαῖρε, Ἰωάννα. Ἄν σ' ἔκαμα νὰ ὑποφέρῃς κάποτε συγνώ-
ρησέ με.

— Ἡ Ἰωάννα τοῦφίξε τὸ χεῖρ καὶ πορ' ὅλη τὴν ταραχὴ ποῦχε ἀρ-
χίσει νὰ αἰσθάνεται κατάρθρωσε νὰ τοῦ πῇ:
— Μὴν εἶσαι ὑπερβολικός. Δὲν μονομαχεῖς γὰρ πρώτη φορά.
Δὲν πρέπει νὰ χάνῃς τὸ θάρρος σου.

— Ὁ βαρὼνος τὴν κύτταξε στὰ μάτια, κούνησε θλιβερά τὸ κεφάλι
του καὶ βγήκε ἀπ' τὸ δωμάτιο.

— Κάτω τὸν περιμέναν οἱ μάρτυρές του καὶ ὁ γιατρός του.
— Ἐπὶ λίγο σοὶ με γὰρ στὸ πόδι καὶ κατέβηκαν στὸν κήπο ὅπου
τοὺς περιέμενε τὸ ἀμάξι τους.

— Κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα εἶδε ὁ Μωρεσκάν τὸ
παιδί του νὰ παίξῃ πρόσχαρὰ, χωρὶς νὰ ὑ-
ποπτεύεται τὸ κίνδυνος ἀπειλοῦσε τὸν πατέ-
ρα του.

— Ὁ βαρὼνος ἐννοίωσε τὴν καρδίαν του νὰ
σφιγγεται. Πλησίασε τὸ παιδί του, τὸ σήκω-
σε στὴν ἀγκυάλια του καὶ τὸ γέμισε φιλία.
Μὴ μορῶντας πλέον νὰ κρατήσῃ τὴν συγ-

κίνησί του, πῆδῃσε σ' ἀμάξι καὶ ἔφυγε.

— Ἀνύποπτος ὁ μικρὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ τρέχῃ χαρούμενος κάτω
ἀπὸ τὰ μεγάλα δέντρα τοῦ κήπου. Ὑστερὰ ἀπὸ μερικὰ ὥρες θὰ
ἦταν ἴσως ὁρφανὸς ἀπὸ πατέρα. Βρίσκονταν ὅμως στὴν ἡλικία ποῦ
δὲν ἀντιλαμβάνεται κανεὶς, ὅτε μαντεύει κὰν τὶς μεγάλες συμφορές.

Η ΤΙΜΟΡΙΑ

— Ἡ μονομαχία μεταξὺ τοῦ βαρὼνος Μωρεσκάν καὶ τοῦ λοχαγῶ
Σαντί ἔγινε μετὰ μιάμιση ὥρα στὸ δάσος τοῦ Μάρν.

— Ὅταν ὁ Μωρεσκάν ἀντίκρουσε στὸ δάσος τὸν Σαντί ἐννοῶσε
τὴν ὁρμή του μέσῃ τοῦ νὰ κολλήσῃ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ὁ ὁρμῶς
καὶ χυδαῖος, τὸν ὅποιο εἶχε φιλοξενήσει σπῆτι του, ἀπὸ ὑπερηφάνεια
καλωσύνη του, τοῦ σκότωσε τὴν εὐτυχία καὶ ἐπρόκειτο τώρα νὰ τὸν
σκοτώσῃ καὶ τὸν ἴδιο!... Ἀ! γιατί νὰ μὴν μορῶ νὰ ριχτῇ καὶ νὰ
τὸν πνίξῃ μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια!...

— Ὁ καὶ ν' ἔρμαν ἔμάνεψε τὶς σκέψεις τοῦ βαρὼνος, εἶδε τὴν
ταραχὴ του, τὸν πῆρε λίγο παρμέρα καὶ τοῦ εἶπε:
— Εἶνε ἐπικίνδυνον νὰ ταρασσῇ, βαρὼνε. Συγκράτησε τὸν
ἑαυτό σου. Χρεάζεται ὅλη σου ἡ ψυχραιμία στὴν περίστασι αὐτή.

— Ὁ Μωρεσκάν τοῦφίξε φιλικά τὸ χεῖρ καὶ
ψιθύρισε μέσα ἀπ' τὰ σφιγμένα του δόντια:
— Εἶμαι ἐντελὸς ψυχραῖος, φίλε μου, μὴν
ἤσυχος.

— Κάθε ἄλλο ὅμως παρὰ ψυχραιμὸς ἦταν. Εἶχε
μὰ νευρικὴ ταραχὴ ποῦ μάταια προσπαθοῦσε
νὰ συγκρατήσῃ, νὰ κρύψῃ.

— Ἡ μονομαχία ἄρχισε ἀμέσως. Ἀπὸ τὴν κρῆ-
τη ὅμως στιγμὴ φάνηκε ποῦ δὲν ἔδαν τὸ τέλος της.

— Ὁ Σαντί ἦταν ἀνώτερος τοῦ βαρὼνου στὸ εἶδος,
ἐπὶ πλέον δὲ διατηροῦσε τὴν ψυχραιμία του.
Ἦταν ἐπιθετικώτατος. Ὁ Μωρεσκάν ἐπρόκειτο
στὸ καὶ ἡμίκετο. Στραγόνες ἰδρώτες ἔβρεχαν τὸ
μέτωπό του. Ἦταν χλωμός σὰν πεθαμένος, τὰ
μάτια του εἶχαν πάρει μὴν παράξενη δολάδα.

— Οἱ μάρτυρες παρακολουθοῦσαν τὴν μονομα-
χία σιωπηλοί, μὲ σφιγμένη τὴν καρδίαν, μαντεύ-
οντας τὸ τέλος της...

— Δὲν ἀκούονταν μέσα στὸ δάσος παρὰ τὰ
πρωτὰ τερετῖματα τῶν πολεμῶν καὶ ἡ κλαγγὴ
τῶν συγκρουομένων ξιφῶν.

— Ὁ Σαντί εἶχε γίνῃ τώρα ἐπιθετικώτερος.
Καὶ σὲ μὴ στιγμὴ ποῦ ὁ ἀντίπαλός του εἶχε
μείνει ἀκάλυπτος, ὥρμησε ἐναντίον του καὶ ἐβό-
ησε τὸ εἶδος του στὸ στήθος τοῦ Μωρεσκάν!...

— Τὸ εἶδος ἔπεσε ἀπ' τὸ χεῖρ τοῦ βαρὼνου καὶ
ὁ ἴδιος σωρίστηκε κάτω μὲ ἀφρούς αἵματος
στὸ στόμα!...

— Τὸ δρόμα εἶχε λήξῃ...
— Ὁ Σαντί στάθηκε μὴ στιγμὴ λίγο σαστισμένος, κύτταξε τὸν
ἀντίπαλό του, τὸν ὅποιο ἐσώκασαν ἀπὸ κάτω οἱ μάρτυρές του, σπῆ-
νῆθε ὅμως γρήγορα καὶ ἔφυγε μὲ τοὺς μάρτυρές του σὰν κινῆ-
γμενος, συναισθανόμενος τὸ κακὸ ποῦ εἶχε κάμει στὸν ἄνθρωπο
ποῦ τοῦ χάρισε τὴ φιλία του, ποῦ τὸν ἐμπας σπῆτι του.

— Ὁ γιατρός τοῦ Μωρεσκάν τοῦδωσε γρήγορα τὸ τραῦμα, τὸν ἐπο-
κοθέτησαν κατόπιν στὸ ἀμάξι καὶ ξεκίνησαν σιγά-σιγά γὰρ τὴν
ἐπαυλὶ.

— Ὁ Μωρεσκάν ἦταν ἀναίσθητος. Θὰ τὸν ἐπαύρινε κανεὶς γὰρ ν-
κρό, βλέποντας τὴν τρομακτικὴν χλωμάδα. Ζοῦσε ὅμως ἀκόμη παρὰ
τὴν σοβαρότητα τοῦ τραύματός του.

— Θὰ ζήσῃ, γιατρός; ρώτησε ὁ ντ'. Ἐρμάν τὸν γιατρὸ τοῦ βα-
ρὼνου, ἐνὸς τραβοῦσαν πρὸς τὴν ἐπαυλὶ.

— Ὁ γιατρός κούνησε διστακτικὰ τὸ κεφάλι του.
— Εἶνε θανάσιμον τὸ τραῦμα; ἐναρώτησε ὁ ντ'. Ἐρμάν.
— Ναί, ἀπάντησε ὁ γιατρός. Ἐχει τραυματῆσθαι ὁ πνεύμων. Ἐν-
τὸς ὁ βαρὼνος ἔχει γερὴν κρίσιν καὶ μόνον σ' αὐτὴν βασίζομαι
λίγες μου ἐλπίδες.

— Ὅταν πλησίαζαν στὴν ἐπαυλὶ ὁ γιατρός
ἐπρότεινε νὰ προσκορευθῇ κάποιος, καὶ νὰ
εἰδοποιήσῃ τὴν καὶ Μωρεσκάν.

— Δὲν πρέπει νὰ δὴ ἀσφα νὰ σφῆσθῃ
της σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι, εἶπε.
— Ὁ ντ' ἔρμαν κούνησε θλιβερά τὸ κε-
φάλι του καὶ ἀπάντησε:

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑ...

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

— ΝΑ ὁ Ἀμβρόσιος Παρὲ καὶ ὁ Διονύσιος Γενναῖος
μιλοῦσαν, ὁ νεαρὸς σύντροφός τοῦ γηραιοῦ σοφοῦ
ἔχε τραβηχθεῖ λίγο πρὸ πίσω καὶ κύτταζε τὸν
Γενναῖο μὲ γουρλωμένα μάτια, σαστισμένος, τα-
ραγμένος, βαθειὰ συγκινημένος, ψιθυρίζων:

— Αὐτός... αὐτός εἶνε λοιπὸν ὁ Διονύσιος Γεν-
ναῖος!...

— Εἶσαι εὐτυχισμένος παιδί μου; ρώτησε τώρα
ὁ Ἀμβρόσιος Παρὲ τὸν Γενναῖο.

— Ναί, πάτερ μου, εἶμαι πολὺ εὐτυχισμένος, ἀπάντησε ὁ Διονύ-
σιος. Ἡ Ἰωάννα μου εἶνε ἀγγελικὸς καλοσύνης καὶ ἀγαθότητος, ὁ μι-
κρός μου Ροβέρτος εἶνε χαριτωμένος! Καὶ ὅμως...

— Τί θέλεις νὰ πῇς, τέκνον μου; Ἀνοίξε μου τὴν καρδίαν σου.
Τί σε βασανίζει;...

— Ναί, πάτερ μου, σὲ σὰς δὲν πρέπει νὰ κρῶβουμαι καθόλου.
Ἡ σὰς ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου. Μ' ὅλη λοιπὸν τὴν εὐτυχία ποῦ μὲ
καταλάβετε ἔχονταί στανιμὲς ποῦ ἡ καρδίαν μου σφιγγεται, ποῦ
καρπὺς καὶ ἀκαίσιες προσεισθήσεις μὲ βασανίζουν καὶ μὲ τρομάζουν.

— Ἐξίσταμαι γὰρ τὴν Ἰωάννα, φοβάμαι γὰρ τὸ παιδί μου. Φοβάμαι γὰρ
τὴν εὐτυχία μου, πάτερ μου. Θέσ μου!... Θέσ μου!... Ἄν μοὺ
ἐπῇ ἡ σὰς, πάτερ μου, ἂν συμβῇ τίποτε στὴν λατρευτὴ μου Ἰο-
άννα ἡ σὰς παιδί μου, θὰ πεθάνω ἀπ' τὴν ἀπελπισία μου!...

— Ὁ Ἀμβρόσιος Παρὲ ἐσφίξε τὸν Διονύσιον Γενναῖο στὴν ἀγκυάλια
καὶ προσπαθῶν νὰ τὸν καθυποχύσῃ:

— Τί λόγια εἶνε αὐτὰ ποῦ λές, τέκνον
μου; ποῦ εἶπε. Γιατὶ ἀφῆνεις νὰ σε παρα-
στήσῃ ἡ σκέψις αὐτή; Εἶσαι εὐτυχι-
στὸς σέως, εὐτυχισμένος πατέρας, εἶ-
παίς μου. Ἐλπίσε, παιδί μου... Κ' ἔχου
τὴν ἐλπίδα συχνά...

— Ὅταν ὁ Διονύσιος Γενναῖος ἐχαίρειται
τὴν Παρὲ καὶ ἔφυγε, ὁ γηραιὸς σοφὸς
ἀνέστη τὸν νεαρὸ σύντρόφόν του, ὁ ὁ-
ποῖος ἐξακολουθοῦσε νὰ στέκῃ παρμέρα
καὶ τοῦ εἶπε:

— Λοιπὸν, τί ἐλέγξαμε Ροβέρτος;
— ἔγραψε ὁ Ἀμβρόσιος Παρὲ κύ-
τταζε τὸν νεαρὸ σύντρόφόν του
καὶ τοῦ εἶπε, πλάνοντάς τον ἀπὸ τὸ χεῖρ.

— Θέσ μου! Τί ἔχεις; Γιατὶ εἶσαι
ἐξίσταμαι γὰρ τὴν Ἰωάννα, φοβάμαι γὰρ τὸ παιδί μου. Φοβάμαι γὰρ
τὴν εὐτυχία μου, πάτερ μου. Θέσ μου!... Θέσ μου!... Ἄν μοὺ
ἐπῇ ἡ σὰς, πάτερ μου, ἂν συμβῇ τίποτε στὴν λατρευτὴ μου Ἰο-
άννα ἡ σὰς παιδί μου, θὰ πεθάνω ἀπ' τὴν ἀπελπισία μου!...

— Ὁ Ροβέρτος Κέρ κύτταξε τὸν Ἀμβρό-
σιον Παρὲ κατὰματα καὶ τοῦ εἶπε:
— Πιστεύετε στὰ φαντάσματα διδά-
σκαλε;

— Ὁ Παρὲ παραευνεύτηκε.
— Τί θές νὰ πῇς; ρώτησε. Δὲν σ' ἐν-
τῶσε;

— Πιστεύετε πὺς ἔνας ἄνθρωπος ποῦ
ἀνέστη καὶ ἐτάφη, μπορεῖ νὰ γυρίσῃ καὶ
πρὸς τὸν κόσμον αὐτό;

— Ὁ γηραιὸς σοφὸς ἀνέκφθη μερικὰ δευ-
τερὰ καὶ ἀπάντησε:
— Ὁ Κόσμος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀ-
νέστη καὶ νεκρὸν τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ
τὴν παρὰ του.

— Ὁ Χριστὸς ναί, διδάσκαλε, ἀλλὰ ὁ
ἄνθρωπος;
— Τὰ πάντα εἶνε δυνατό, Ροβέρτε, ὁ-
τι θέλῃ ὁ Θεός. Μὰ γιατί μὲ ρωτᾷς;

— Εἶπα πρὸ ὀλίγου ἔνα φάντασμα!
— Ὁ Ἀμβρόσιος Παρὲ συνοφρυώθη.

— Ναί, διδάσκαλε, ἐπανάλαβε ὁ Ροβέρτος, εἶδα σὰς λέγω ἕνα
φάντασμα.

— Μὴ λέγῃς ὑπερβολάς, τέκνον μου, τοῦ εἶπε ὁ Ἀμβρόσιος
Παρὲ.

— Ἄν λέγω ὑπερβολάς. Θὰ σὰς ἐξηγήθῃ ἀμέσως. Πέστε μου,
ἐπῇ ἡ σὰς, ὅταν εἶδετε τὸν Διονύσιον Γενναῖο;

— Πολὺ καλά.
— Μὴ ἐπιτρέπετε, διδάσκαλε, νὰ σὰς κάμω ἀκόμη μερικὰς ἐρω-
τήσεις πρὸς τὸν φαντὸ διδάσκαλόν μου;

— Σὺ τὸ ἐπιτρέπεις.
— Ἀπὸ πότε γνωρίζετε τὸν Γενναῖο αὐτόν;

— Τὸ 1552 εἰσάγετε στὴν Γουίνενη, διδάσκαλε.
— Ἐκεῖ τὸν γνώρισα.

— Καὶ τὸν ἐγνωρίζετε μ' αὐτὸ τὸ ὄνομα, τὸ ὅποιο φέρει σή-
μα;

— Ὁ Ἀμβρόσιος Παρὲ κύτταξε προσεκτικὰ τὸν Ροβέρτο Κέρ, σὰν
ἐλπίε νὰ διαβάσῃ στὴν ψυχὴν του καὶ τοῦ εἶπε:
— Μπορεῖτε νὰ μοὺ πῆτε, καὶ Ροβέρτε, ποῖο συμφέρον σὰς παρα-

κινεῖ νὰ μοὺ κάνατε ὅλες αὐτὰς τὶς ἐρωτήσεις;

— Συγχωρήστε με, διδάσκαλε, ἂν σὰς ἐπρόσβαλα. Ἀλλὰ μὴνδυ-
νεῖτε τὸ λογικόν μου. Νομίζω πὺς θὰ τραλαθῶ! Γ' αὐτὸ σὰς ἰκα-
τεύω, βγάλετε με ἀπ' τὴν τρομερὴ ἀγωνία, στὴν ὅποια βρίσκομαι.

— Ἡ φαντασία σου ἀεροβατεῖ, τέκνον μου.
— Ὁχι, διδάσκαλε. Ὁ Διονύσιος Γενναῖος μοιᾶζει καταπληκτι-
κὸς μὲ κάποιον ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἀπέθανε. Τὸν εἶδα νὰ πεθαίνῃ,
μὲ τὰ ἴδια μου τὰ μάτια. Καὶ ὅμως ἡ ὁμοιότης αὐτὴ μὲ κάνει σή-
μερα νὰ τὰ χάνω. Μοῦ φεύγει τὸ μυαλό! Εἶνε ἀδύνατον νὰ κάμω
λάθος, διδάσκαλε. Ὁ Διονύσιος Γενναῖος καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος,
γιὰ τὸν ὅποιον σὰς μιλῶ, εἶνε τὸ ἴδιο πρόσωπον. Ἐχουν τὰ ἴδια χα-
ρακτηριστικά, τὴν ἴδια φωνή. Μόνον τὸ χρῶμα τὸν μαλλίων εἶνε
διαφορετικόν, μὰ αὐτὸ δὲν ἔχει σημασία. Ἀλλάζει κανεὶς σκόλα τὸ
χρῶμα τῶν μαλλίων του στὰν θέλῃ. Ἐξηγήστε μοι λοιπὸν τί συμ-
βαίνει, διδάσκαλε...

— Αὐτὸ ποῦ μοὺ ζήτης εἶνε ἀδύνατον. Ἐντελὸς ἀδύνατον...
— Ἀλλὰ, διδάσκαλε, δὲν μπορῶ νὰ ζῶ πρὸς μὲ τὴν ἀγωνία
αὐτὴ. Θὰ τραλαθῶ στὸ τέλος! Κ' ἐπειδὴ δὲν θέλετε νὰ μοὺ πῆτε
τί συμβαίνει, θὰ πάω στὴν Ἐκουμένην, θὰ συναντήσω τὸν Διονύσιον
Γενναῖο καὶ θὰ μάθω τί τρέχει ἀπὸ τὸν ἴδιο, ἐξαγαγόμενός τινος
νὰ μιλῇ.

— Τὸ πρόσωπο τοῦ Ἀμβροσίου Παρὲ ἐσφίξετο.
— Προσέθετε καλὰ μὴν τὸ κάμῃς αὐτό, εἶπε στὸ Ροβέρτο Κέρ,
γιατὶ θὰ προκαλέσῃς μεγάλες συμφορές. Προσέθετε καλὰ Ροβέρτε.

— Τὸ μυστήριον αὐτὸ μὲ τραλλίζει, δι-
δάσκαλε. Δὲν θὰ μπορέσω νὰ ἡσυχάσω,
ἂν δὲν μάθω τὴν ἀλήθειαν.

— Ὁ Παρὲ θυβόλησε σὲ σκέψις. Τέλος
εἶπε στὸ Ροβέρτο:

— Εἶχες σχέσεις μὲ τὸ πρόσωπον ποῦ
πέθανε ἄλλοτε καὶ ποῦ μοιᾶζει καταπλη-
κτικῶς μὲ τὸν Διονύσιον Γενναῖο;

— Ὁχι. Τὸν ἐγνωρίζα ἐξ ὄψεως μόν-
ον.

— Ὡστε δὲν ἔχεις κανένα λόγο μί-
σους ἐναντίον τοῦ προσώπου ἐκεῖνου;

— Ὁχι, διδάσκαλε.
— Μοῦ λές τὴν ἀλήθειαν;

— Ναί, διδάσκαλε, ἀπάντησεν ὁ Ρο-
βέρτος ψευδόμενος γὰρ νὰ μάθῃ τί συμ-
βαίνει.

— Ἄν σοὺ ἐξηγήσω τί συμβαίνει, μοὺ
ὁρκίζεσαι ὅτι σὲ κανένα δὲν θ' ἀποκαλύ-
ψῃς τὸ μυστικόν αὐτό, μοὺ ὁρκίζεσαι ὅτι
δὲν θὰ ζήτησῃς νὰ κάμῃς κακὸν σὲ κανένα;

— Σὺς ὁρκίζομαι στὴν τιμὴν μου, εἶπε
ὁ Ροβέρτος.

— Ἐ, λοιπὸν δὲν ἐγελάστηκες.
— Ἀ!

— Ὁ ἄνθρωπος τὸν ὅποιον εἶδες νὰ
πεθαίνει καὶ ὁ Διονύσιος Γενναῖος εἶνε ἕνα
καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖ-
νος ἀνέστη καὶ βγήκε ἀπὸ τὸν τάφο του,
γιατὶ ἐκεῖ τὸ θέλησε ὁ Θεός, γιατί εἶχε
κάποιον ἰσχυρὸν μὰ καὶ τρομερὴ ἀποστολὴ
στὸν κόσμον αὐτόν...

— Ὁ Ροβέρτος ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐ-
τὰ ἐστρέψε σὰν μεθυμένος. Θὰ σοιᾶ-
ζοταν κατόν, ἂν δὲν παραλάβαινε νὰ στη-
ριχθῇ κατόν. Νευρικὴ ὥχρητος ἀλλάθηκε
στὸ πρόσωπόν του.

— Ναί, ἀπάντησε ἔξω ὁ Παρὲ.
— Ὁ Ροβέρτος Κέρ ἐννοίωσε τὰ γόνάτα του νὰ τρέμουν. Γιὰ νὰ
μὴν πέσῃ κάθῃς ἡ μάλλον σοφία σου, ἐπὶ ἀκαλοπῆτας τοῦ σπῆ-
τιού, μπόρες στὸ ὅποιο ἐστρεφῇ καὶ μιλοῦσαν. Νόμισε πὺς ἡ γῆ ἐ-
φενεγε κατὰ ἀπὸ τὰ πόδια του. Ὅτι τὰ πάντα ἐκρηκνίζοντο καὶ κα-
τέρρεαν γύρω του!...

— Ἡ ταραχὴ τοῦ αὐτοῦ δὲν κράτησε πολὺ. Συνήθετο γρήγορα, ἐπε-
βλήθη στὸν ἑαυτόν του καὶ εἶπε στὸν Ἀμβρόσιο Παρὲ:

— Τώρα κατὰλαβαίνω ὅλα. Τὸ ὅλο τοῦ Θεοῦ σὴν περίπτω-
σι αὐτὴ τὸν ἐπαίσατε σεις. Ζεῖς ἐσφάσατε τ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

ΤΟ ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΤΟΥ ΑΛΦΙΕΡΙ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΜΗΣΗΣ ΝΤ' ΑΛΜΠΑΝ

Ο άκρίβειος γάμος της κομήσης. Ένας σύζυγος άτόμος, μεγλωμένης, μέθυρας. Αι αξιώσεις του επί του 'Αγγλικού θρόνου. Στη Ρώμη. Η κομήσα σχετίζεται με τον 'Αλφιέρι. Το είδυλλιο τους. Ο σύζυγος ζηλοτυπεί. Ο χωρισμός του ζεύγους. Οι φιλολογικοί θρίαμβοι του 'Αλφιέρι. Ο φθόνος των έχθρων του. Στην ξενιτεία. Η άπιστία της κομήσης. Ο θάνατος του ποιητού κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΙΑ από τις γυναίκες για τις οποίες έγινε πολλός λόγος, σ' όλη σχεδόν την Ερώπη κατά τα τέλη του 18ου και τις αρχές του 19ου αιώνα, ήταν και η περίφημη κομήσα Λουίζα Στόλμπεργκ, η αγαπημένη φίλη και 'Ημερία του μεγάλου ποιητού της 'Ιταλίας 'Αλφιέρι.

Η Λουίζα ήταν κόρη του πρίγκιπος Γουσταύου 'Αδελφού του Στόλμπεργκ — Γκέντεν, ο οποίος είχε υπηρετήσει ως στρατηγός στα στρατεύματα της αυτοκρατορίας Μαρίας Θηρεσίας της Αυστρίας. Ήταν μία απ' τις ωραιότερες και τις πιο μορφωμένες νέες της Ερώπης και το μέλλον της προηγοῦνταν χαρούμενο κ' ευτυχισμένο. Για κακή της τύχη όμως παντρεύτηκε, για λόγους πολιτικούς, τον κόμητα της 'Αλβανίας Κάρολο 'Εδουάρδο Στόλμπεργκ, ο οποίος ήταν τότε μνηστήρ του 'Αγγλικού θρόνου, ως μόνος απόγονος της παλαιάς αγγλικής δυναστείας. Ο Κάρολος 'Εδουάρδος ήταν πενηντάχρονος περίπου, δίστροφος, βάνυσος και μπερζής. Παντρεύτηκε δὲ μόνον και μόνον, επειδή ο τότε υπουργός των εξωτερικών της Γαλλίας δούξ ντ' Αγκιγιόν του είχε ότι ένας μνηστήρας του 'Αγγλικού θρόνου, έπρεπε να έχει διάδοχο.

Έτσι η νεαρά και ωραιότατη Λουίζα, την άνοιξη του 1771, σὲ ηλικία δεκαοχτώ μόλις ετών, συνδέθηκε με τον κόμητα, μ' έναν άνθρωπο περασμένης ηλικίας, κακοφτιαγμένου, μεθύσι, γκρινιάρη, ζηλιάρη και εγωπαθή. Ο γάμος έγινε στο Λορέντο της 'Ιταλίας και ο γαμβρός άντι να άρκεσθῇ στον τίτλο του κόμητος της 'Αλβανίας των οποίων έφεραν οι πρόγονοί του, άφ' ότου εξεθρονίσθησαν, ή- ξισσε απ' τον ληξιαρχό της πόλεως, να τον γράψει στο πρακτικό του γάμου «Μεγαλειότατον Κάρολο 3ο βασιλέα της 'Αγγλίας, της Γαλλίας και της 'Ιρλανδίας και πρροστάτη της Χριστιανικής Πίστης».

Και σάν να μην έφτανε αυτό, ο παράξενος αυτός κόμης, έκοψε επί τη ευκαιρία του γάμου του, σὲ κάποιον νομοματοκοπέιο της 'Ιταλίας, χρυσά και άργυρά νομίσματα, στη μία πλευρά των οποίων ήταν η προτομή του με τον παραπάνω τίτλο, και στην άλλη η προτομή της συζύγου του με τον τίτλο : «Λουίζα βασίλισσα της 'Αγγλίας, Γαλλίας και 'Ιρλανδίας»!

Αίγους μήνες μετά τον γάμο τους, οι νεόνυμφοι έφυγαν από το Λορέντο και πήγαν, με μενάλη πομπή, να εγκατασταθούν στην Ρώμη.

Ο κόμης και η κομήσα ντ' Αλμπαν έπείθονταν μιάς άμξης, την όποια έσπερναν έξη κάριαπρα και μεγαλοπρεπή άλογα. Προηγούντο δὲ τέσσερες εφιπτοι άγγελιοφόροι με πολυτελείς πανοπλίες και άκοιλουδούσαν δυό άλλα άμξια, στο ένα απ' τα όποια βρισκόταν ο άδελφός της Λουίζας, καρδινάλιος της 'Υόρκης.

Ο λαός της Ρώμης που τρελλαινόταν για τα ωραία θεάματα δέχτηκε με ένθουσιασμός ζητωκραυγές τους μεγαλοπρεπείς ξένους. 'Αντίθετος όμως ο Πάπας Κλήμης και γενικώς η αλή του Βατικανού έκανε στους νεονύμφους υποδοχή έντελως διαφορετική. Ο Πάπας Κλήμης 11ος βρισκόταν σὲ πολύ καλές σχέσεις με την 'Αγγλική κυβερνησι και γι' αυτό να μην την δυσαρεστήσει, άοηθήθηκε ν' αναγορίσει τον Κάρολο 'Εδουάρδο Στόλμπεργκ ως μνηστήρα του 'Αγγλικού θρόνου.

Ότ'όσο οι νεόνυμφοι έμεναν τρία

Η κομήσα Ντ' Αλμπαν

Ο ποιητής 'Αλφιέρι

χρόνια στην Ρώμη κ' έπειτα το 1774 πήγαν στην Φλωρεντία. 'Αλλά και εκεί ο άρχων της Φλωρεντίας Μέγας Δούξ της Τοσκάνης Πέτρος Λεοπόλδος, τους έκανε την ίδια υποδοχή που τους είχε κάνει ο Πάπας, επί πλέον δὲ άρνήθηκε ν' άποδώσει στον κόμητα ντ' Αλμπαν βασιλικές τιμές.

Ότ'όσο εκείνος ένοίκιασε εκεί το πολυτελέστατο παλάτιο Γκουαντάνι κ' άρχισε να ζή μι' άπάντα μεγαλοπρεπή, άνοιξε έστρώδες που έμεναν άληθινόντες στην Φλωρεντία.

Σὲ μι' απ' τις έσπεριδες εκείνης περιουσίας στην κομήσα ντ' Αλμπαν, έναν νεαρό και ωραίο ευπατρίδη απ' τον Πεδεμόντιο, ο οποίος δὲν ήταν άλλος παρά ο κόμης Βαττόριο 'Αλφιέρι, ένας άπαιτός μεγαλειότερος ποιητής που άνθιζε ή 'Ιταλία.

Ο 'Αλφιέρι, ο οποίος ήταν τρομερά μοσγυγμένος είχε συναντήσει πολλές φορές την κομήσα στο θέατρο και στον περίπαιτο, και μολονότι — όπως άναφέρει ο ίδιος στην αυτοβιογραφία του — του είχε κάνει γενετική έντίποιση, άπέφευγε να την γνωρίσει. Δὲν μπόρεσε όμως ν' άντάρη μόνον σὲ το φλογερό αίσθημα που γεννιόταν μέσα στην ποιητική ψυχή του και, άρπὲς προσπάθησε, εις μάτην, να την ξεπείσει ξειδεύοντας στην Ρώμη και ο' άλλες πόλεις, ξαναγύρισε επί τέλους στην Φλωρεντία και έβγαλε έναν φίλο του να τον παρουσιάσει σ' αυτή σὲ μι' απ' τις έσπεριδες της κομήσης.

Ένα όρμητικό και φλογερό άρμα αίσθημα γεννήθηκε τότε μεταξύ τους απ' την πρώτη στιγμή. Ο 'Αλφιέρι γράφει στην αυτοβιογραφία του :

«Από το έπάλαιμα μάταιο τρένο και από το επί τέλους την συναντήσῃ αίσθημα γεννήθηκε τότε μεταξύ τους απ' την πρώτη στιγμή. Ο 'Αλφιέρι γράφει στην αυτοβιογραφία του :

«Από το έπάλαιμα μάταιο τρένο και από το επί τέλους την συναντήσῃ αίσθημα γεννήθηκε τότε μεταξύ τους απ' την πρώτη στιγμή. Ο 'Αλφιέρι γράφει στην αυτοβιογραφία του :

«Από το έπάλαιμα μάταιο τρένο και από το επί τέλους την συναντήσῃ αίσθημα γεννήθηκε τότε μεταξύ τους απ' την πρώτη στιγμή. Ο 'Αλφιέρι γράφει στην αυτοβιογραφία του :

«Από το έπάλαιμα μάταιο τρένο και από το επί τέλους την συναντήσῃ αίσθημα γεννήθηκε τότε μεταξύ τους απ' την πρώτη στιγμή. Ο 'Αλφιέρι γράφει στην αυτοβιογραφία του :

«Από το έπάλαιμα μάταιο τρένο και από το επί τέλους την συναντήσῃ αίσθημα γεννήθηκε τότε μεταξύ τους απ' την πρώτη στιγμή. Ο 'Αλφιέρι γράφει στην αυτοβιογραφία του :

«Από το έπάλαιμα μάταιο τρένο και από το επί τέλους την συναντήσῃ αίσθημα γεννήθηκε τότε μεταξύ τους απ' την πρώτη στιγμή. Ο 'Αλφιέρι γράφει στην αυτοβιογραφία του :

«Από το έπάλαιμα μάταιο τρένο και από το επί τέλους την συναντήσῃ αίσθημα γεννήθηκε τότε μεταξύ τους απ' την πρώτη στιγμή. Ο 'Αλφιέρι γράφει στην αυτοβιογραφία του :

ΑΠΟ ΤΑ 'ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΝΕΑ, ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Πούσκιν, Σενιέ και Σια

Ένας μεγάλος έδωτικός Οίκος του Παρισιού, έξδωσε πρὸ μηνός σὲ τόμο μερικά διηγήματα του περιφημου Ρώσου ποιητού του παρελθόντος αιδώνος Πούσκιν. Δὲν πέρασαν πολλές ήμέρες μετά την κυκλοφορία του βιβλίου αυτού (το ό τοιο, σημειώστε, έγινε άνάπα- στο), όταν ο διευθυντής του έκδοτικού Οίκου έλαβε ένα γράμμα, προερχόμενο από έναν από τους μεγαλειότερους φωτογράφους του Παρισιού, ο οποίος είχε πλουσία συλλογή από φωτογραφίες διασημων συγχρόνων συγγραφέων και διά του οποίου του ήρθεως ως χάριν ενά παρακάλεση τον κ. 'Αλέξανδρο Πούσκιν να περάσει το ταχύτερο από το φωτογραφείο του για να τον... φωτογραφήσουν.

Επειδή όμως ο έκδοτης δὲν ήταν δυνατόν να βρή πούθανά τον Πούσκιν, ο οποίος, ως γνωστόν, έχει μεταναστεύσει πρὸ πολλών ετών στις αλωνιού, μονάς, έπέστρεψε σὲ φωτογράφο του έπιστολή του με την ύποσημείωση : «Δυστυχώς, δ κ. Πούσκιν άνεχώρησε χωρίς να μάς άφήσει τὴ διεύθυνσή του».

Κάτι ανάλογο συνέβη, όχι πρὸ πολλών ετών και στὰς 'Αθήνας : Όταν ο πολὺς Βαγιάννος έξέδιδε τὸ περίφημο περιοδικό «Νέα Τέχνη» έγραψε σὲ διαφόρους γάλλους ποιητές ζητώντας τὴ συνεργασία τους. Μεταξὺ των άλλων, έγραψε και στον περιφημο ποιητή του... 18ου αιδώνος Αντρέα Σενιέ, ο οποίος έχει άποδημήσει εις Κίριον πρὸ 140 περίπου ετών, καρατομηθείς, ως γνωστόν, από τὴ Γαλλική 'Επανάσταση. Έν πάση περιπτώσει δ κ. Βαγιάννος άκόμα περιμένει άπάντησή!

Εύσυνειδησία συγγραφέως

Ο Μπλαϊς Σαντιέρφ ειπε ένας από τους γνωστοτέρους σημερινούς ποιητές της Γαλλίας. Ο Σαντιέρφ λοιπόν κατά το 1927 παρέδωσε στον έκδοτικό Οίκο Γκρασέ, ο οποίος έκδιδει όλα τα έργα του, ένα μυθιστόρημά του τελειωμένο και συμπληρωμένο, το οποίου έγραψε άμέσως τὸ τίτλημα. Μά έξαφνα μι' άνησυχή κατέλαβε τὸ συγγραφέα : φοβήθηκε μήπως σὲ τὸ έργο του, έπειδή είχε άδύνησει τον ήρωά του σὲς άπρόσμενες άκτές του Νότιου Ειρηνικού 'Ωκεανού, είχε διαπράξει κανένα γεωγραφικό λάθος στην περιγραφή του. Μολονότι ο Σαντιέρφ είχε ταξειδέψει άλλοτε στὰ μέρη εκείνα και τὴ ήξερε σχετικώς καλά, έν τούτοις γι' αυτό έν τάξει με τὴ συνείδησή του δὲν είχε κάνει κανένα λάθος, σταμάτησε άμέσως τὸ τίτλημα του βιβλίου του, μήπως σ' ένα ύπερκαίσινο κ' έφυγε γι' α να έπισκεφθῇ και πάλι τὴς χώρες και τὴς νήσους του Νότιου Ειρηνικού 'Ωκεανού!

Αυτὸ ολόκληρο χρόνο έμενε εκεί κάτω, μελετώντας τὰ άγνωστα μέρη Τέλος, όταν βεβαιώθηκε δ τὴ ήξερε πάλι καλά, όπως όποτε να μὴ μπορεί νά κάνει λάθος, στην περιγραφή τους, έαναγύρισε σὲ Παρίσι και έπέστρεψε στον έκδοτή του να συνεχίτὴ τὸ τίτλημα του βιβλίου του.

Γι' αυτό τὸ λόγο στην τελευταία σελίδα του πρὸ μηνός έκδοθέντος τελευταίου μυθιστορημάτος του Μπλαϊς Σαντιέρφ αναφέρεται ότι η έκτύπωσις του άρχισε στις 15 'Απριλίου 1927 και τελείωσε στις 28 Φεβρουαρίου 1929.

νος πέθανε στις 7 'Οκτωβρίου 1808, η Λουίζα τον έθαψε στην εκκλησία Σάντα Κρότσε και άνέθεσε σὲ μέγα 'Ιταλό γλύπτη της εποχής εκείνης, τον διάσημο Κανόβα, να τὸν φτιάξει ένα ωραίο άγάλμα, τὸ όποιο έστῆσε επάνω απ' τὸν τάφο του.

Δυό μήνες μετά τον θάνατο του 'Αλφιέρι η Λουίζα έγραψε πρὸς τον κόμητα ντ' Αλβαν ντὲ Βιλλουαζόν : «Η μεγαλειότης σου, όταν ή μόνη σύγχερα σὲν μπορεί νά μου συμβῇ εἶναι νά πάω σὲ ταχύτερον νά συναντήσω σὲν ούρανό. τὸν άσύμμετρο φίλο μου!».

Ότ'όσο έζησε άλλα 21 χρόνια και όταν πέθανε στις 29 'Ιανουαρίου 1824 ώρισε γενικό κληρονόμο της τὸν Φίλμπερ, και στη διαθήκη της ζητούσε νά ταφῇ κ' αυτή στην εκκλησία Σάντα Κρότσε δίπλα στον μεγάλο φίλο και σύντροφο τὸν βίου της. Ο Φίλμπερ σέβασθηκε τὴν επιθυμία της εκείνη και άνέθεσε στον Κανόβα να της φτιάσει κ' εκείνης, όπως είχε φτιάσει και στον 'Αλφιέρι, ένα μεγαλοπρεπές μνημείο.

Μὲ τὴν έλπίδα ότι θα κατόρθωνε νά κινήσει απ' τους μεταγενεστέρους τὸ είδυλλιο της κομήσης και τὸν 'Αλφιέρι, ο Φίλμπερ έκανε 'Απὲς τὴν άλληλογραφία τους. Μολαταύτα ο μεγάλος αυτός έρωτας δὲν έμεινε κρυφός. Η φύγες της άγάπης τους ήσαν πὸ μεγάλες και πὸ λαμπρές από τις φλόγες π' άκαταν τὴν έρωτική άλληλογραφία τους.

αι, είχε γίνει ή 'Ημερία του 'Αλφιέρι. Ο ποιητής της έδιάβαζε όλα τα έργα και συζουρούτο με τις συμβουλές και τις κρίσεις της.

Σὲ διάστημα αυτό η ζηλοτυπία του κόμητος — ντ' Αλμπαν με- γάλωσε διαρκώς. Η σκηές που έκανε στη γυναίκα του είχαν φθά- σον πλέον σὲ άκρον άωτον της άγριότητος.

Τὴ νύχτα τέλους τὸν 'Αγίου 'Ανδρέου στὰ 1780, έκυκλοφόρησε στη Φλωρεντία ή είδησις ότι ο κόμης ντ' Αλμπαν άπεπειράθη νά στραγγίσει τὴν κομήσα κ' ότι έφθασε σὲ σημείο να στείλῃ άν- θρώπους τὴς έμπιστοσύνης του στὰ καταγόμια της πόλεως όπου έ- στήσαν κακοποιά στοιχεία, γι' α να διακηρύξουν ότι θά έδινε ένα- τὸ χρυσά τζελίνια (νόμισμα της εποχής) σ' εκείνον που θά σκότω- νε τον 'Αλφιέρι!

Φαίνεται δὲ ότι και ή δυο αυτές διαδοσεις ήσαν άκριβείς, γιατί την ίδια νύχτα ο Μέγας Δούξ της Τοσκάνης, γι' α να γλυτώσει τὴν κομήσα έστειλε σὲ το παλάτιο Γκουαντάνι ένα ισχυρό άπόσπασμα στρατιωτῶν και τὴν έπήρε απ' εκεί. Έπειτα από λίγες ήμέρες ή Λουίζα, κατόπιν έγκρίσεως τὸν τότε Πάπα Πίου 6ου, και ύπὸ τὴν ημερομηνία του άδελφου της καρδινάλιου της 'Υόρκης, πήγε και ήγατεστάθη προσωρινά, πρῶτα σὲ Φλωρεντινὸ γυναικείο μονα- στήρι «Νέλλε Μικανέτι» και έπειτα σὲ Ρωμαϊκό μοναστήρι των κληρικῶν 'Ορσολίνι.

Παρ' όλες όμως τις εύκολιες που τὴς είχαν παρασχεθῇ και στὰ δυό μοναστήρια και μολονότι είχε τὴν ειδική άδεια νά βγαίνει τα- κτικά έξω, ή κομήσα στενοχωρήθηκε εκεί γιατί δὲν μπορούσε νά βλέπῃ τον 'Αλφιέρι. Έτσι έπειτα από μερικὸς μήνες έγκατεστάθη- κε σ' ένα διαμέρισμα τὸν άνακτόρου της Γραμματείας του Βατικα- νού. Έκεί πάλι είχε τὸ δικαίωμα νά δέχεται έλεύθερα τις άπισκέ- φες τὸν ποιητού, ο οποίος είχε ένοικίσει γι' α να σκουδά τὸ μήνα, τὸ γετονικό μικρό και κομψὸ παλάτιο Στράτζι, κοντὰ σὲς θέρμες τὸν διακλῆταινο.

Εκεί ο 'Αλφιέρι έγραψε μι' α νέα τραγο- δία, τὴν «Αντιγόνη» του, ή όποια θεωρείται ως τὸ καλύτερο έργο του και ή όποια παίχθη- κε σὲ το βωτικό θέατρο τὸν πρεσβυτεῖο της 'Ισπανίας από όμιλο έρασιτεχνῶν. Η δούκισσα ντὲ Τραγκάρντο έπαίξε στην παράστασι έ- κείνη τὸν ρόλο της 'Αντιγόνης, ή δούκισσα ντὲ Τσὲρι τὸν ρόλο της 'Αργείας, ο δούξ ντὲ Τσὲρι τὸν ρόλο τὸν Αίμονος, τον δὲ ρόλο τὸν ήρώτος ο ίδιος ο 'Αλφιέρι.

Η έπιτυχίς αὐτὴς τὸν 'Αλφιέρι έπροκάλε- σον τὴν φθόνο των έχθρων του, οι όποιοι γι' α τὸν έκδικηθοῦν έδημιούργησαν όλοκληρο σάββατο γύρω από τις σχέσεις τὸν ποιητού με τὴν κομήσα. Κατόπιν αὐτοὶ ο ποιητής ά- ντακάθηκε νά φύγῃ απ' τὴν Ρώμη. Επὶ μύ- ηες γύριζε απ' τὴν Σιένα σὲς Βενετία, απ' τὴ Βενετία σὲς Μολονία, σὲς Φερράρα, σὲς Μιλάνο και σὲς Τορίνο. Τέλος έφυγε απ' τὴν 'Ιταλία, κ' έπειτα από δυό χρόνια και ώρθη- κε νά ένασυναντηθῇ με τὴν κομήσα σ' έναν πύργο, κοντὰ σὲς Κόλμιορ της 'Αλασκίας. Σ' αὐτὸ μεταξὺ διάστημα οι δυό έρωτευμένοι διατηρούσαν τακτικὴ άλληλογραφία. Τὴν επο- χή εκείνη ο βασιλεὺς της Σουηδίας Γουσταφ- ος 3ος έποφελούσμενος ενός ταξιδιού του στην 'Ιταλία, προσπάθησε νά μεσολαβήσει γι' α νά έπιτύχῃ τὴν συμφιλίωσις μεταξύ των δυό συ- ζύγων γι' α τους όποιους ένδιαφερόταν. Όταν όμως έπέισθη ότι ή συμβολή της Λουίζας με τὸν συζύγον της ήταν άδύνατη κ' έμαθε τις λεπτομέρειες τὸν είδυλλίου της με τὸν 'Αλφιέρι, τότε ένήργησε και κηρύχθηκε από τὸ Βατικανὸν λιμνός ο γάμος της.

Ο 'Αλφιέρι έπειτα απ' τὴν συνάντησι που είχε σὲς Κόλμιορ με τὴν Λουίζα έγραψε τρεῖς νέες τραγωδίες : τὸν «Αλγίδο», τὴν «Σοφονίστικα» και τὴν «Μίρρα». Οι δυό έρωτευμένοι γι' α να έχουν με- γαλειότερη έλευθερία σὲς σχέσεις τους έγκατεστάθηκαν πάλι σὲ Πα- ρισί, όπου τὸ 1788 τὸν άνηγγέλλῃ δ θάνατος τὸν Καρόλου 'Εδουάρ- δου Στόλμπεργκ.

Η Λουίζα άν και μπορούσε πάλι μετά τον θάνατο τὸν πρώτου συζύγου της νά νομιμοποιήσῃ τις σχέσεις της με τὸν 'Αλφιέρι, έν τούτοις δὲν τὸ έκανε. Καί τοῦτο διότι έν τῷ μεταξύ είχε συνάψει κρυφές έρωτικές σχέσεις με τὸν νεαρό ζωγράφο Σαρβέρο Φάμπρο, φίλο τὸν 'Αλφιέρι, ο ό τοιος και τὸν είχε παρουσιάσει στην Λουίζα. Ο 'Αλφιέρι ποτὲ, μέχρι της τελευταίας του στιγμῆς, δὲν έμαθε ούτε ύποπτευθεῖν τίποτε γι' α τις σχέσεις τὸν Φάμπρο με τὴν Λουί- ζα, τὴν όποια θεωροῦσε έντελως πιστή και άφοσιωμένη σ' αὐτόν.

Στις 8 Νοεμβρίου 1792 ο ποιητής και ή Λουίζα, χωρίς κανέναν φόβο πάλι, έαναγύρισαν στην Φλωρεντία κ' έγκατεστάθηκαν σὲ παλάτιο Τζαννολιούτσι, τὸ όποιο είχαν μεταβάλει σὲ κέντρο φιλο- λογικῶν και καλλιτεχνικῶν συγκεντρώσεων. Μεταξὺ των άλλων εσύ- χωνταν εκεί ο λόρδος Βύρμον, ο Σαταβριάνδος, ο Ούγο Φώσκολο, ο Δαρματίνος και όλες ή μεγάλες φιλολογικές και καλλιτεχνικές φυ- σιογνωμίες της Ερώπης που ταξέ- λυναν τὴν περίοδο αὐτή στην 'Ιτα- λία.

Παρ' τις σχέσεις της με τὸν Φάμπρο — τί μυστήριο ειπε ή γυναί- κια ψυχῇ! — ή Λουίζα άγαποῦσε πάρα τὸν 'Αλφιέρι και όταν εκεί-

Ο Ρώσος ποιητής Πούσκιν

ΕΝΑΣ ΤΟΥΡΚΟΣ... ΦΙΛΕΛΛΗΝ

Ο ΧΑΣΑΝ ΜΑΝΤΑΛ

Η ιστορία του Χασάν. Πώς πουλήθηκε ως σκλάβος. Από κυνηγός λεονταριών στις φυλακές του Σερραγίου. Ο Χασάν Μαντάλ ναύαρχος του Τουρκικού Στόλου. Μία δραματική σκηνή με το Σουλτάνο. Στέν καιρό του Ρωσοτουρκικού πολέμου. Μία φοβερή ναυμαχία. Η γιγαντομαχία του Τσορμέ. Ο ηρώνας του Χασάν κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Α και κάτι άπιστευτο! 'Υπάρξε κάποτε κ' ένας Τούρκος... φιλέλλην. Τον αναφέρει και ο Σάββας στην 'Ιστορία του, με την προσθήκη ότι «εις ατόν προφανώς φεύγει η Πελοπόννησος την σωτηρίαν της». Τ' όνομά του Χασάν Μαντάλ 'Ογλού. Πέρσης την καταγωγή, αλχημιστής από τους Τούρκους, άγνωστον ποιά, και πουλήθηκε σε κάποιον Άγιο της Ραιδετιού, ο οποίος τον μεταχειριζόταν για κωπηλάτη στη βάρκα του. Σε κάμποσον καιρό όμως ο Χασάν, με τη βοήθεια ενός Έλληνα φίλου του, κατόρθωσε να δραπέτευση και πήγαν μαζί στη Σμύρνη. Έκει, επειδή δεν μπορούσε να βοηθήσει τους άλλους της 'Αλγερίας. Άμα έφτασε στην 'Αλγερία διακρίθηκε τόσο για την τόλμη του, ώστε ο Βήγ (Ηγεμών) τον όνομασε «άρχικωνιγχο» του στα κινήματα των λεονταριών. Η καρδιά του Χασάν ήταν πράγματι άτρωστη. Στις επικίνδυνες αυτές εκδρομές, δύο φορές άγκυραλώθηκε ως νεκρός μέσα στην έρημο, πληνθήθηκε πολλές μέρες, σερνόμενος με τα γόνατα στην καυτή άμμο, αλμυρός, νηστικός και διψασμένος. Τέλος, αφού σώθηκε ως εκ θαύματος, κατόρθωσε να ξαναφτάσει στο παλάτι του Ηγεμόνα, ο οποίος τον έδωκε με άνοιχτά άγκυλας. Σιγά-σιγά ο Χασάν Μαντάλ 'Ογλού ανέβηκε σε άνώτατα αξιώματα της 'Αλγερίας.

Η επιτυχία όμως αυτή του Χασάν κίνησαν το φθόν των αλλοίων, οι οποίοι συνώμοσαν για να τον καταστρέψουν και άρχισαν διάφορες συνωμοτικές εις βάρος του. Ο Χασάν, άμα έκατάλαβε ότι η ζωή του κινδυνεύει μέσα στην αλή έκείνη, που είχε καταστήσει πειρατική, έδραπέτευσε από την 'Αλγερία και κατέφυγε στο Βασίλειο της Ισπανίας. Από κει ο Χασάν αφού πέρασε όλη σχεδόν τη μεσημεριανή Εύρωπη, έφτασε στην Κωνσταντινούπολη, όπου όμως —κατόπιν αιτήσεως του άνεμπροσώπου του Βήγ— τον έπιασαν και τον έφεραν στις φυλακές του Σερραγίου. Ο Χασάν ήταν πολύ πικραμένος για την άδικία αυτή.

Μία μέρα λοιπόν, που ο Σουλτάνος Μουσταφάς θέλησε να έπισκεφθή άγνώριστος τις φυλακές για ν' αντιληφθή την κατάσταση των φυλακισμένων, ο Χασάν τον άνεγνώρισε. Πέφτει άμέσως στα πόδια του και, με τόλμη άσυνείδητη για τον καιρό εκείνο, το έκτεθει τα παθήματά του.

Ο Μουσταφάς που άγαπούσε τη δικαιοσύνη και ήξερε να εκτιμά τους γενναίους, σάτισε για την άσυνείδητη αυτή τόλμη του Χασάν, τον άπέλευσε άμέσως από τις φυλακές και τον διόρισε κυβερνήτη ενός πολεμικού πλοίου του Ι...

Στη νέα του θέση ο Χασάν Μαντάλ 'Ογλού φάνηκε, ως πάντοτε, άνδρείος και συνετός. Γρήγορα προβιβάστηκε «επίτιμος ναύαρχος» και μάλιστα υπό τας διαταγάς του άρχιναύαρχου Κασιτάν Πασά Χοζαμεδίν.

Ήταν τότε ο Ρωσοτουρκικός πόλεμος του 1770. Μάρτης μήνας. Ο Τουρκικός στόλος, υπό τον Χοζαμεδίν, βγαίνοντας μία νύχτα από το λιμάνι του Ναυπλίου, όπου είχε μπει για άσφάλεια, γίνθηκε άντικυπτός από τον παραπλέοντα ναύαρχο του Ρωσικού στόλου 'Ελφινσταν. Ο Χοζαμεδίν φοβισμένος, έμείλεψε γρήγορα όλα του τα πλοία και παρά τις διαμαρτυρίες του γενναίου Χασάν, άποφάσισε να σταθμεύσει στο λιμάνι της Σμύρνης. Ένθ όμως έπλεε έξω από τη Χίο, σφοδρό άνεμο και η άτμοσφαιρή των ναυτών του, τον άνάγκασαν να μπει στον κόλπο του Τσορμέ, όπου έπίστευσε ότι ο Ρωσικός στόλος δεν θα τόλμους να τον προσβάλει. Ο Τουρκικός στόλος, άποτελούμενος από 59 πλοία, παρατάχθη έκει σε σχήμα ήμισελήνου. Σε λίγο φάνηκε μπρός στο λιμάνι, χωρίς να τον περιμένουν, ο Ρωσικός στόλος. Οι Τούρκοι άγάρηκιν άμα είδαν τους Ρώσους να πλησιάζουν. Ο δειλός όμως Χοζαμεδίν, μόλις έφάνηκαν οι Ρώσοι, έγκατέλειψε τη Ναυαρχίδα του και βγήκε στην έρη-ρά, με την πρόφαση ότι θέλει τάχα να... έπιθεωρήσει τις παράλις ναυοιστοκίες!

Ο άνδρείος Χοζάν, έμεινε έτσι διοικητής του στόλου. Την άλλη μέρα, 6 'Ιουλίου, κατά τις 7 το πρωί, ο Ρωσικός στόλος, άποτελούμενος από έννα πλοία της γαμής και μερικές φρεγάτες, πήλανε στον Κόλπο, βοηθούμενος και από τον βόρειον άνεμο. Μόλις όμως είδε τον άρριμν του Τουρκικού στόλου και τη λαμπρή του παράταξη, ο 'Ελφινσταν έμεινε κατάπληκτος. Έν τούτοις, έκάλεσε πολεμικό συμβούλιο στη Ναυαρχίδα και άπεφασίσθη να δοθή η ναυμαχία. Άμέσως ένα Ρωσικό πλοίο βγήκε από την έμπροσθοφυλακή,

και με όλη την ταχύτητα των πανιών του, ώρμησε κατά της Τουρκικής Ναυαρχίδος. Δέχτηκε όμως ραγδαίεσ όμορρονίες από τα πρώτα Τουρκικά πλοία, βρέθηκε σε δύσκολη θέση και ομοθυμαδόν άπο τις βάρες του, μόλις μπόρεσε ν' άπομακρυνθή. Άμέσως έλλο Ρωσικό σκάφος, μέσα στο όποιον ήταν ο Θεόδωρος 'Ορλόγ, ο Γρέγκ και ο Στυρίεφ, έπροχώρησε με μεγαλύτερη όρμη και άρχισε να κανονιοβολή τα Τουρκικά πλοία, τα όποια έσπεύσαν να άναγείνουν του μεγάλους μαρμαρίνες μπόμπες, από τις όποιες μιά κατέστρεψε το μόνον του Ρωσικού πλοίου. Έτσι το Ρωσικό, έχοντας άνοιχτά όλα τα πανιά και μη μπορώντας να κυβερνηθή λόγω της βλάβης του τιμονιού του, πήγαινε από τον άνεμο ίσα πίσω στην Τουρκική Ναυαρχίδα, έναντίον της όποιας διηύθυνε και όλα τα πύρ των κανονιών του.

Ο Χασάν ήταν μέσα στη Ναυαρχίδα. Βλέποντας τον κίνδυνο που διέτρεχε αν ο φοβερός άνεμος γυρνούσαν έπάνω του, δεινός και με την συνεχή πυρά του, έλαβε άμέσως μιά τόλμηρη άποφασή: Μ' έναν επιδέξιο χειρισμό κατόρθωσε να διαφύγει τη σύγκρουση, πάσαν στο Ρωσικό πλοίο του γέννησε πυρ και διέταξε έφεδρο. Έτσι άρχισε η μονομαχία των δύο πλοίων, που ήταν από τα όρμηκότερα άνταπάκια στόλων, με πολυάριθμα πλήματα από διαλεκτούς και άνδρείους πολεμιστές.

Οι Τούρκοι, έμψυχμένοι από τη γενναίότητα του Χασάν, του παλιού κυνηγού των λεονταριών, και με την έλπίδα πλοσιών λαφύρων, ώρμησαν από όλα τα μέρη έναντίον του Ρωσικού πλοίου. Οι Ρώσοι πάλιν άρχισαν να οίγουν κατά της Τουρκικής Ναυαρχίδος μαρμαρίνες και θειάφι και άναμμένους δαυλούς έκεί εις κοινά Μαλτέζοι βουτηχτάδες έπασαν από το Ρωσικό πλοίο στη θάλασσα, βούτηξαν κατά από το Τουρκικό, και προσπαθούσαν να τον άνοίξουν τρύπες και να το βυθίσουν!...

Οι Ρώσοι ήλπιζαν ότι οι Τούρκοι, βλέποντες τη Ναυαρχίδα τους να καίγεται ή να βουλιάζει έτρεχαν να τη σώσουν, θα έδοσαν, ή ένα τα λοιπά Ρωσικά πλοία θα έπεσαν έπάνω τους και θα τους κατέστρεφαν. Στο μεταξύ η μονομαχία των δύο πλοίων, που είχαν κολήσει το ένα έπάνω στ' άλλο, έξακολουθούσε λυσσοδύνη. Ο Χασάν, αίσιοτάζοντας, άπέκρουε κάθε επίθεσι. Το Ρωσικό πλοίο έμεινε πεσμένα και από τα δύο άνταπάκια μέρη. Οι Ρώσοι, αφού άπελπίστηκαν ότι θα διαδούν από το πλοίο τους τους Τούρκους που είχαν πενήσει μέσα, ώρμησαν και αυτοί μέσα στην Τουρκική Ναυαρχίδα... Μέσα στον πυρετό έκείνον του θυοθύου και του καυτού Ρώσοι έσφαζαν Ρώσους και Τούρκους Τούρκους! Πολλές φορές άναψε φωτιά και στα δύο πλοία, την όποιαν όμως οι διαμαρτυρίες από κοινόν αίσθημα άυτοσυντηρήσεως έσβεσσαν, συνεχίζοντας το άλληλοσφάξιμο! Στο κέντρο της Τουρκικής Ναυαρχίδος, ο Χασάν Μαντάλ, όρθιος, φοβερός, μαθός από τον καπνό, κρατώντας γυμνό το σπαθί, διηύθυνε τη γιγαντομαχία με προσταγές που άντηρούσαν σε μορμηχιά!...

Έτάνω στην κρίσιμη στιγμή της ναυμαχίας, ο ναύαρχος 'Ελφινσταν έστειλε προς ένίσχυσιν των μαχομένων τρεις Ρωσικές κανονφόρους γεμάτες στρατό. Η μιά βούλιαξε, ή δυο άλλες όμως έπλησίασαν το Ρωσικό πλοίο κ' έρριξαν μέσα του νέα στρατημάτα, τα όποια άναξογόννησαν το θάρος των κορασιμένων Ρωσών. Μπόρεσαν έτσι να έξακλόησουν από την Τουρκική Ναυαρχίδα το πλοίο τους, το όποιον ρυμολκούμενον από τις κανονιοφόρες έπαμαρύνθηκε... Στο Ρωσικό πλοίο είχαν μείνει πολλοί από τους 'Οθωμανούς κ' έξακολουθούσαν ν' άγωνίζονται.

Ο Χασάν Μαντάλ είχε άπομείνει μόνος στην Τουρκική Ναυαρχίδα. Βλέποντας το λάφυρο να το έσπερδη από τα χέρια, πάτασε στη θάλασσα και κολυμπώντας διεσθένεσε προς τις Τουρκικές βάρες που παρακολουθούσαν το Ρωσικό, άναβαίνει σε μιά άπ' αυτές, πετά γρήγορα από πάνω του τα μουσκεμένα του ρούχα, και χωρίς σαρμά, με το σπαθί στο στόμα και δυο πισόλια κρημαμένα από το λαιμό του, σμαρφαλώνει στο ρυμολκούμενο Ρωσικό πλοίο. Τό φανερμά του από δίνα το σύνθημα μαυνοδόσεως άνασσεως της μάχης!...

Η δύναμις του άνέμου, των ορεμάτων του πανιν σφοδρώνει τώρα το Ρωσικό πλοίο προς την έρη, και τα ξανακollά πάλι στην Τουρκική Ναυαρχίδα! Ο Γρέγκ, βλέποντας ότι το καράβι του ήταν στα χέρια των Τούρκων, ανέβηκε στα έλατα, έβαλε με τα ίδια του τα χέρια φωτιά στα πανιά, και σπύδισε ύστερα μέσα στις κανονιοφόρες με τον Στυρίεφ και έμεινε άλλους άξιωματικούς, αφήνοντας έτσι το κενόστο Ρωσικό πλοίο στη διακριση της φωτιος και των Τούρκων.

Οι Τούρκοι στρατιώτες, μόλις είδαν τον κίνδυνο της φωτιάς, ρίχτηκαν στις βάρες κ' έφυγαν, χωρίς να φροντίσουν καθόλου για την τύχη των άρχηγών τους.

Ο Χασάν, έγκαταλειμένος και πάλι μόνος στο καύόμενο Ρωσικό πλοίο, άναγκάστηκε για δέστερα φορά να πείση στη θάλασσα, μεταβήμενος από την αλμορραγία. Το αίμα του έφρυνε από πέντα φοβερές πληγές!... Ένας Έλληνας ναύτης, που ήταν σε μιά Ρωσική βαρκούλα άναγκασθή τον Χασάν να πέψει στη θάλασσα να τον σώσει. Άπό τη δίνη όμως των κυμάτων τον χάνει, και αντί αυτού συλλέκεται και άλλος Έλληνας με έναν άλλο Τούρκο ναυαγία. Έν τούτοις, ο Χασάν έξηγνήμενος και κατάκοπος διασώζεται από έναν Άλγερινό σκλάβο, πιστό του άκόλουθο, ο όποιος τον έβαλε έπάνω σε μιά έπιπλούσα σανίδα και τον έβγαλε σε κακή χάλια, στη στεριά.

Έτσι σώθηκε ο Χασάν, του όποιου την ύπόλοιπη περιπεπλη ιστορία θα δημοσιεύσουμε σ' άλλο φύλλο.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΟΓΡΑΦΩΝ

ΤΑ ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ ΤΩΝ ΛΗΣΤΩΝ

Οι τρεις άδελφοί Καρράς, ο 'Αννίβας, ο Λουδοβίκος και ο Αδωντισ, οι όποιοι ήταν και οι τρεις διάσημοι ζωγράφοι (ιδίως ο πρώτος) κατοικούσαν στη Βολωνία κατά τον ΙΣΤ' αιώνα.

Μία μέρα που γύριζαν από ένα ταξίδι τους, που είχαν κάνει στην Ιταλία, συνλήφθηκαν από τρεις ληστές άπλησμένους ως τα πόδια οι όποιοι έν ριπή όφθαλμού τους πήραν ότι είχαν και δεν είχαν έπάνω τους, προτού έκείνοι προφθάσουν να φέρουν καμιά αντίσταση.

Έκείνο για το όποιον στενοχωρήθηκαν περισσότερο οι τρεις άδελφοί δεν ήταν τα χρήματά τους, αλλά οι πίνακές τους, τα σκίτσα τους και όλα τα χρειώδη της τέχνης τους.

Οι ληστές αυτοί που φαίνονται Βολωνέζοι, είπε ο 'Αννίβας, και θα είμαι πολύ εύτυχης αν κατορθώσω να τους άνακαλύψω.

—Ναι, αλλά πώς; ρώτησε ο Αδωντισίνος.

—Βρίμα ένα μέσον! φώναξε ο Λουδοβίκος.

Και βγάζοντας ένα μολύβι από την τσέπη του έκανε τα σκίτσα των τριών ληστών, τόσο ζωντανά ώστε οι άδελφοί του τους άνεγνώριζαν χωρίς καμιά δυσκολία.

Μόλις έφθασαν στη Βολωνία τους έπισκέφθη ένας από τους καλούς φίλους τους στο σπίτι τους για να μάθει πώς τα πέρασαν στο ταξίδι τους.

—Γνωρίζεις αυτούς τους τρεις, τον ρώτησε ο Αδωντισίνος, δείχνοντάς του τα τρία σκίτσα.

—Ε, μά βέβαια! Άντοι είναι διάσημοι μαχαίροβγάλτες Ιταλοί με κάθε βρωμοδοουλικά και κατοικούν στην πιο μακροφημομένη συνοικία της πόλεως.

—Ε, αυτοί πώς πήραν για ξένους και μās άπεγύμνωσαν μέσα σε λίγα λεπτά.

Την επομένη τα πορτραίτα έδόθηκαν στην δικαιοσύνη και ύστερα από λίγες ώρες οι μακαίοι είχαν συλληφθή και είχαν ριχτή στην φυλακή για να μπορέσουν να σκεφθούν εκεί ψυχραίμως ότι εινε ένας έξαιρετικά επικίνδυνος να ληστεύει κανείς ζωγράφους με ταλάνια.

ΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΛΕΞΙΣ ΤΟΥ ΚΑΜΠΡΩΝ

Πολλά έχουν γραφεί από ιστορικούς και μη, σχετικές με την περιγραφή λέξε του Καμπρών στο Βατερόλο.

Ο στρατάρχης Μάκ-Μαόν, θέλοντας να μάθει πώς άκριβδς έλαβε μέρος το γεγονός αυτό, έκάλεσε ένα γέρο άπόμαχο στρατιώτη, ο όποιος είχε πολεμήσει στο Βατερόλο, όπο τις διαταγές του Καμπρών.

—Στην μάχη του Βατερόλο, άρχισε να διηγείται ο γέρο-πολεμιστής, είχα τοποθετηθή στην πρώτη γραμμή του στρατεύματος της Αυτοκρατορικής Φρουράς. Τό άγγλικό πορτοκάλιο μάς άποδεκάτιζε και σε κάθε όμορρονία των κανονιών του έθρουν άπαντούσαμε μ' ένα τυφεκίο που όσο πήγαινε γινόταν άσθενέστερη και τα πυρομαχικά μας είχαν άρχισει να έξανόλυνται.

Μεταξύ δύο όμορροντιών ο άγγλος στρατηγός μάς έφώναξε: —«Παραδοθήτε, γρεναδιέροι!»

Τότε ο στρατηγός Καμπρών άπήντησε —και το άκουσα αυτό με τόση μου καθώς άλλωστε κ' έλοι μου οι σύντροφοι: —«Η φρουρά ήμειν να πεθαίνει, δεν έξοι να παραδίεται!» Όλοι μας έπαυσαμε με μιά φωνή την ίδια αυτή φράση. Θυμάμαι καλά ότι κ' ήμ την επανάβαλα σαν τους άλλους. Οι όμορρονίες των άγγλων έτρεχαν τότε να μάς θερύζουν, κ' έμεις έξακολουθούσαμε την έπιπομπή μας άμυνα.

Παραδοθήτε, γρεναδιέροι, παραδοθήτε! μάς φώναξαν τότε οι άγγλοι, που μάς περιτοίχζαν από παντού.

Και τότε ο Καμπρών, όρμημένος, ματωμένος, γεμάτος μαρμαρίνες που όρμηον κ' έπάνω μας με τη γνωστή λέξη του πουχίς ήμειν πελά ιστορική. Τί έγινε κατόπιν δεν έξοι, γιατί την ίδια στιγμή έπασα γυμνός από ένα έχθρικό βόλι».

Οι τρεις άδελφοί Καρράς, ο 'Αννίβας, ο Λουδοβίκος και ο Αδωντισ, οι όποιοι ήταν και οι τρεις διάσημοι ζωγράφοι (ιδίως ο πρώτος) κατοικούσαν στη Βολωνία κατά τον ΙΣΤ' αιώνα.

Μία μέρα που γύριζαν από ένα ταξίδι τους, που είχαν κάνει στην Ιταλία, συνλήφθηκαν από τρεις ληστές άπλησμένους ως τα πόδια οι όποιοι έν ριπή όφθαλμού τους πήραν ότι είχαν και δεν είχαν έπάνω τους, προτού έκείνοι προφθάσουν να φέρουν καμιά αντίσταση.

Έκείνο για το όποιον στενοχωρήθηκαν περισσότερο οι τρεις άδελφοί δεν ήταν τα χρήματά τους, αλλά οι πίνακές τους, τα σκίτσα τους και όλα τα χρειώδη της τέχνης τους.

Οι ληστές αυτοί που φαίνονται Βολωνέζοι, είπε ο 'Αννίβας, και θα είμαι πολύ εύτυχης αν κατορθώσω να τους άνακαλύψω.

—Ναι, αλλά πώς; ρώτησε ο Αδωντισίνος.

—Βρίμα ένα μέσον! φώναξε ο Λουδοβίκος.

Και βγάζοντας ένα μολύβι από την τσέπη του έκανε τα σκίτσα των τριών ληστών, τόσο ζωντανά ώστε οι άδελφοί του τους άνεγνώριζαν χωρίς καμιά δυσκολία.

Μόλις έφθασαν στη Βολωνία τους έπισκέφθη ένας από τους καλούς φίλους τους στο σπίτι τους για να μάθει πώς τα πέρασαν στο ταξίδι τους.

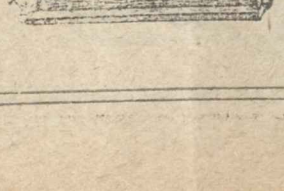
—Γνωρίζεις αυτούς τους τρεις, τον ρώτησε ο Αδωντισίνος, δείχνοντάς του τα τρία σκίτσα.

—Ε, μά βέβαια! Άντοι είναι διάσημοι μαχαίροβγάλτες Ιταλοί με κάθε βρωμοδοουλικά και κατοικούν στην πιο μακροφημομένη συνοικία της πόλεως.

—Ε, αυτοί πώς πήραν για ξένους και μās άπεγύμνωσαν μέσα σε λίγα λεπτά.

Την επομένη τα πορτραίτα έδόθηκαν στην δικαιοσύνη και ύστερα από λίγες ώρες οι μακαίοι είχαν συλληφθή και είχαν ριχτή στην φυλακή για να μπορέσουν να σκεφθούν εκεί ψυχραίμως ότι εινε ένας έξαιρετικά επικίνδυνος να ληστεύει κανείς ζωγράφους με ταλάνια.

Έτσι σώθηκε ο Χασάν, του όποιου την ύπόλοιπη περιπεπλη ιστορία θα δημοσιεύσουμε σ' άλλο φύλλο.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΤΟ ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΤΟΥ ΠΙΕΡ ΛΟΤΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΡΗ ΕΝΟΣ ΨΑΡΑ

Ο μισογυνισμός του Λοτί. Η όμορφη ψαροπούλα. Ο έρωστυχημένος. Μία πρότασις γάμου. Η νέα άρνείται. Η απειλή του Λοτί. Η νέα τους συνάντησις. Το ραντεβού που δεν πραγματοποιήθη. Το όνειρο που οβύνει. — «Λ' αγαπά, αλλά φύγε, φύγε!...» Ο άποχωρισμός τους κτλ. κτλ.

ΜΕΓΑΣ περιπλανώμενος ποιητής, όπως όνόμασαν τον Πιέρ Λοτί οι φίλοι του και θαυμαστές του, έπειδή ταξίδευε διαρκώς και δεν στεκότανε ποτέ σ' ένα μέρος για πολύ καιρό, δεν είχε γνωρίσει πολλές ερωτικές περιπέτειες στη ζωή του. Ζούσε διαρκώς μέσα στα σύννεφα της μελαγχολίας, σ' ένα δικό του κόσμο που τον έκτισε με τα όραματά των εξοτικών χωρών, είχε έπισκεφθή, πάντα φιλόδοξος και σιωπηλός, πάντα μακριά από την πραγματικότητα. Στο Παρίσι δεν πατούσε σχεδόν καθόλου το ποδάρι του, στο χωριό του — ένα ψαροχώρι της Βρετανίας — ζούσε παράμερα, με τις παιδικές αγανήσεις του, και όσο για τις διάφορες μακρινές χώρες που έπεσκέπτετο, θεωρούσε τις γυναίκες των, τις διάφορες κυρίες Χρυσάνθεμων και Διδάσκων, μάλλον σαν ποιητικά αντικείμενα, σαν άψυχα κομψοτεχνήματα, παρά σαν γυναίκες ίκανές να λατρευθούν, ν' αγαπηθούν...

Ωστόσο, ούτε ο μισάνθρωπος αυτός δεν μπόρεσε να διαφύγει τα βέλη του έρωτος. Και μία μέρα, ο Πιέρ Λοτί άγάπησε ένα κορίτσι μ' όλη τη δύναμη της ψυχής του... Τό κορίτσι αυτό το άγάπησε τόσο πολύ, ώστε έλαβε τη σοβαρή απόφαση να το πάρει γυναίκα! Μα... καλύτερα να σάς διηγηθούμε την άλλη αυτή και λυπητερή ερωτική ιστορία από την άρχη.

«Ένα ύγρο και μελαγχολικό 'Οκτώβριο, το καρδί που κυβερνούσε ο Πιέρ Λοτί, άραξε στο λιμάνι της Βόσνις, επιστρέφοντας από ένα μακρινό ταξίδι στις Αντίλλες.

Μεταξύ των πρώτων που άνέβηκαν στο κατάστρωμα, μόλις άγκυροβόλησε το καρδί, ήτανε σ' ένα κορίτσι από τη Βρετανία που άτυπομονούσε να ξαναδεί τον άδελφό της. 'Από την πρώτη στιγμή που ο Λοτί άντικρινε την κόρη αυτή, αίσθανθηκε κάτι να τον τραβάει κοντά της. 'Η νέα αυτή, κόρη ενός πτωχού ψαρά, μαυρισμένη από τον ήλιο, με σόμα ευκίνητο ψημένο από τη θάλασσα, ήτανε εξαιρετικά όμορφη. 'Εκείνο ίδιος που έκανε εξαιρετική εντύπωση στο Λοτί ήτανε τα μάτια της, τα περιφρανα και άκατάδεκτα μάτια της, που πετούσανε σπίδες!

Έννοείται ότι ο Λοτί δεν τόλμησε, απ' την πρώτη φορά που την είδε, να της εξομολογηθή τον κεραινοβόλο έρωτά του. 'Εξάλλου, είχε διαταγή να φύγει σύντομα από τη Βόσνι. Κ' έτσι, άπεμακρονήθη από τη Βρετανία χωρίς να μπόρεση να ξαναδεί την όμορφη κόρη του ψαρά.

Μά δεν τη λησμόνησε. 'Εκεί — κάτω που πήγε, στους 'Οκεανούς, στις τροπικές χώρες, πήρε μαζί του το όραμα της ώρας μορφής της κόρης. Και μία μέρα, μη μπορώντας να συγκρατήσει άλλο την άτυπομονησία που τον κατείχε για να την ξαναδεί, βρήκε μια άσημαντη πρόφαση και όδήγησε και πάλι το καρδί του στο λιμάνι της Βόσνις.

Ξαναπήγαψε στη Βρετανία με την άπόφαση να τη βρει και να της μιλήσει. 'Α! ήτανε βέβαιος ότι θα έφτανε να της οίσει μονάχα μία ματιά, για να την κατακτήσει άμέσως.

Μά βγήκε γελασμένος στις έλπίδες του. 'Όταν ξανάδε τη νέα, — πήγε στο σπίτι της με την πρόφαση ότι ήθελε να μάθει νέα για τον άδελφό της, — την είδε τόσο περιήρανη κι' άκατάδεκτη, ώστε κατάλαβε από την πρώτη στιγμή πως δεν ήτανε τόσο ευκόλο, όσο φανταζόταν άρχικώς, να έκπορθήσει το δυσόλωτο αυτό φρούριο. Τότε μονάχα κατάλαβε πόσο ή άλλη αυτή χωριατοπούλα στεκότανε ψηλότερα από αυτόν — με τη δύναμη της ήθικης... Και το τρομερότερο για τον Πιέρ Λοτί ήτανε πως ή ά-

γέρωχος στάση της νέας τον έκανε να την άγαπήσει ακόμα περισσότερο...

Πήγε τότε και κλείστηκε στο δωμάτιο ενός μικρού ξενοδοχείου, πανδοχείου μάλλον, του χωριού — καθώς μάς πληροφορεί ο ίδιος στο περίφημο «'Ημερολόγιό» του, — και άρχισε να κλαίει πυρετά. Μά ο Λοτί ήταν άνθρωπος των μεγάλων αποφάσεων. 'Όταν είδε πως δεν θα μπορούσε να εκπληρώσει το μεγάλο του σκοπό, τον με άλλον τρόπο, άπεφάσισε μέσα σ' ένα ώρα να... παντρευτεί την άτίθαση χωριατοπούλα. Μόλις έλαβε αυτήν την άπόφαση, σηκώθηκε άμέσως από το κρεβάτι όπου είχε ξεπλωθεί με τα ρούχα, νίφτηκε, στολίστηκε, κατέβηκε κάτω, πήρε ένα άμάξι και ξαναπήγε στο σπίτι της νέας.

Άμα έφτασε εκεί, πήρε κατά μέρος τον πατέρα και τον άδελφό της κόρης και τους εξήγησε τον σκοπό της έπισκέψης του. Και πάλι έκείνοι προφάσισαν να συνέρθουν από την κατάπληξή τους, ο ξαναμένος Λοτί συνέχισε:

— Μάλιστα, σάς παρακαλώ πολύ να με τη δώσετε γυναίκα. Την αγαπά, όσο δεν θα μπορούσε να ν' αγαπήσει στο μέλλον άλλη γυναίκα!...

Πατέρας και γιός κατάγχαν στα μάτια, μη έξορτώντας ν' άπαντήσουν. Τέλος έλαβε το λόγο ο πατέρας. Εύχαρίστησε τον άποματικό του ναυτικού για τη μεγάλη τιμή που του έκανε, με τη δέησης ότι ή καρδιά της κόρης του δεν ήτανε διαδομένη. 'Επαιδομένη σ' έναν 'Ισλανδό. 'Η αλήθεια ήτανε πως δεν είχανε άσμένο λόγο πως θα πορθοίσε. 'Αν λοιπόν ή μικρή έλλαζε γνώμη και προτιμούσε τον άξιοματικό από τον ψαρά, τότε ο πατέρας της, δεν είχε παρά να τους δώσει την άσχη του. Προηγουμένως όμως έκριπε να ρωτήσει την κόρη του.

Όταν νύχτασε, ο Λοτί τους άφησε και έφυγε. Καθ' όλο το διάστημα που παρέμεινε στο σπίτι τους, ή νέα δεν παρουσάστηκε καθόλου. Τη στιγμή που τους άπαιροίσε, ο γέρος ψαράς του είπε ότι θα του έστειλε την άλλη μέρα το πορτί, με το γιό του, την άπάντηση της κόρης του.

Μόλις έφυγε από το σπίτι τους, — άφηγείται ο Πιέρ Λοτί στο «'Ημερολόγιό» του, — άρχισε να γυρνάει στους δρόμους του μικρού χωριού. 'Ητανε μία όμορφη χειμωνιάτικη νύχτα. 'Ακουσα ξαφνικά μία ψαλμοδεί που έβγαίναν από μία φωτισμένη έκκλησία, και μπήκα μέσα. 'Ητανε κάμποσα μικρά παιδιά, τα όποια μάθαιναν τους χριστιανικούς ύμνους. Παρά μ' ήρι τότε, δεν μου είχε συμβεί να γονατίσω μέσα σ' ένα έκκλησία. 'Ωστόσο, έκείνη τη βραδιά, πέρασα μία δλόκληρη ώρα γονατισμένος μπροστά στην Παναγία, ακούγοντας τους ύμνους των παιδιών... Ένα σιωδ είνους περνούσανε από το κεφάλι μου. Μου φαινότανε πως είχα μεταφερθή σ' ένα άλλη εποχή...

Όλην εκείνη τη νύχτα, συλλογίζομουν την άπάντηση της νέας. Τό γάμο αυτό, τον όποιο ίσως πολλοί φίλοι μου θα τον θεωρούσανε παραφροσύνη, έγώ τον έβρινα σωτηρία μου. Την άλλη μέρα, πρώτ - πρώτ, δέχτηκα την έπίσκεψη του άδελφού. 'Ηρθε φορτωμένος δώρα, άστανούς, γαρίδες κλπ. Τό θέαμα ήτανε συγκινητικό, μα και για να γελά... 'Όσο για την άπάντηση... ήταν άρνητική! Πολύ θα ήθελα, μου είπε αυτός και ο πατέρας του, να με κάνουν γαμπρό, μα ή άδελφή του είπ' όσους: τό λόγο της στον 'Ισλανδό ψαρά. Μά παρακαλούσε μέλιστα να μη θυμώσω μαζί της, να μην της κρατάω κένια. Μου είπε — συνεπλήρωσε ο άδελφός της — να σάς πω πολλά — πολλά χαιρετίσματα και πως όταν ξαναβήτε στα μέλη μας, να περ-

□ □ Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΑΣ □ □

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΨΑΡΑ

στη από το σπίτι να τη δέτε σαν φίλος...

Αυτό ήτανε! Τ' όνειρο του Πιέρ Λοτί είχε διαλυθεί. Και ο περιπλανώμενος ποιητής ξαναπήρε τότε το καρδί του, με τό θάνατο στη ψυχή, και τραβήξε για την Κίνα.

Πέρασαν άλλα δυό χρόνια. Μά ο Πιέρ Λοτί δεν μπόρεσε να λησμονήσει την όμορφη κόρη του ψαρά. 'Η άρνησή της να γίνει γυναίκα του τον άναψε περισσότερο τον έρωτα.

Και όταν επέστρεψε πάλι στη Γαλλία, μία άκαταμάχητη δύναμη τον έσπρωξε και πάλι στη Βρετανία, με τον πόθο να ξαναδεί τη γυναίκα που άγαπούσε. 'Ητανε τόσο άπελπισμένος, έννοιωσε τον έαυτό του τόσο άσυνταλέςιμο στον κόσμο, όστε άπεφάσισε να προκάλεση μία συνάντηση με τη νέα αυτή, μολοντι είχε κάνει όρκο να μην την ένοχλήσει ξανά!...

Μία άνοεικτική νύχτα τέλος, βρέθηκαν μόνοι ο ένας άντίκρου των άλλων. Παράξενο ποάγμα: ή νέα συγκινήθηκε βλέποντας την έπισημή της άνάτη του Λοτί. 'Ισως να κολακεύτηκε ο γυναικείος ήλιός της, ίσως και ή καρδιά της να χτύπησε πραγματικά. Τό γεγονός όμως ήτανε ότι μόλις του Λοτί με πολύ γλυκό τρόπο, ότι αν συμπόνεσε στη δυστυχία του και ότι του έδωσε ένα ραντεβού, το χειμώνα, στο Σαιν - Μπριέν, ένα χωριό που βρισκότανε λιγάνι με μακριά από το δικό της!

Το είχε δώσει ένα ραντεβού, μακριά από το σπίτι της! 'Απόδειξη ότι τον άγαπούσε και αυτή, άδιόφορο άν δεν μπορούσε να τον πάρη άπ' άρα, άφορ είχε δώσει τό λόγο της στον άλλον, τον 'Ισλανδό ψαρά!...

«'Ισως ή ιστορία αυτή να τελειώσει με κανένα δράμα, — λέει ο Πιέρ Λοτί στο «'Ημερολόγιό» του. — Τόσο το χειρότερο όμως! 'Εκείνο που έβγα, εκείνο που ν' ένδιαφέρει για την ώρα είναι οι έίς τις άγρυπνες νύχτες που πέρασα άλλως, δίχως τους ύμνους και τα δάκρυα που έχυσα, άναπολόντας τη γλυκειά ροπή της άγαπημένης μου, τα έβρυνε τότε τις δυνατός άέρας νύχτας, που μόριζε θάλασσα!»

Και ο Λοτί περιμένα με άτυπομονησία την ημέρα του ραντεβού. Μά δεν του ήτανε γραφτό να γευτή τη μεγάλη αυτή χαρά. Μία μέρα, ή νέα του έστειλε ένα γράμμα στο καρδί. Λέγοντας του πως ήθελε να τον δει. 'Ο Λοτί έγραψε γρήγορα από τη χαρά του, νομίζοντας πως έφτανε επί τέλος ή ποθητή στιγμή. Μόλις όμως τον άντικρινε εκείνη, το είπε ότι σκέφτηκε καλώς το ποάγμα ν' έβγαλε τό συμπέρασμα ότι καλύτερα θα έκανε να μείνει πιστή στον άντρα που έπρόκειτο να στεφανωθεί ύστερ' από λίγον καιρό. 'Ο Λοτί στεκόταν μπροστά της με βουρκωμένα μάτια, μη μπορώντας νάρθρώσει λέξη.

Τότε έκείνη τον άγκάλιασε, τον φίλησε και του είπε:

— Σ' αγαπά, μα θα σ' αγαπά άκόμα περισσότερο αν φύγεις και δεν ξαναπατήσης έδω τό πόδι σου!

«Και έφυγε, — συμπληρώνει μελαγχολικά ο Πιέρ Λοτί στο «'Ημερολόγιό» του. — Και τό είδύλλιο αυτό τελείωσε για πάντα...»

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΠΟΣ ΕΣΘΘΗ Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΗ

Ένας από τους πιο ταπαιούς έπισκέπτες των γραφείων της «'Εφημερίδος» του Κοριμιά ήτανε κι' ο μακαρίτης ο Κοκκιδής, καθηγητής της Άστειρονομίας στο Πανεπιστήμιο και διευθυντής του 'Αστεροσκοπείου, ο όποιος πρώτος τότε είχε συστήσει τους μετεωρολογικούς σταθμούς και κατήριξε τό μετεωρολογικό δελτίο, τό όποιο δίνε στις έφημερίδες, επί τη βάσει τηλεγραφικών πληροφοριών που του διαβιβάζοντο απ' τό εξωτερικό.

Νά μεγαλειότη του έθελος είχε δώσει έντολήν, τα τηλεγραφήματα αυτά να του παραδίδονται στα γραφεία της έφημερίδος όπου έφταναν.

Μά Πρωταρχία λοιπόν οι συντάκτες της «'Εφημερίδος» είχαν μία έμπειρη στανική. Κόρησαν και κατεσκεύασαν τηλεγραφήματα ψεύτικα, τα όποια είχαν τους συμβολικούς άριθμούς παραλλαγμένους και παρουσάζαν μία τέτοια μετεωρολογική κατάσταση, που ίσοδυναμούσε με τη γενική άναστασις του Σόμματος.

Τα τηλεγραφήματα λοιπόν αυτά έδωσαν στον Κοκκιδήν, άντι των άλλων.

Ο άπονήρευτος Κοκκιδής, μόλις τα άνοιξε και τα είδε, τρέμας κι' άρχισε να κραυγάζει ότι έφθασε ή συντέλεια του κόσμου!

«'Η έφημερίς έτοιμάσθηκε να έκδώσει παράσημο, για την καταστροφή της... Οίκουμένης, όταν τα άμάρτητα γέλια, των έπίτηδες των άρα έκείνη μαζεμένων φίλων, έδωσαν τό... κόσμο!

Έννοείται ότι πιο πολύ έγέλασε ο Κοκκιδής...

ΤΟΥ ΓΚΑΙΤΕ

Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

(Έπιστολή σ' φίλο του)

Αγαπητέ μου Έρρίκε.

«Όχι δεν γελιόμαι! Διαβάτω στα μεγάλα μάτια της μάτια τό ελκρινές ένδιαφέρον που αίσθάνεται για μένα και για τη ζωή μου. Ναι τό αίσθάνομαι, μ' αγαπά, μ' αγαπά!... 'Α! ποιά ούρανια λέξη μπορεί να έκφράσει την ευσυχία που μάς δίνει τό αίσθημα αυτό! Μ' αγαπά Έρρίκε, μ' αγαπά! Ναι, μπορεί να τό πω σ'ένα ποδ θά με καταλάβεις καλύτερα από κάθε άλλον. Μ' αγαπά! Και — πιστέψέ με, Έρρίκε — λατρεύω τον ίδιο τον έαυτό μου, απ' τη στιγμή που μου πείτε πως μ' αγαπά.

«Α! πώς τό αίμα βράζει μέσα στις φλέβες μου όταν τα δάχτυλά μου έγγίζουν τα δικά της, όταν τα χέρια μου πιάνουν λίγο σφιχτότερα τη μέση της στο χορό. Τό κεφάλι μου γυρίζει, θολώνουν τα μάτια μου. Είμαι σχεδόν πιο εύχαριστήμένος όταν παύω να την έγγιζω, γιατί με καίει σ'άν φωτιά, γιατί είνε αλόγα άφάνταστη τό άγγιγμά της.

«Α! ή άδωσότητά της, ή άγνή και άδολη ψυχή της δεν της έπιτρέπουν να αίσθανθή τί βάσανο είνε για μένα ή γιομάτες τρυφερότητα λέξεις που καταδέχεται να μου λή!

Κάποτε μιλώντας, άπ'όθεν τό χέρι της σ'τό δικό μου, και ύστερα πάνω στη θέρη της κουβέντας σιμάνει πιο πολύ κοντά μου. Άναπνέω, πίνω τη γλυκειά της άναπνοή. Μου φαίνεται ότι απ' την ευσυχία θά σωριαστώ έκεί μπροστά της, σ'άν χούπι της έρρίκε.

«Θά όμως ή γυναίκα αυτή είνε ίσως για μένα Έρρίκε. Όλοι μου οι πόθοι πνίγονται μόλις βρεθώ μπροστά της. Όταν την πλησιάζω, όταν άρχίζει και μου μιλεί, όταν σπλώνει άπάνω μου, τα βαθιά μάτια της, τα γεμάτα άνέκφραστη γλυκά, τα χάνω, δεν έξωρ που βρισκόμαι.

«Ένα θεόρατο κύμα συνπαίρνει την ψυχή μου και την ταραζει δλόκληρη. Και όταν κείνη έμπρός στο πάνω της και παίξει τ' αγαπημένα της κομμάτια, τότε εσθής από τις πρώτες νύχτες, ή ψυχή μου μετασώφνεται, μετασώφνεται σ' έναν κόσμο όπου δεν υπάρχει ούτε λύπη, ούτε χαρά, ούτε πόνος... Έρρίκε, Έρρίκε, δ' δεν φαντάζεσαι πόσο είμαι ευσυχισμένος!...

(Στη φίλη του Καρόττα Μπουφ)

Γλυκειά μου, πολυαγαπημένη μου Καρόττα! Δεν φαντάζεσαι πόση χαρά, μα και πόσο πόνο μου δίνει ή άγάπη σου!... Τό πορτί όταν ξυπνώ ύστερα από ένα γλυκό όνειρο, τό κά μου άπλώνω τα χέρια μου προς έσένα, και σ'ε αναζητώ. Τό κά μου προσπαθώ και στην πραγματικότητα να βρω τό γλυκύτατο όνειρό μου, να σ'ε ίδω καθισμένη πλάι μου σ' ένα λειβάδι, κρατώντας τό χέρι σου και γεμίζοντας το με τό φλογερό μου φιλή. Άλλοιμονο. Βυθισμένος άκόμη μέσ στους άιμούς, τό όνειρό μου, νανουριμένος από ένα θαύμα μαγικό άνοιγώ τα χέρια μου και ζητώ να σ'ε πιάνω. Μ' άλλοιμονο! τότε ξυπνώ και βλέπω πως όλη ή ευσυχία αυτή ήταν όνειρο. 'Η καρδιά μου συντριβεται, ε'α ποτάμι από δάκρυα λυγίζει τό πρόσωπό μου!...

(Στην ίδια)

Κάποτε λέω: Δυστυχισμένα, μην είσαι τραλλή, μην έσφαλίσαι! Τι περιμένεις απ' τό έξάλλο αυτό πάθος που σ'ε καίει και σ'ε κατατρώει και που δεν έχει τέλος; Όλες μου ή εσθές τότε, όλες ή τσιπές μου ύψώνονται προς έσένα. 'Η φαντασία μου δεν φέρνει τίποτε άλλο έμπρός μου, παρά μόνον την γλυκειά σου εικόνα, και όλα τα άντικείμενα που με περιτοιχίζουν δεν τ' αγαπά παρά μόνον όταν με θυμίζουν έσένα. Καρόττα, Καρόττα, δ' δεν θά μάθης ποτέ πόσο σ'ε αγαπώ!... Μόνο κοντά σου είμαι ευσυχισμένος.

Όταν έχω περσίση λίγες ώρες κοντά σου, όταν έχω μεθύση ίσως την φωνή σου που μεθά και χαίδεύει, απ' την άγγελική έκφραση του προσώπου σου, τότε όλη μου ή ψυχή άναστατώνεται, μία θολούρα σκεπάζει τα μάτια μου, παύω να τ'ε, παύω να ύπάρχω!...

Κάτι μου αγγίζει τό λαιμό, ή καρδιά μου χτυπά γλήγορα, καταβάλλω φοβερές προσπάθειες για ν' άνασάσω, μα ή ταραχή μου όλο και μεγαλώνει. Καρόττα, πιστέψέ με ότι τις στιγμές αυτές δεν έξωρ άληθινά άν βρισκόμαι άκόμη σ'ε τούτον τον κόσμο.

Μά κι' όταν κατορθώσω να καθιστηθώ κάπως την ψυχή μου, να πνέω την ταραχή μου, και όταν μου έπιτρέψει — όλιβερ! παρηγορία — να βρεχτώ τα χέρια σου με τα δάκρυα που γεμίζουν την ψυχή μου, και τότε αίσθάνομαι πως δεν μπορώ πια να μείνω κοντά σου και ψεύγο... Σηκώνομαι και σ'άν χαιμένο, σ'άν τραλλός, τρέχω σ'ά δόση όπου τριγυρίζω ώρες και ώρες. Αυτό με άνακουφίζει λίγο. Παρηγορία ό; που νά τσιπώ σ'ήν άκούραση. Και τότε, άποκαμμένος, έξηγνιμένος, γυρίζω και βυθίζομαι σ' ένα βαρύν ύπνο.

Αντί Καρόττα, μόνον ο τάφος θά με γλυτώσει απ' τό μαρτύριό μου! >

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Η ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΜΩΔ

ΗΜΑΤΙΖΟΝΤΑΣ στις μαγευτικές σάλες του καζίνο του Μόντε-Κάρλο ο δούξ Σέργιος Ρίτσερ προσπαθούσε ν' αλαφρώσει την τρομερή ανία του. Όλα τα είχε βαρεθεί πια. Γλέντια, ταξίδια, περιπέτειες. Μην έχοντας κομμάτι χίμαιρα πεινά να κυνηγήσει σε ηλικία 33 χρόνων, δοκίμασε τα τελευταία πέντε χρόνια να βρει κάποιον ενδιαφέρον στα πιο μακρινά και πιο επικίνδυνα ταξίδια. Πήγε στις 'Ινδίες, στην Κίνα, στην 'Αφρική, μα του κάκου. Καμιά ψυχική συγκίνηση. Όλα μέσα του είχαν πεθάνει. Στο Μόντε-Κάρλο σταμάτησε μόνο και μόνο γιατί βρέθηκε στο δρόμο του. Από δω πεινά δε λογάριζε να φύγει γιατί ξαφνικά τον έπιασε μια τεμπελιά, μια αποκαρώσι, που του νέκρωσε κάθε θέληση. Ζούσε σε απόλυτη μόνωση. Τό πρώι έκανε ένα μικρό περιπάτο με το γιό του «Ρουαγιάλ Ντούκ», το μεσημέρι γύριζε για το γεύμα, και το βράδυ πηγαινε στη σάλα του χορού, όπου ένα πλήθος ζυγάρια στριφογύριζαν, προσπαθώντας να ξεχνά την πλότη του στο ήδονικό ναούισμα της τράζ-μπάντ. 'Υστερα παρουσάζονταν, σοβαρά κι' αμίλητοι, στις σάλες του παιχνιδιού, όπου είτε κέρδιζε, είτε έχανε, δε δοκίμαζε κομμάτι συγκίνηση. Κάποτε όταν ξαπλώνονταν στο κρεβάτι του άφηνε τη φαντασία του να τρέχει σ' άγνωστους τόπους και αυτό τον διασκεδάζε κάπως. Μια μέρα που ο δούξ Σέργιος περιέφερε την ανία του και την πλότη του στην προκυμαία της Κονταμίν, συναντήθηκε με δύο γυναίκες, που έμοιαζαν πώς ήταν μητέρα και κόρη.

Ο Σέργιος γυρίζοντας τον άπεραντο κόσμο, είχε συναντήσει πλάσματα που είχαν κάποια επίδραση στη ζωή του, με την παράξενη χάρι τους και είχε δοιμάσει όλες τις έρωτικές απολαύσεις, κομμάτι όμως γυναίκα δεν τον έκανε να νοιώσει την ανάταξη, που έννοιωσε, περνώντας πλάι από τις γυναίκες αυτές. Από την πρώτη στιγμή η νεώτερη απ' τις δύο, ή κόρη, έκαμε την καρδιά του να χτυπήσει δυνατά. Γέμισε τότε άμέσως και ακολούθησε τις δύο γυναίκες, που βάδισαν σιγά-σιγά. Έκείνες όταν κατάλαβαν ότι τις ακολουθούσε κάποιος, έστρεψαν μιά-μιά φορές το πρόσωπό τους και έτσι ο Σέργιος είχε την ευκαιρία να θαυμάσει την όμορφη της νέας. Ήταν ψηλή, ξανθή, με λεπτά και κανονικά χαρακτηριστικά. Τα μάγουλά της ήταν χλωμά και σή μέση είχαν το γλυκορρόδισμα του αναρροφώντος, όταν τον χτυπά ο μπάτης της θάλασσας και τα άρωματά των Μεσημβρινών χωρών. Αποφάσισε με κάθε τρόπο να γνωριστεί με τις δύο γυναίκες που είχαν πάει στο Μόντε Κάρλο όχι για γλέντι ή για παιχνίδι, αλλά μάλλον για την ύγεια της κόρης και ζούσαν χωρίς να σχετίζονται με κανέναν. Ένα βράδυ λοιπόν έπιασε μαζί τους κουβέντα, με το θάρρος που έχουν οι παραθερίζοντες να μιλούν μεταξύ τους και τις συνόδους ως το σπίτι που έμεναν. Τους μίλησε για τον εαυτό του και την άσχημη και πλημμελή ζωή του. Έκείνες έδειξαν αρκετό ενδιαφέρον. Η ξυπόλυτη της Μωδ — έτσι λέγονταν ή νέα — και ή ευχόρεια στις εμφράσεις της, ένθουσιασαν το δούκα. Μά λίγα λόγια του διηγήθηκαν όλα σχεδόν είχε μαντέψει γι' αυτές: «Ότι ή κυρία Ντόρκον ήταν χήρα και ότι είχε έρθει εκεί για την ύγεια της κόρης της, ότι περνούσαν μια ζωή μέτρια, γιατί ή περιουσία τους δεν ήταν μεγάλη και ότι μετά μερικές βδομάδες θάφηναν για το Παρίσι. Την άλλη μέρα καθώς και την παράλλη ο Σέργιος ξαναείδε τις δύο γυναίκες. Τότε πήρε το θάρρος πειά και τις παρακάλεσε να του κάμουν τη χάρι και να δεχτούν έναν περίπατο μαζί του στη θάλασσα με το γιό του, που κάθε μέρα μαζάρωναν τη λευκή πόρτα του με την Αυστριακή σημαία και το δονικό στέμμα επάνω.

Τι θέτος ήταν εκείνος ο περίπατος; Η Μωδ νόμιζε ότι κάποια μαγική δύναμη την είχε μεταφέρει σ' ένα πολυτελέστατο καράβι, που το πλήρωμα του έργαζονταν σιωπηλά για να την ταξιδεύει μακριά-μακριά σε μαγεμένα άκρογιάλια...

Όταν άρχισε πειά να νυχτώνη ο Σέργιος έδωκε διαταγή να γυρίσουν πίσω, μα ή Μωδ τον παρακάλεσε νάνοχητούν ακόμα δέω στη θάλασσα για ν' απολαύσει το θέαμα της νύχτας. Ένώ εκείνη κύταζε έκστατική τον κάταστρο ουρανό που καθρεφτίζονταν στη θάλασσα, ο Σέργιος κύταζε στα μάτια και συλλογίζονταν μια ζωή όλο έρωτα, γλυκειά και άτελειότητα.

Έξαφνα τη ρώτησε:

— Τι όνειροπολείτε;
— Συλλογίζομαι, άπάντησε εκείνη, ότι θά είσθε πολύ ευχισμένος.

— Απατάσθε, Μωδ, της είπε.
Κάθιστε συγχρόνως στο πλάι της και έγγιζοντας σχεδόν με τη χείλη του το αυτί της, της μουρμούρισε τους πόθους του και τη βαθύ-αποθήκη του γι' αυτήν.

— Μ' αγαπάτε; ρώτησε απότομα ή Μωδ.
— Όχι, σάς λατρεύω! άπάντησε ο δούξ, ενώ τα μάτια του πετούσαν φωτιές.

Η Μωδ σά να προσεβλήθη απ' αυτήν την απότομη ώχη έμμελότη, σηκώθηκε και είπε:

— Αν μ' αγαπάτε πραγματικά... παντρευτήτε με!
Ο Σέργιος άγαπούσε τρομερά την έλευθερία του και θα προτιμούσε ένα έπεισόδιο πιο ρομαντικό, απ' το γάμο, μα άπορούσε να παντρευτεί τη Μωδ...

Όταν ή Μωδ έγινε δούκισσα έβαλε όλη της την ένεργητικότητα για να λαμπροστολήσει το πολυτελέστατο μέγαρο, που άγόρασε στη 'Ηλυσία ο δούξ. Ο Σέργιος πικράθηκε γι' αυτό, γιατί θα προτιμούσε κατά το μήνα του μέλιτος να μην τους άπασχολή κομμάτι ύλική σκέψη. Δεν της είπε τίποτα όμως γιατί φοβόταν πολύ την εθθρασηση ύγεια της υπερημένης του Μωδ. Η λατρεία του όμως προς τη γυναίκα του και ή υποχώρησις που σή κατέριε της, έκαμαν σιγά-σιγά τη Μωδ άπομακρύνεται απ' αυτόν και να έπιζητή έξοκούρασι τις κοσμικές έλαφρότητες.

Ένα βράδυ που γύριζαν από την Όσκα, ο Σέργιος της είπε:
— Δέ μ' αγαπάς, Μωδ!
— Κ' εσύ, φίλε μου, του είπε εκείνη μ' άγαπάς πάρα πολύ...

Από τότε ή Μωδ το έδειχνε έναν γρήγορο και ύπολογισμένο έγωισμό και μια ύπερ-απληροκλή άδιαφορία. Έκρεχε σ' όλων των ειδών τις δικαιοκρίσεις, σε φιλανθρωπικές εφάρτες για να επιδεικνύει τον πλούτο της και φρονιμονταν ένθουσιασμένη, όταν ο Σέργιος δε μπορούσε να την συνοδεύσει.

Ένα βράδυ, στο χορό της Δέπναις, προσβείας, καθώς περνούσε ο δούξ με τη γυναίκα του ανάμεσα από μια πορεία νέων, τους άκουσε να ψιθυρίζουν για τη Μωδ λόγια προσβλητικά, ύποπτα, πρόστυχα.

— Η κ. Δούκισσα, ψιθύρισε κάποιος, δεν κρύβει πειά τις αισθηματικές της περμειές.
Ο Σέργιος έγινε κατάχλωμος, τον έπιασε πυρετός! Έν τούτοις, όταν γύρισαν στο μαγαρό τους, δεν της έκαμε καμιά παρατήρηση. Τέτοια όμως ήταν ή άπογοήτευσή του για τις χαμένες έλπίδες του, ώστε κινδύνευε να πεθάνει. Μά ή ύπερφάνεια του, ως άνδρας τιμού, του έδωσε θάρρος κι' άποφάσισε από

θέμα που ήταν να γίνει έκδικητής. Έτσι ένα πρωί είπε στη Μωδ ότι πρό πολλού είχε άποφασίσει να δώσουν μια μεγάλη γιορτή στο γιό του, το «Ρουαγιάλ Ντούκ», που-αν άκυροβόλημένο στον κόλπο της Νίκαιας. Την παρακάλεσε να καταρτίσει τον κατάλογο των καλεσμένων και την ώριμένη μέρα θα πηγαιναν όλοι μαζί με ειδικό τραίνο ως τη Νίκαια. Η Μωδ έστρελλομένη από τη χαρά της διέδωκε σ' όλη την πορεία της την ευάριστη είδηση. Ο Σέργιος με το ψυχρό του χαμόγελο θα έπιδόκιμαζε όλα. Μόνο τα μάτια του, τότε-τότε, έπαιρναν μια τρομερή έκφραση.

Σ την άκρογιάλι της Νίκαιας άπάντα στο βράχο του Μόν-Μαρόν ύψωνονταν ένας πύργος, γνωστός στα περίχωρα με το όνομα «ο πύργος του Έγγλέζου». Κανείς από τους ντόπιους δεν τολμούσε να πλησιάσει τον πύργο αυτό, για τον όποιον κυκλοφορούσαν τρομερές φήμες.

Μια νύχτα έν τούτοις ο πύργος του Έγγλέζου φάνταζε κατ'εφ' όσον και στη θάλασσα από κάτω έπλεαν πλήθος δόλοφτες βαρύντες με βαγετοάνικα φανοράκια, ενώ από μακριά το «Ρουαγιάλ Ντούκ» ήταν λαμπροστολισμένο και σκόρπιζε τις πιο ύπερβλημικές και τις πιο παράξενες σημαίες από μια άόρατη όρχήστρα. Έδωστο έτσι ή άορητή του δονικός και της δονικισίας Ρίτσερ.

Όλη τη νύχτα μεγαλοπρεπή όχηματα στάθμευαν μπροστά στην πύλη του πύργου. Τό γλέντι κράτησε ως το πρωί...

Κοντά τα ξεμερώματα τα πολυτελή άμάξια μετέφεραν τους καλεσμένους

Ένα πλήθος ζευγάρια στριφογύριζαν...

ΤΟΥ ΠΕΝΕ ΝΤΕΜΤΑΓΙ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ο ΣΑΤΑΝΑΣ

Ο ήλιος έγραψε στη δύση του, σκορπίζοντας μια χρυσοκόκκινη άναλαμπή στη φύση.
Οι κληρωτοί είχαν μαζευτεί δλόγυρα από ένα σεβαστό έπίσημο συμπόλτιο τους, ο όποιος διηγείτο ιστορίες από τους δύο Βαλκανικούς πολέμους.

Οι φαντάροι τον άκούγανε προσεκτικά, καθισμένοι γύρω-γύρω, στες ταβέρνας, τα σκαμνιά, κι' ο σεβαστός έπίσημος στρατός, που ήταν και τραυματίας, έλεγε, όλο έλεγε και άποσασμού-δεν είχε. Διηγείτο σορό έπεισόδια πολεμικά, άτε λείπει της πολυμηκής ζωής, διδοντας έτσι στους κληρω-τους να καταλάβουν τι θα πη στρατιωτική

Οι κληρωτοί μαζεύτηκαν γύρω στο γηραιό έπίσημο που διηγείτο...

ζή, τι θα πη στρατώνας κι πειθαρχία.

— Μία φορά μονάχα, βρέ παιδί, τους έλεγε, φοβήθηκα στον πόλεμο, και τον φόβο μου αυτό ποτέ δεν θα τον λησμονήσω.

— Στο Μπιζάνι; τον διέκοπεν ένας.

— Όχι, άπάντησε αυτός γελαστός. Άκούτε να σάς το διηγηθώ.

Όσοι σάς έλεγα λοιπόν, δεν φοβήθηκα ποτέ μου, ούτε τις σφαίρες που σφίγγαν σάν διαβόλοι σ' αυτά μας, ούτε τί πυροβόλα που τρανάζανε τον τόπο, ούτε τα πολυβόλα που θαρίζαν, ούτε τις όβιδες που άνοιγαν και μεγάλες, τέτοιες, τρύπες στη γή, ούτε τη χολέρα που μ' είχε πιάσει και μ' έπείθαινε, ούτε τις βροχές, ούτε τους κόπτες και τα χιόνια δεν φοβήθηκα το μά-μου, ούτε την πείνα, που μέρες είχαμε να βάλλουμε ψυγούλο στο στόμα μας, ούτε και τίποτε άλλο, ό,τι ένα...

— Τι ένα; ρώτησαν όλοι.

— Τι ένα λέει; Άκούτε να το μάθετε. Είμαστε κοντά σ' ένα Βουλγαρικό σύνδρομα ένα βράδυ. Νυχτώσαμε μέσα σ' ένα βουνό ψηλό και γεμάτο δέντρα άγρια και πυκνά. Η φύσις γύρω ήταν βαρειά, σού έκοβε το αίμα, σάν έπιαινα και νύχτανε κ' έστρεφαν οι ίσκιος. Άμα στήμασε προφυλακές, επέσαμε άμέσως στον ύπνο. Κουρασμένοι, τσακισμένοι καθώς είμαστε, τον πήραμε ά-μέσως. Έγώ είχα γείρει σ' ένα «βουβούλα».

— Τι «βουβούλα»;

— Βαθούλαμα μπρε! Θά πύπτετε λοιπός; Γιατί με άνακρίνετε και χάνω τό... συρμό των ιδεών μου; Εί-χα γείρει λοιπόν, πού λέτε, σ' ένα «βουβούλα» κάτω από τα κλαριά μ' άγριοκορομηλιάς, και ο ύπνος με ήρε στο μοναμένο, πεθαμένο καθώς ήμουνα. Άπάντα σάν όρανό ήταν ένα φεγγάρι σάν ήμερα. Δεν είχε περάσει όμως

πύ δονικός Σέργιου στο ειδικό τραίνο που θα τους ξαναπήγαινε στο Παρίσι. Ήταν όλοι έαλισμένοι από το χορό κι' από τη σαμπά-να. Ο δούξ και ή γυναίκα του δεν ήταν μαζί τους. Είχαν άπο-μείνει στον πύργο.

Όταν πρόβλεπε ο ήλιος, τα παράθυρα και ή πόρτες του πύργου ήταν κλεισμένα. Πέρα όμως μακριά στη θάλασσα φαίνονταν το «Ρουαγιάλ Ντούκ» που έφηνε βιαστικά, σά να πετούσε. Κυβερνήτη του και μοναδικό του ταξιδιώτη είχε το Σέργιο.

Κοντά το μεσημέρι κάποιος ψαράς, που το κήμα τον έσπρωξε σ' ή ρίζα του βράχου που βρίσκονταν ο πύργος, νόμισε πώς άκουσε άπελπισμένους στεναγμούς, να γυνούνται μέσα από τη γή, από τα βράδια και σιωπεία ύπόγεια του πύργου. Ήσαν κάτι στεναγμοί σάν γυναικείοι, που πνίγονταν κ' έμοιαζαν σάν νύχοντα από τον άλλο κόσμο!

Μερικοί ντόπιοι, όταν ο ψαράς τους το διηγήθηκε αυτό, άνατρίχισαν... Και κανένας δεν έμαθε πο-τέ τι άπόγινε ή περιήγηση και άλασφρόμυαλη δούκισσα Μωδ.

Ο δούξ Σέργιος ταξίδευε ακόμα σε μακρινές θάλασσες, μόνος, λυπημένος, άπελπισμέ-νος απ' όλα...

Κοντά τα ξεμερώματα τα πολυτελή άμάξια μετέφεραν τους καλεσμένους

— Τι τα θέλετε όμως, έπέρασε καλά!

PENE ΝΤΕΜΤΑΓΙ

ΤΟΥ Χ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

πολλά ώρα, όταν στον ύπνο μου μού φάνηκε, πώς κάποιος ζεστή άναπνοή τριγύριζε δλόγυρα στο πρόσωπό μου ξύπνησα χωρίς όμως και ν' άνοιξω και τα μάτια μου. Η άναπνοή, ή ζεστή και ή κανο-νική, έξακολουθούσε να με ζεσταίνει πάντοτε. Σε λίγο έννοιωσα και κάτι μαλλιαρό, σάν γέμι, να χαιδεύει το πρόσωπό μου.

— Παναγία μου!... Είπα μέσα μου, χωρίς όμως και να το λησμονήσω ν' άνοιξω και τα μά-τια μου από το φόβο! Πίσω μου σ' έχω σατανά!... Κι' άρ-χισα να λέω το «Πάτερ ήμών» και όλες τις προσευχές που έξω!

Με όλα όμως αυτά τα «πα-τερμά», ούτε ή άναπνοή ή ζε-στή έφηνε από πάνω μου, ούτε και το χαιδεύμα έπαυσε του γυναιού. Τώρα άρχισα ν' άκούω και κάτι κρότους στα κλαδιά.

— Θα έρχονται και άλλοι σατανάδες, σκέφθηκα!

— Ένας κρύος φόβος μ' έπα-σε τότε, αίσθανθηκα να παγώνω το αίμα στις φλέβες μου, και κάτι να πνίγη τον λαιμό μου.

— Θέ και Κύριε, σάσε μας!... μουρμούρισα, με την ιδέα πως ο Δαίμονας με δοκι-μαζε έκείνο το βράδυ!...

Έκείνη τη στιγμή όμως, δεν έξω πώς, άνοιξα χω-ρίς να καταλάβω το δεξί το χέρι μου και τι πύανω νομίζετε;

— Τον παπά του συνιάγματος! Του είπε κάποιος.

— Όχι. Ένα... κατόικι! Και τι κατόικι; Πρώτης τάξεως!... Όλα ξεφύγει φαίνεται, μέσα στη φασαρία του ολέμου. Από κάποιον Βουλγαρικό κοπάδι, περι-πλανήθηκε ως εκεί και ήρθε να βοσκήση, φαίνεται, κοντά μου. Τι έκαμα, λοιπόν, τότε και έγω νομίζετε;

— Ξνακομήθηκα.

— Κάθε άλλο... Σηκώθηκα άμέσως, τώπασα και τώ έσα με το ζουράρι μου στο δέντρο, και το πρωί, πριν οι άλλοι ακόμα σηκωθούν, ήταν γδαρμένο και έτοιμο στο σουβλί.

— Και το σουβλί, πού το βρήκες;

— Κουραμπίε! Ρωτάω για όργανα στο γάμο; Μέσα στο δάσος ήμουνα, και ρωτάς πού βρήκα το σουβλί!... Περάσαμε, πού λές, μια χαρά, έσωνήστικα καθώς εί-μαστε, με το κατόικι αυτό. Γιατί πρέπει να ξεροτέ, πώς στον πόλεμο δύο πράγματα χρειάζονται, βρέ μω-μούλα. Γενναϊότης στη μάχη και γιομάτο στομάχι!...

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΩΝ

ΤΑ ΔΑΝΕΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ένα ζήτημα που άπασχολεί σ' άσους τους συγχρόνους βι-βλιόφιλους του έσωτερικού είναι αν οι μεγάλοι βιβλιόφιλοι του πα-ρελθόντος Ζάν Γκρολνέ και Θωμάς Μαρτέ, των όποιων οι θησαυροί περιέλαβαν στην Έθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας, εδάνειαν τα βι-βλία τους. Μά το ζή ημα αυτό φαίνεται άλυτο, γιατί δεν άπόσχουν θετικές σχετικές πληροφορίες.

Είπε όμως ώστόσο γνωστό ότι ένας άλλος περίφημος βιβλιόφι-λος, ο Γουλιέλμος Κολλέτ, (1598-1659) που ήταν και καλός λόγιος και έπιφανής ρήτορας, είχε συνθέσει προς τιμήν των βιβλίων του το ά-κόλουθο έπίγραμμα:

Οείληντα της ψυχής μου άγαπημένα,
Βιβλία μου, μη φύγετε από μένα.
Μ' όραία γυναίκα μοιάζετε
[μεθένα]

Που ο κόσμος άπονήρει τα μπο-
[ρεεί να την έλπει,
Μά δανεικά να δίνεται δεν
[πρέπει!]

Ένας άλλος βιβλιόφιλος πάλιν, ο Κολλέ, ό όποιος είχε την άδυ-ναρία να δανείζη τα βιβλία του στους φίλους του, έπειδή ήξερε την τύχη που τα περιέμενε, έγραφε πάνω σ' αυτά το άκόλουθο δι-στικό:

Και το βιβλίό τούτο άνήκει στον
[Κολλέ,
πριν το κληρονομήσεις, ά φίλε
μου καλέ... Ρω-άν στο γάμο για ζουναδες;

— Παναγία μου είπα. Σίγουρα θα είν' ο Σατανάς!

ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΕΡΒΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Ο ΜΑΡΚΟ ΚΡΑΛΙΕΒΙΤΣ

Ο έθνικός ήρωας των Σέρβων. Η σπάθα του Μορτσιλό. Η δολοφονία του δειού του. Η ήρωική και ενάρετη Εύφροσύνη. Το βασίλειο του μεγάλου Δουσάν. Ο Μάρκο Κράλιεβιτς δεν μπορεί να πη φέμματα. Μάρκο και Μελέ. Ο Μάρκο κυνηγά την κακή νεράιδα. Στην υπηρεσία των Τούρκων. Ο Κράλιεβιτς και ο Σουλτάν Σουλεϊμάν κτλ. κτλ.

ΝΑΣ από τους μεγαλειότερους ήρωας που έζησαν η σερβική λαϊκή μουσική στα δημοτικά τραγούδια των Σέρβων, ήταν ο Μάρκο Κράλιεβιτς. Είπε οληθινό παράδειγμα, πώς το σκοτεινό αυτό πρόσωπο κατάλαβε στη λαϊκή παράδοση των Σέρβων μια τόσο ξεχασμένη ή ιστορία. Διότι ο Μάρκο Κράλιεβιτς δεν έχει κομμάτι από τις μεγάλες εκείνες αρετές άλλων έθνικών ήρωων, ενός Ρολάν π.χ. ή ενός δικού μας Διγενή Ακρίτα. Η λαϊκή φαντασία των Σέρβων. Η σερβική έθνική ψυχή είχαν ανάγκη από ένα έθνικόν ήρωα, και τον ήρωα αυτόν τον έβρισκαν η τον διέπλασε μόνη της στο πρόσωπο του Μάρκο Κράλιεβιτς.

Διότι ο Μάρκο Κράλιεβιτς υπήρχαν πολλά σερβικά τραγούδια. Σ' όλα όμως ο ήρωας αυτός παρουσιάζεται ως ιδιος του Βουκάιν, ενός ήγμενος της Σερβίας κατά τον μεσαίωνα, ύποπτος του μεγάλου Τσάρου Δουσάν. Αλλά τη δύναμη και την ανδρεία του δεν την εκληρόνωσης ο Μάρκο απ' τον πατέρα του, απ' από το θεό του Μορτσιλό.

Ο θεός Μορτσιλό είχε το δυνατότερο χέρι και τη μεγαλειότερη καρδιά ο' δλη τη Σερβία. Είχε μια σπάθα... με μάνια που έβλεπε τα πάντα γύρω, και με το φτερωτό όλογο τον σκαρφάλωνε στο βράχια του Ντουρμιτόρ για να φτάσει στον άγριο και ξεμοναχιασμένο πύργο του Πιρλιτόρ όπου καθόταν.

Ο Βουκάιν όμως, ο πατέρας του Μάρκο, σκότωσε το Μορτσιλό, με προδοσία της γυναίκας του και κυριεύει τον πύργο του Πιρλιτόρ. Εύθως κατόπιν πρόταξε και έσφαξαν τη συνένοχό του, την άπιστη γυναίκα του Μορτσιλό. Και παντρεύτηκε την Εύφροσύνη, την ηρωική αδελφή του σκοτωμένου, απ' την οποία απόκτησε ένα παιδί, το Μάρκο.

Η Εύφροσύνη άφοσιώθηκε στην ανατροφή του παιδιού της.

Μάρκο, του έλεγε συχνά, μονάκριβο μου παιδί, καταραμένο νάνι το γάλα που σου έβραζε, αν ποτέ σου δόσης ψεύτικη μαρτυρία!... Λέγε πάντα την αλήθεια, παιδί μου. Καλύτερα έχε το να γαδής, παρά να βράννης την ψυχή σου, έστω και με μια μονάχα αμαρτία.

Στο μυαλό του Μάρκο, έμειναν βαθιά χαραγμένα τα λόγια της μητέρας του. Όταν μεγάλωσε, ο Τσάρος Δουσάν τον έπηρεσε κοντά του και τον έκαμε γραμματικό του. Τον αγαπούσε πολύ και τον είχε εμπιστό του. Ύστερ' από λίγα χρόνια ο Τσάρος απέθανε. Πούδς θα κληρονομούσε το άπειρο βασίλειό του; Όλοι οι ήγμενος μαζεώθηκαν στο παλάτι και περίμεναν να διαβασθή η διαθήκη του μεγάλου Δουσάν. Την διαθήκη αυτή την έχει ο Μάρκο στα χέρια του, και μονάχα αυτός ξέρει το τι έχει μέσα.

Ο πατέρας του Μάρκο, ο Βουκάιν, πηγαίνει τότε και βρίσκει το γυό του.

Στο χέρι σου είναι, του λέει, να κρύψεις την αληθινή διαθήκη και να κλέψεις τσάρο, αυτοκράτορα τον πατέρα σου.

Τον εξορκίζει, τον ικετεύει, απ' ο Μάρκο δεν θέλει ν' άκούση τίποτε. Και ο Βουκάιν αρχίζει να φοβερίζει το γυό του. Αλλά ο Μάρκο Κράλιεβιτς δεν φοβάται τις απειλές. Και διαβάζει τη διαθήκη και διαλαλεί στα πέτατα του κόσμου την αληθινή θέληση του Δουσάν: Διάδοχος του στην αυτοκρατορία είναι ο τσέρβεβις Οδός...

Έπειτα από λίγα χρόνια ο Μάρκο Κράλιεβιτς γίνεται μεγάλος και έκαουστός. Σ' τη μέση του έχει ζωσμένη μια θαυμασκή σπάθα, με χρυσές φούντες, που πέφτουν ίσαμε κάτω. Και γυρίζει δλη τη Σερβία, καβάλλα στο όραιο του όλογο, το Σάρατς. Με τον Σάρατς, λέγει η παράδοση, ο Μάρκο έγύρισε εκατόν πενήντα ολόκληρα χρόνια. Ο Σάρατς είναι σπέρτος και έχει ανθρώπινη λαλιά. Ακόμη και όταν θα φτάση το τέλος του ήρωος, από τον Σάρατς θα το μάθω...

Ο Μάρκο έχει έναν πιστό και άφοσιωμένο φίλο, ένα παμπρατίμ, που τον λένε Μιλότς. Τον αγαπά πολύ τον όραιο Μιλότς, που

τα μουστάκια του πέφτουν πίσω από τους ώμους του! Μια μέρα μια νεράιδα, η βίλα της καυδός, πληγώνει τον αγαπημένο του φίλο. Ο Μάρκο Κράλιεβιτς θυώνει και άγριεύει. Αρχίζει να κυνηγά την κακή βίλα. Πού θα του πάη; Η βίλα ανυψώνεται από το έδαφος και σε λίγο χάνεται μέσα στα σύννεφα. Μά και ο Σάρατς έχει φτερά. Και ο Κράλιεβιτς έρ' α' αυτές επάνω στα σύννεφα. Και δεν ήσυχάει, παρά άφου κάνη κομμάτια με τη δολοφονία του σπάθα τη βίλα, που έκανε κακό του φίλου του Μιλότς...

Πάνω όμως από ολόκληρη τη ζωή του Μάρκο πλανιέται μια φρικτή κατάρτα: Είναι η κατάρτα που τι έκανε ο πατέρας του, που δεν θέλησε να κρύψη τη διαθήκη του Τσάρου Δουσάν για να υπονομιήσει τις βασιλικές του φιλοδοξίες. Ο πατέρας του τον καταράστηκε να υπηρετεί τους Τούρκους ως πού να πεθάνη! Κ' έτσι ο Μάρκο μπαίνει με τον καιρό στην υπηρεσία των Τούρκων. Τρία ή ολόκληρα χρόνια, λέει το τραγούδι, τον είχαν οι Τούρκοι κλεισμένο στη φυλακή. Τα μαλλιά του έπεσαν πια και σερνόντουσαν πάνω στη γή, τα νύχια του ήταν τόσο μακρύα, που μαρσάσε να άρνη χωράφι! Είχε αδυνατίσει κ' έρωσε με μια μανή πέτρα!...

Ο Σουλτάνος Μουράτ όμως άκουσε να έπαινον την ανδρεία του Μάρκο, και τον καλεί κοντά του. Και ο Κράλιεβιτς βγαίνει από τη φυλακή για να γίνει θετός υιός του Τούρκου Σουλτάνου. Τα Σερβικά δημοτικά τραγούδια δεν έκδηλώνουν κανέναν άπορησισμό γιό το κατήντημα αυτό (το έθνικόν ήσος). Διηγείται π' ο Μάρκο ζή μαζί με τους κατακτητές, και π' ως αυτός προσκοι τις άγριες στη γιορή του. Κελακούνται μονόχο να τον προσκοιάν άνώτερο απ' όλους αυτούς και να ξεμυτών μερικά καταρ' όραιοι του εις βάρος των Τούρκων.

Μια μέρα ο Μάρκο Κράλιεβιτς βγήκε να νηγι μαζί με το μεγάλο Βεζύρη. Πάσαν στο κτήνη ο Τούρκοις μεγιστάν σκοτώνει το γυό που βοηθούσε τον Κράλιεβιτς να κυνηγή. Ο Μάρκο θυμώνει, τα μάτια του άσπασσαν και το όλο μαζεύεται στο κεφάλι του. Όρ' απάνω στο Μεγάλο Βεζύρη και τον κόβει το κεφάλι. Ο Σουλτάνος το μαθαίνει αλλά τον συγχωρεί.

Μια άλλη φορά, που οι Τούρκοι έμφορτασαν το ραμαζάνι, ο Μάρκο στήνει χορό με άρπες κοπέλλες και πίνει κρασί από χρυσό ποτήρι, κοροιδεύοντας τους πιστούς του Προφήτη. Ο Σουλτάνος το μαθαίνει, απ' αυτήν τη σόα γάτο πειά την υπομονή του. Στέλνει να φωνάξουν το θεό του υιό. Ο Μάρκο ήταν επάνω στο γέλιο του. Όταν οι άνθρωποι του Σουλτάνου παρουσιάσθηκαν μπροστά του, παραφρόνησε κ' έσπασε όλα τα πατήρα που ήταν επάνω στο σπέρ' απ' τα κεφάλια τους. Έπειτα παρουσιάζονται στο Σουλτάνο. Και να π'ς διηγείται το γεγονός το δημόδες Σερβικό τραγούδι:

«Ο Μάρκο έμπηκε στο νηβάνι κ' έκάθησε στα δεξιά του Σουλτάνου. Ο Σουλτάνος του λέει:

«Θετέ μου υιό, Μάρκο Κράλιεβιτς, δεν το ξέρεις ότι απαφ' ρευσά να πίνουν κρασί το ραμαζάνι; Ήρθαν μερικοί και μω έλπαν π' ως ήπιες και έχορνες. Γιατί τ'άκανες όλα αυτά; Γιατί να θέλ'ς; να σφους σιμά στο στήθος σου το ξίφος του δημίου;»

Και ο Μάρκο του άποκοιήθηκε:

«Θετέ μου πατέρα, Σουλτάν Σουλεϊμάν, εγώ αν πίνω κρασί το ραμαζάνι, είναι γιατί ή θρησκεία μου μω το άπνιρ'ες. Και αν άναγκάσω και τους πιστούς του Προφήτη να πίνουν μαζί μου, είναι γιατί με στενοχωρεί να πίνω μονόχος και αυτούς να τους βλέπω να στέκουν και να με κυττάζουν. Και αν χορεύω με τα κορίτσια, είναι γιατί εγώ δεν είμαι παντρεμένος, θετέ μου πατέρα, Σουλτάν Σουλεϊμάν. Όσο για το ξίφος του δημίου, άλλοιμονο ο' έκείνον που θαρρή κοντά μου με κανούς ο ισοπύς!...»

Ο Σουλτάνος άκούοντας αυτά τα λόγια, κούτσε τριγύρω του, υπηρέτες. Τρέμει την όρηγ' του Κράλιεβιτς, δεν βλέπει όμως κανέναν. Όλοι είχαν φύγει. Ο Μάρκο προγαρεί κατ' επάνω του άγριεμένος. Και τότε ο Σουλτάνος βγήκε εκατό χρυσά δονάτια και τα δίνει στον Κράλιεβιτς.

— Πάρε, Μάρκο του λέει. Πάρε, παιδί μου, και πηγαίνε να π'ς όσο θέλεις και όπου θέλεις!...

Στο άλλο φέλλο θα διηγούμ'ε άλλα έπεισόδια από τη ζωή του Κράλιεβιτς.

ΣΑΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΙΟΣ ΤΟΥ... ΔΑΡΕΙΟΥ

Ο Μ. Αλέξανδρος και οι ιστορικοί. Η άχαλίνωτη φαντασία των Περών ιστοριογράφων. Ο Μ. Αλέξανδρος... Πέρσης!... Πώς γεννήθηκε. Η πανέμορφη, μικρή Ναχιδ. Όπου βρωμεν τα χνώτα της. Επιστροφή στη Μακεδονία. Το μυστικό του Φίλιππου. Ο φόνος του Δαρείου. Η πιστή Δελαρέϊ. Η αυτοκτονία της, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Η ιστορία του Μεγάλου Αλεξάνδρου είναι βέβαια γνωστή σ' όλους τους Έλληνες. Μ' αυτό δεν θέλουμε να πούμε ότι διασώθηκαν μέχρι των ημερών μας όλες ή μαρτυρίες των ιστορικών της εποχής, και ότι μ' ως είναι γνωστός ο βίος του μεγάλου αυτού κατακτητού σ' όλες του τις λεπτομέρειες. Κάθε άλλο, άρ' ου έχει άπολεσθή ή κυριότερα πηγή πληροφοριών για την ιδιωτική ζωή του Μ. Αλεξάνδρου, ή περίφημες Βασιλικές Εφημερίδες, στις όποιες καταγράφοντο κάθε μέρα ή πράξεις του βασιλέως. Η μόνης σωζόμενης πηγής είναι πολύ μεταγενέστερες. Έννοούμε τους άρχαίους ιστορικούς, Άρριανό, Πλούταρχο και τον λατίνο Κουίντο Κούτιο.

Μά κοντά σ' αυτούς τους ιστορικούς, υπάρχουν και άλλοι συγγραφείς. Ας πούμε αυτοί, οι όποιοι έγραψαν έπίσης ιστορίες του Μεγάλου Αλεξάνδρου, οι Φιρόδοτος, Τζαμί, Αβδ-ελ-Σαλάμ από το Κασεμίρ κ.λ.π.

Οι σύγχρονοι ιστορικοί που έγραψαν ιστορίες του Μεγ. Αλεξάνδρου, βασίσθηκαν μονάχα στους Έλληνες συγγραφείς και άγνοησαν καθολικά τους Άσιάτας. Έκοιαν δέ πολύ σαστά, γιατί οι Άσιάται ιστορικοί γράφουν για τον Μ. Αλέξανδρο υπερβολικά, τερατώδη και άπίστευτα πράγματα. Από τις ιστορίες αυτές των Άσιατών ιστορικών σ'ς μεταφράζουμε σήμερα τις πλέον παράδοξες σελίδες, που δείχνουν όχι μόνον την άχαλίνωτη φαντασία τους, αλλά και την προσπάθεια να παρουσιάσουν τον Μ. Αλέξανδρο...

Τον καιρό εκείνο, γράφουν οι Άσιάται ιστορικοί, βασιλεύς της Περσίας ήταν ο Δαρείος. Ο βασιλεύς αυτός φοβότανε πολύ τον θάνατο, τόσο πολύ μάλιστα, ώστε είχε διατάξει να μην υπάρχη στο παλάτι του τίποτα που να θυμίζει το τρομερό αυτό φάσμα, την αναπόσπαστη φθορά και άποσπαστη κάθε ζωντανής υπάρξεως.

Η γυναίκα του ήταν όλες νέες και όραιοες, γιό να του θυμίζουν διαρκώς την άνοιξη και τη χαρά της ζωής. Η μικρότερη ήταν ή Ναχιδ, κόρη του Φίλιππου της Μακεδονίας, την όποια ο πατέρας της είχε στείλει στην Περσία μαζί με το φόρο ύποκειλάς που όφειλε στο νικητή Δαρείο.

Η Ναχιδ ήταν όραιοτάτη, και ή άναπνοή της μοσκούριζε σαν λουλούδι. Μια νύχτα όμως, έκεί που κοιμόταν ή άγαπημένη του, ο Δαρείος την πλησίασε σιγά-σιγά, έσκυψε από πάνω της, και τη φίλησε στο στόμα. Αμέσως όμως τινάχτηκε πίσω τρομαγμένος, άηδισμένος. Μία παράξενη και άπορηστική μυροδιά έβγαίνει απ' τα μισά-νοχτα χείλη της Ναχιδ, μία μυροδιά που θυμίζει σήνη, άποσπασμένη!...

Ο Δαρείος έτρεξε τότε, κλείστηκε στο θαμάτιό του κ' έκλυψε μικρά. Την άλλη μέρα το πρωί, μόλις έξπληνσε ή Ναχιδ, έλαβε διαταγή να φύγη άμέσως από το παλάτι και ή άπιστορήνη στον πατέρα της, το Φίλιππο της Μακεδονίας. Περιοσσότερες έξηγήσεις δεν της έδωσαν. Και ή Ναχιδ άναγκάστηκε να ύτακοιήση.

Ο Φίλιππος είδς με κατάρπληξη την κόρη του να έμφανίζεται μπροστά του. Η περιφάνειά του είχε προσβληθή, μά ή δύναμει του δεν το ή επέτρεπαν να κρυφεί πόλεμο έναντίον του πανισχύρου Δαρείου. Συμβούλευσε λοιπόν την κόρη του να μη έμφανισθή πλέον σ' έ δημοσιες συγκεντρώσεις, έπειδή φοβότανε μήπως έκκραγή κανένα σκάνδαλο και την έκλεισε σ' ένα άπόμειρο θαμάτιο των άνακτορών, δίδοντας της μονάχα μία πιστή του σκλάβα να την άνατρέφει.

Έκεί λοιπόν, στη φυλακή της, ή Ναχιδ έφερε στον κ' έμο ύστερ' από λίγους μήνες, ένα παιδί. Ο Φίλιππος δίδεσσε τότε παντού ότι άπόκτησε γυό από τη γυναίκα του. Δεν ήθελε να μαθευτή ότι ή κόρη του ήταν κλεισμένη στο παλάτι του, κ' ότι την έδωκε ή Δαρείος. Άφησε τα πιστεύουν ότι ή Ναχιδ έκακούθησσε από ή βροία σκεται στην Περσία. Μά το παιδί που γεννήθηκε σ' άνάκτορα του Φίλιππου δεν ήτανε το βασιλέως της Μακεδονίας. Ήτανε του Δαρείου. Και το παιδί αυτό θα γινότανε άργότερα ο Μέγας Αλέξανδρος!...

Αυτό μ'ς λέει ένας Πέρσης ιστορικός σ'ετικά με τη γέννησι του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Έμεις έβρουμε βέβαια ότι ο Αλέξανδρος ήτανε γυός του Φίλιππου και της Ολυμπιάδος. Μά ο Πέρσης ιστορικός, θαμ' πωμένος από το μεγαλείο του Αλεξάνδρου, ήθελε να του δώση τη δική του έθνικότητα, γιό να άποδείξη ότι ένα τέτοιο μεγάλον άνδρα μονάχα ή Περσία μπορούσε να τον βγάλει! Μήπως ένας

Αλγύπτιος ιστορικός δεν είχε γράψει ότι πατέρας του Αλεξάνδρου ήταν ένας Φαραώ!...

Η Περσική και Συριακή παραδόσεις παρουσιάζουν τον Αλέξανδρο ως ίκανό να δαμάση και τα πιο άτίθασσα άλογα, τον περιγράφουν ως ίσο και όραιο, με εύρωστο σωμα, το όποιο όταν ύδρωνε σκοπούσε γύρω του μία δύνατη εύωδια.

Ο Αλέξανδρος πέρασε τα έφηβικά του χρόνια με τη μελέτη και τη γυμναστική, λαμβάνοντας μαθήματα από διαφόρους... Αλγυπτίους διδασκάλους. (Κανείς από τους Άσιάτας βιογράφους του Αλεξάνδρου δεν άν'φέρει το διάσημο διάδασκό του, τον φιλόσοφο Αριστοτέλη!)

Ο Αλέξανδρος ήτανε νέος και ο Φίλιππος γέρος. Και όμως ο γέρος έζητούσε συμβουλές και όδηγίες από το νέο, ή αθε σόρα που παρουσιάζονταν καμιά δύσκολη περίπτωση, γιατί ο διάδοχος ήτανε έκαουστός σ' όλη τη Μακεδονία γιό τη σοφία και την κριση του.

Μια μέρα, ήρθανε στη Μακεδονία άπεσταλμένοι του Δαρείου γιό να πάρουν από το Φίλιππο τον κανονισμένο φόρο ύποκειλάς. Μά ο Αλέξανδρος, ό όποιος καταλάβαινε τις δυνάμεις του ίκανός γιό ν' άνταξέσθω στον κραταίο Σαρτάτη της Περσίας, έκτασε και το έγραψε ένα θυμωμένο γράμμα, στο όποιο το έλεγε ότι δεν θα έανέπαρνε άλλα χρήματα από τη Μακεδονία και ότι, θα πήγαμε ύστερ' από λίγο να τον γιορίση προσωπικά στην Περσία, επί κεφαλής της στρατιάς του.

Το γράμμα αυτό το έβαλε μέσα στο σεντούκι των άπεσταλμένων, το όποιο ο Φίλιππος έφερε, κατά τα κανονισμένα, να γυμνή με χρυσά νομίσματα. Καί, γιό να μην καταλάβουν τίποτα οι άπεσταλμένοι του Δαρείου, ό Αλέξανδρος γέμισε το σεντούκι αυτό με πέτρες, το σφράγισε και τους το έδωσε. Έκείνοι το πήραν, είδαν πώς ήτανε βαρύ και ξεκίνησαν γιό να έπιστρέψουν στο βασιλικό τους, στην Περσία.

Έκείνο που χαρακτηρίζει τον Αλέξανδρο από μικρό παιδί, ήτανε μία έξαιρετική βίωση. Όταν έβαζε στο γυό του κάτι, βισότανε τις δύο όψεις ο' έφαρμολή. Αισθανότανε πάντα την άγρυχη ή βροσκειται σ' έξοκλουθητική κίνησι. Η ψυχική αυτή κατάσταση του Αλεξάνδρου ή αλγία βίωση του, άνέπνευσε στον ποιητή Νίτζαμ το παρακάτω μεγαλοχολικό δίστιχο:

Και μ'ς στο στήνι του πατέρα του έμεινε σ' αν ταξιδιώτης που βιάζεται να φύγη!...

Το κεφάλι του ήτανε γεμάτο άποφύσεις και σχέδια παρόλομω. Τα όλογα του ήτανε πιο έλαφρα και από τις λεπτοπόρ'ες, έβλεπε δέ τη νύχτα, στο σκοτάδι, πιο ή αλά και από τις γάτες!...

Η πολύνεκρος μάχη των Αρβήων στάθηκε ή πρώτη και μεγάλη έπιτυχία του Αλεξάνδρου. Κατ' αυτήν ένίκησε τον Δαρείο και τον έσκότωσε. Ίδου τώρα π'ς την περιγραφή ο ιστορικός Αβδ-ελ-Σαλάμ από το Κασεμίρ:

...Σ' αν μία χρυσή μορφή στην κορυφή ενός βουνού που ούεται δύνατα, έτσι φανερώθηκε ο Δαρείος, επί κεφαλής της στρατιάς του, πάνω σ' ένα όρη που το όρηγούσανε πενήντα άντρες.

Όρ' ου του, τα στρατεύματά του είχανε π'λημμυρίσει τον άπειρο κομ' έμο από τη μιάν άκρη στην άλλη.

Πού είναι ο Αλέξανδρος; ρώτησε ο Δαρείος.

Και, κατεβαίνοντας από το όρη του, καβάλλας το όλόγο του και άγριεσε στη μάχη.

Μεγάλη βοή σηκώθηκε τότε στο στρατό των Περών με τόση σκηνή, ώστε οι στρατιώται δεν έβλεπαν πια μπροστά τους. Ο άνημος της άναβρωσσοφάνης φύσησε δύνατος απ' όλες τις μεριές. Τα όρητα χτυπιόντανε το ένα πάνω στο άλλο, και είχανε σωριαστεί χ' αμα τόσο νεκροί, ώστε ή κόμπος γέμισε από σιδερένιους θώρακας!...

Μά γιατί ο γενναίος Περσικός στρατός έφασε έσπ' αμα κάθε όρση ή πολέμηση; Γιατί ο Δαρείος το βάλε στα πόδια βογ' γώντας και άναστενδόντας, άπολουθόμενος από τους έξιωματικούς τους που τρέχουν κ' άναίμε σαν τρελλοί;

Γιατί τους κυνηγά ο Αλέξανδρος! Ήτανε γράφ' το του Δαρείου που χ' αρις στον κόσμο των Αλεξάνδρων, να λάβη όρ' ου από το γυό του ένα μήνιμα!...

Πρίν άκόμα ο Αλέξανδρος γίνη καλά-καλά άντρας πήρε στα χέρια του

Κεφαλή του Μ. Αλεξάνδρου (Μουσείον Λατεράνου)

Ο Σατωβριάνδος

«Α! πολλές γυναίκες καρδιές έκαναν να ματώσουν ο μέγας αυτός γόης! Μα δεν έφτανε αυτός. Χάρεις λίγη εύδαιμονία σε μία γυναίκα, και ύστερα, όταν τον κυριεύει η ακατανίκητη πλάνη, την παρατούσε άσπλαγνα, ποδοπατώντας τα ξεφυλλισμένα δέντρα της, για να πετάξει ο άλλος άγκυλιά, όταν την πεταλούδα που γυρνάει από λουλούδι σε λουλούδι...

Το Μάρτιο του 1792, ο Σατωβριάνδος, που ήταν τότε 24 μόλις ετών, πήρε γυναίκα τη Σελέστ ντε Λαβίνι-Μπυόν, ηλικίας 17 μόλις ετών, ένα λευκοπρόσωπο, λεπτοκαμωμένο και ωραίοτατο κορίτσι. Τη νέα αυτή δεν την αγαπούσε, αδιάφορο αν εκείνη έλυσε από άγνητη γι' αυτόν. Τον εξανάγκασαν οι συγγενείς του να την πάρει. Την σεβότανε, βέβαια, και την εκτιμούσε, αλλά τα χλαρόα αυτά αισθήματα δεν ήταν όρεκτα για να ικανοποιήσουν τις μεγάλες ψυχικές ανάγκες της γυναίκας του. Και η δυστυχισμένη η Σελέστ έλυσε και μαρινόταν απ' τον καύλο της, βλέποντας την παγερή αδιαφορία του άντρός της την οποία με κανένα μέσον δεν μπορούσε να καταικήσει. Και, μία μέρα, ο Σατωβριάνδος, υπακούοντας στο καλλιτεχνικό αλτρίκτο του, άφησε τη γυναίκα του α' έφυγε για την Άγγλια. Η Σελέστ υπόμεινε το χωρισμό με καρτερικότητα, ζητώντας παρηγοριά κοντά στην αδελφή του Σατωβριάνδου, για την οποία κάναμε λόγο σε περασμένο φύλλο του «Μπουκέτου». Πέρασε με μαυρές και δυστυχιμένες μέρες μακριά απ' τον άντρα της. Η εποχή εκείνη ήταν μία από τις πιο ταραχμμένες της Γαλλικής Ιστορίας. Κατά την Τρομοκρατία, η γυναίκα του Σατωβριάνδου συνεληφθή κ' ερρίφθη στις φυλακές. Όταν την ελευθέρωσαν, αποταβήχτηκε από τον κόσμο και περιέμενε χρόνια ολόκληρα την επιστροφή του άκαρδου Ρενέ, τον οποίο τόσο πολύ αγαπούσε. Τέλος, μία μέρα του Μαΐου, στα 1800, ο Σατωβριάνδος γύρισε στη Γαλλία από την Άγγλια. Μα η Σελέστ δεν μπόρεσε να χαρή για το γυρισμό του άντρός της, γιατί ο Σατωβριάνδος, μόλις πάτησε το πόδι του στο Παρίσι, μπλέχτηκε σε μία μεγάλη έρωτική περιπέτεια, αδιαφορώντας για τον πόνο και την απελπισία της γυναίκας του.

«Η νέα αυτή έρωτική περιπέτεια—που χάρισε στο Σατωβριάνδο τις ευχέστερες μέρες της ζωής του—ήταν η σχέση του με την κόρη του Παυλίνα ντε Μπωμόν.

Η Παυλίνα ήταν κόρη του ντε Μονμωρέν, ύπουρου του Λουδοβίκου ΙΣΤ', καρτομηθέντος κατά τη Γαλλική Επανάσταση. Είχε παντρευτεί, μα δεν ευτύχισε από γάμο της και αναγκάστηκε να χωρίσει από τον άντρα της. Η καρδιά της, λοιπόν, ήταν ελεύθερη. Ήταν μία απ' τις σπάνιες γυναίκες. Έξυπνη, ωραία, μορφωμένη. Κάθε βράδυ σχεδόν, μαζεύονταν στο σαλόνι της οι διαπρεπότεροι αντιπρόσωποι των γραμμάτων, των επιστημών και των τεχνών της Γαλλίας, εκείνης της εποχής, μεταξύ των οποίων πρωτεύουσα θέση κατείχε η θρυλική κυρία ντε Σισέλ.

Τον καιρό αυτό ο Σατωβριάνδος ήταν ώριμος πια άντρας, με ώριμο ταλέντο. Η καρδιά του χτυπούσε δυνατά για κάθε ευγενικό και ωραίο. Πώς λοιπόν να μην κατακτήσει την καρδιά

τη διοίκηση του κόσμου, μ' ένα μικρό στρατό. Όλα τα πλούτη του Λαρκου έγιναν δικά του. Πήρε γυναίκες όλες τις κόρες του Πέρσου σατράπου, τις όποιες σκλάβωσε με το γλυκό χαμόγελό του και το άρρεσπο παρυσιαστικό του. Μονάχα τη Δελαρέ, τη χήρα του Λαρκου, την τελευταία βασίλισσα της Περσίας, δεν μπόρεσε να συνηύσει, δεν μπόρεσε να την κάνει να λησμονήσει τον λεοντόκαρδο και πανέμορφο κατακτητή του—ο Αλέξανδρος δεν ήταν κακός και βάρβαρος κατακτητής, και ήξερε να γίνεται άρεστος και αγαπητός και ο' αυτούς ακόμα τους λαούς που υπέτασε—η Δελαρέ πήρε ένα μαχαίρι και το βύθισε στην καρδιά της...

Ο Αλέξανδρος την έκλαψε σαν μητέρα του και διάταξε να της χρίσουν ένα μεγαλοπρεπές λήμα.

Αυτά, κι' άλλα πολλά και αξιοθαύαστα, γράφουν οι Πέρσαι Ιστορικοί για τον Μ. Αλέξανδρο. Νομίζει δηλαδή κανείς πως διαβάζει παραμύθι. Σ' άλλο φύλλο ίσως σάς δώσουμε συνέχεια της φανταστικής Ιστορίας του Μ. Αλεξάνδρου.

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Η ΚΟΗΜΗΣΣ ΠΑΥΛΙΝΑ ΝΤΕ ΜΠΩΜΟΝ, Η ΡΩΜΑΝΤΙΚΗ ΦΙΛΗ ΤΟΥ ΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΥ

της ωραίας Παυλίνης η οποία ακριβώς έναν τέτοιο άνθρωπο ζητούσε για να του χαρίσει όλη την φλόγα της αγάπης της. Η όμορφη κοπέλα, έγραφε αργότερα σ' ένα οικογενειακό φίλο της, «Μου φαίνεται, έγραφε αργότερα σ' ένα οικογενειακό φίλο της, ότι ποτέ δεν ήμουν καλύτερα στην ύγεια μου παρά την εποχή που γνώρισα το Σατωβριάνδο.» Το θαύμα αυτό το είχε κάνει η αγάπη!

Από την πρώτη μέρα που την γνώρισε ο Σατωβριάνδος αισθάνθηκε τόσο μεγάλη αγάπη γι' αυτήν, ώστε δεν μπορούσε να λείψει ούτε στιγμή από κοντά της. Πήγαινε και την έβλεπε στο σπίτι της το απόγευμα, κάθε μέρα, και το βράδυ ξαναπήγαινε για να λάβει μέρος στη συζήτηση της έκλεκτης συντροφιάς που μαζεύονταν στο φιλολογικό σαλόνι της.

Με την πάροδο του χρόνου, η σχέση των δύο ερωτευμένων έγινε πιο στενή. Διηγούντο ο ένας στον άλλον τα όνειρα και τις επιθυμίες του, τις απογοητεύσεις και τις λύσεις του—κι' έπαιθαν μαζί, με τη γόνιμη φαντασία τους, ένα μέλλον καλύτερο, πιο ρόδινο. Ο Σατωβριάνδος της διάβαζε κεφάλαια από τα άθνα έργα του «Αταλά» και «Ρενέ», κι' άκουγε τις κρίσεις της.

Ο «Αταλά» έδόθη γι' πρώτη φορά τον Απρίλιο του 1801 και είχε καταπληκτική επιτυχία, όχι μόνον στη Γαλλία αλλά σ' όλη την Ευρώπη. Μεταφράστηκαν άμέσως σ' όλες τις γλώσσες του κόσμου και καθιέρωσε τη φιλολογική δόξα του Σατωβριάνδου.

Φαντάζεστε πια σε τι κλίμα ευδαιμονίας κολυμπούσαν οι δύο ερωτευμένοι! Ο Σατωβριάνδος δεν είχε να επιθυμεί τίποτα άλλο, αφού τα είχε όλα: χρήματα, δόξα και έρωτα! Η δέ Παυλίνα είχε ξαναγεννηθεί κοντά στο μεγαλοφυή φίλο της...

Μα το πνεύμα του Σατωβριάνδου βρισκόταν σε διαρκή εξέλιξη. Και μόλις ξεκινούσε λίγο, άρχισε να σχεδιάζει στο μυαλό του ένα τεραστιο φιλοσοφικο-κοινωνικό έργο, το περίφημο «Πνεύμα του Χριστιανισμού». Για να γράψει όμως ένα τέτοιο έργο, που άπαιτούσε χρόνο, ήσυχια και προσοχή έπρεπε ν' αποτραβήξει από την κοσμική και πολυθόνη ζωή του Παρισιού.

Η Παυλίνα, η οποία ενδιαφερότο πολύ για τη δόξα του αγαπημένου της, δεν μπορούσε πια να τον συμβουλεύσει να πραγματοποιήσει αυτό το σχέδιό του. Απεράσιαν λοιπόν ν' απομακρυνθούν από το Παρίσι, κι' έπασαν ένα μικρό άρτοτικό σπίτι στο Σαβινύ-συρ-Ορζ, στο Παρίσι.

Η Παυλίνα ντε Μπωμόν είδε τότε να πραγματοποιείται το μεγάλο, το μοναδικό όνειρό της ζωής της: Βρισκότανε στην έξοχή, σε μία καλύβα, με τον άντρα που αγαπούσε!

Την επόμενη της άφιξής τους στο Σαβινύ (23 Μαΐου 1801) η Παυλίνα έγραψε σ' έναν παλιό οικογενειακό της φίλο στο Παρίσι:

«Το ξέρετε, αγαπητέ μου φίλε, πόσο μ' θέλει η έξοχή και πόσο καλό μου κάνει η μοναξιά. Ποτέ δεν είδα τον άρτιανθρωπό μου (ή γυναικάρικο έλεγε χαϊδευτικά το Σατωβριάνδο, επειδή ήταν απ' όσους χαριτωμένους) πιο ήσυχο, πιο λογικό, πιο εύθυμο, πιο ποιητή, μερπωθ να πω... Όλα εδώ είναι για μέν πηγή χαράς και γέλιου... Ζούμε με το διορκή φέβο μήπως δούμε να παρουσιάζεται μπροστά μας κανένας ένοχλητικός επισκέπτης από το Παρίσι, για να διαταράξει την ήσυχία και τη γαλήνη μας. Έγώ καταγίνομαι όλη την ημέρα με τις δριφθές και τις καταιγίδες. Η ώρα 7 το βράδυ, παύει η ζωή εδώ. Βαθύνεται σωστή απλότητα σ' όλο το χωριό. Κ' έμεις καθισμένοι στο ταπεινό δωμάτιό μας, ο ένας κοντά στον άλλον, βλέπουμε από το άνοιχτό παράθυρο τη μαγευτική φύση—και σιωπάμε...»

Μα και ο Σατωβριάνδος δεν ήταν λιγότερο ευχαριστημένος από τη φίλη του Αλθιανότατη μεγάλη, άπειρη χαρά έπειδή βρέθηκε τέλος πάντων μία γυναίκα που μπόρεσε να τον καταλάβει. Και τη γυναίκα αυτή την αγαπούσε φλογερά και παράφορα.

Αλλά το ποιητικό αυτό ειδύλλιο δεν βάσταε, δυστυχώς, πολύ καιρό. Το τέλος του ήτανε θλιβερό και μελαγχολικό.

Στο ερχόμενο φύλλο του «Μπουκέτου», θα σάς εξιστορήσουμε το θλιβερό αυτό τέλος που είχαν οι έρωτες του Σατωβριάνδου με την Παυλίνα ντε Μπωμόν.

ΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

«Η σαργανταδοροούσα έχει ένα σωρό πόδια, μα η ακρίδα την ξεπερνάει στο δρόμο.

— Ο φύλλος έχει τόνομα κι' άλλοι τσιμπούν τα πόδια.

— Τις καλές τις λειτουργίες μόνον ο παπας τις τρώει.

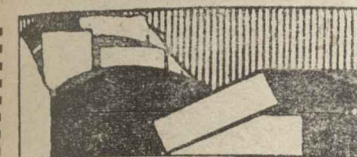
— Κ' η παπαρούνα καμάρισε μ' απόμεινε κοτσάνη.

— Ο Τούρκος κι' αν προσκύνει, το φέσι του δεν βγάζει.

— Το σκυλάκι σου και τον Άρβαντή, έξω στην αυλή να τους κρατάς, στο σπίτι μην τους βάζεις.

— Πένε «Έλληνες, έφτά καπετανοί.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Πληγήκαμε έτσι άρκετη ώρα από δωμάτιο σε δωμάτιο, ως πού στο τέλος σταθήκαμε στη σκάλα που κατέβαινε σε μία μεγάλη, σκοτεινή υπόγειο του κτιρίου. Ο καθηγητής έδωσε τώρα το δέμα με τα σενάρια του στον Τζιμ κι' έβγαλε το ηλεκτρικό του φανάρι και τον άνοιξε από κρατούσε επάνω του.

— Έτοιμάσου και συ, Τζωρτζ, μου είπε. Κ' έχε συγχρόνως έτοιμο και το πιστόλι σου, αν και δεν πιστεύω να βρεθής στην άνοχη να το χρησιμοποιήσης.

Όταν έτοιμαστήκαμε ο Ουίλλιαμ γύρισε προς τον Τζιμ που μάς παρακολουθούσε σαστισμένος και του είπε:

— Πετάξου, φίλε μου, στην μεγάλη αίθουσα και πάρε το μεγάλο έστρώτο κρηροπήγιο που βρισκόταν πάνω στο τραπέζι. Άναψε τα κεριά κι' έλα γρήγορα πίσω.

Ο Τζιμ υπάκουσε κι' έτρεξε προς το βάθος του διαδρόμου, χωρίς να δείχνει πια τον παραμικρό φόβο. Έμειναμε έτσι μόνον και έβουνα να ροτήσω τον καθηγητή:

— Θα κρατήσουμε τον Τζιμ μαζί μας στο υπόγειο;

— Όχι, βέβαια.

— Τι σκέπτεσαι να κάμετε;

— Θα το αναθέσω να φρουρή έξω από την πόρτα του υπογείου. Έτσι και κοντά μας θα τον έχουμε για κάθε ένδεχομένο και δεν θα δει τίποτα άπολύτως.

Τη στιγμή αυτή γύρισε και ο Τζιμ, κρατώντας το μεγάλο χάλκινο κρηροπήγιο, κι' άναψε τα έπτα χοντρά κεριά του.

Ο καθηγητής κατέβηκε τη σκάλα πουβήκε στο υπόγειο πρώτος, σαν άνθρωπος που βιάζεται να αποφασίσει στο καθήκον του, διασκορπίζοντας για τους κινδύνους.

Όταν φτάσαμε στην πόρτα του υπογείου ανιληφθήκαμε πως ήταν κλειστή από μέσα. Άνέλαβε να την ανοίξει ο Τζιμ και το κατάφερε, χωρίς μεγάλο κόπο, χάρις στο διαδερμικό του εργαλείο.

Το πρώτο αυτό υπόγειο ήταν ευρύχωρο, με στρωγάλα κυκλιδικά πατάφυρα προς τον τοίχο. Δεν υπήρχε σ' αυτό τίποτα που έβλεπε λόγος. Άράχνες έπλεκαν στους τοίχους τους ιστούς των, παχύτατο στρώμα σκόνης έσκέπαζε τα πάντα, σαν σάβανο.

— Έκεί είναι, μου είπε σιγά ο Ουίλλιαμ, λυγνάζοντας μου μία πόρτα που άνοιξε σε έναρρο υπόγειο, προς το βάθος. Είπε το μήνυ που έτοιμαστήκαμε το κιβώτιο κι' άσφαλώς δεν θα το μετέφερε πούθενά άλλο, γιατί ήταν εξαιρετικά βαρύ.

Ήμουν συγκινημένος. Ο Ουίλλιαμ το καιάλαβε και προχώρησε πρώτος στην πόρτα και την άνοιξε. Ο Στήβενς την είχε άνοιχτη, κι' υπομαζόμενος τι τον έκεριμενε.

Στη μέση του δυντέρου υπογείου είδαμε τότε το κιβώτιο. Ήταν κατασκευασμένο και κανείς δεν θα υποψιάζονταν τι κρύβεται μέσα σ' αυτό.

— Είπ' εκεί άραγε; ρώτησα σιγανά τον καθηγητή.

— Ναι, είμαι άπολύτως βέβαιος γι' αυτό. Τον προδίδει έξ' άλλου ή φωνιάς μυρωδιά της σαλίας πέντε σκορπισμένη στον έδαφος.

Πραγματικός ή άτιμόσφαιρα που άναπνέωμε ήταν άπαισία, μοιρασμένη, άηδής, άτμόσφαιρα κενοτοφίου, φρεσκαυγμένης τάσου, καμίας!...

— Τζιμ, είπε ο καθηγητής, δώσε το κρηροπήγιο στον κ. Τζωρτζ κι' πάρε στο πρώτο υπόγειο. Άν σε φωνάξουμε, αν άκούσης θόρυβο, τρέξε άμέσως...

Ο Τζιμ δεν δυσαρεστήθηκε καθόλου για την ένοκλη που έλαβε. Οι παρασσεμμι ποίκαλε έδεχταν πως δεν του ήταν καθόλου εύχαρη, κι' άμνηνη έμει μέσα Βγής έξω και ο καθηγητής έκλεισε πίσω την πόρτα.

Έμεινα πια μόνον. Μόνον έμπρός στο κιβώτιο έκείνο, μέσα στο οποίο υπήρχε βυθισμένο σε λήθαργο, ένα τέρας, ένας άπαισιος παραδολογιστής.

Ο καθηγητής πλησίασε το κιβώτιο κι' άπαισιος, σκυμένος κοντά του άρκετες στιγμές, δεν άκουσε τίποτα το ύποπτο.

Σταμάτησε τότε, μ' ύψηψε να πλησιάσει και πάλιν.

— Κράτα στο ένα σου χέρι τον άγιο σου κι' στο άλλο το πιστόλι σου. Θά τραβήξω το σκέπασμα.

— Άνοισα κάτι σαν έλιγγο. Νόμισα πως...

κάτι το τρομερό, κάτι το άπρόοπτο θα συνέβαινε.

— Είς' έτοιμος; ρώτησε ο Ουίλλιαμ.

— Ναι, είπα.

Άπλωσε τότε και τράβηξε το σκέπασμα του κιβωτίου. Θεέ μου! Είδαμε έαπλωμένον έκεί μέσα τον Στήβενς, με τα μάτια ροζα της κηδείας του, χλωμόν σαν να μην είχε σταγόνα αίματος στις φλέβες του. Τα μάτια του ήταν άνοιχτά. Μας κύταζαν παράξενα, άγρια, κι' ένα μίσος άπερίγραπτο.

— Θά ξυπνήση!... τραύλισα. Ουίλλιαμ... μές κυττάζει!...

Ο καθηγητής μούγνεψε να ήσυχάσω.

Μολαταύτα τα γόνάτα μου τρέμανε, κρύος ιδρώτας μ' έλουζε ολόκληρο...

Για πρώτη φορά ύστερα απ' την τραγική νύχτα του φόνου έβλεπα τον άνθρωπο αυτό τόσο κοντά. Και τα μάτια του γέμιζαν, πρό πάντων, έπαινο μου, με λύσσα, με μανία... Α! ποτέ δεν θα ξεχάσω το θέαμα αυτό. Πάντα θα μου ταράσσει τον ύπνο. Πάντα θα νευροσπασί τα χέρια του Στήβενς κι' άπλώνουν πάνω μου!

Ένα ανατριχιαστικό τρέξιμο άκούστηκε άξαφνα. Άνεπήδησα έσπασμένος. Ο καθηγητής μ' έρωτήσε δυνατά απ' το χέρι. Τι ήταν;

— Άκουσε;... ψιθύρισα.

— Άντι άπαντήσεως ο Ουίλλιαμ μούδειξε τον Στήβενς. Κύταζε και σηκώθηκαν ή τρίχες μου απ' τη φρίκη μου. Ο Στήβενς έτρεξε τα δόντια του!

Βυθισμένος στο λήθαργο του καταλάβαινε τι γίνεται γύρω του, χωρίς να μπορεί να σηκωθεί και να παλαίση έναντιον μας. Η λύσσα του τον παρέφερε μέσα στο βύθισμα που βρισκότανε και έσπασε σ' άγρια, μανιασμένα κυττάγματα και τριζοκοπήματα των δοντιών του!...

Χωρίς να χάνη καιρό ο καθηγητής άνασκουμπώθηκε ήσυχα—ήσυχα, σαν να βρισκόταν στο εργαστήριό του, πήρε τον άγιο άρτο και στανύωσε μ' αυτόν το τέρας. Συνέβη τότε κάτι το τρομερό. Ο Στήβενς συνταράχτηκε ολόκληρος, μούγνεψε, άφροί βγήκαν απ' το στόμα του, τα μάτια του πετάχτηκαν έξω. Οι σπασμοί του ήταν τόσο δυνατοί που έκαναν τα γέφυρα, χοντρά, δονήνα σανίδα του κιβωτίου να τρίζουν, σαν να έπρόκειτο να σπάσουν!...

Η συγκίνησής μου, ή ταραχή μου, ο τρόμος μου, έφτασαν σε σημείο που δεν περιγράφεται. Τα δόντια μου χτυπούσαν επάνω και θα μάς έπνιγε με την τεραστία, υπερφυσική δύναμή του.

Ο ίδιος ο καθηγητής είχε χάσει την ψυχραιμία του. «Αυτόσο γύρισε και μου είπε:

— Κύταζε άλλο... Δεν άντέχεσε στο θέαμα αυτό, κι' έχεσε δίκιο... Τέτοια πράγματα δεν συμβαίνουν παρά σπανιάτατα μέσα στο πέρασμα των αιώνων.

Την ίδια στιγμή μισάνοιξε ή πόρτα.

Γύρισα κι' οι δύο έαφνησμένοι, μη έξορτας τι συμβαίνει, μα ήσυχάσαμε άμέσως. Ήταν ο Τζιμ. Είχε άκούσει τα μουνγρητά του Στήβενς κι' άνησυχούσε.

— Δεν ήνε τίποτα, Τζιμ, του είπε ο καθηγητής, κλείσε την πόρτα και κάθου ήσυχος.

(Ακολουθεί)

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΣΑΜΦΟΡ

Όταν διαβάση κανείς άπομνημονεύματα ή βιβλία άναφερόμενα στην κοινωνική ζωή της Γαλλίας επί Λουδοβίκου ΙΔ', βρίσκει και στα κατώτερα άκόμη κοινωνικά στρώματα της εποχής εκείνης μία ευγένεια, την όποια δεν την έχει σήμερα ούτε αυτή ή άριστοκρατία.

— Η κοινωνία άποτελείται από δύο μεγάλες τάξεις: από έμεινους που έχουν στη διάθεσή τους πολλά φαγά και λίγη όρεξη, και από κείνους που έχουν πολλή όρεξη και λίγο φαά.

— Συμβουλευθί έμεινους που θέλουν να ζητήσουν κάτι από έναν πλούσιο και λιγυρό άνθρωπο, να τον πλησιάσουν με περίλυπο ύψος. Οι κύριοι αυτοί δεν μπορούν να βλέπουν ανθρώπους γελαστούς και χαρούμενους σαν αυτούς.

— Έκείνος που θέλει να βγή στους δρόμους μ' ένα πανάρι, σαν τον Διογένη, για να ψάξη να βρή έναν άνθρωπο, καλά θα κάνει να πάρη κι' ένα ραβδί μαζί του.

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΡΟΖΑ ΛΑΜΠΙΡΗ

«Η πιο παθητική έρωτική Ιστορία...

Τό περιπαθέστερο των άγνωσμάτων...

— Ζητήσουν κάτι από έναν πλούσιο και λιγυρό άνθρωπο, να τον πλησιάσουν με περίλυπο ύψος. Οι κύριοι αυτοί δεν μπορούν να βλέπουν ανθρώπους γελαστούς και χαρούμενους σαν αυτούς.

— Εκείνος που θέλει να βγή στους δρόμους μ' ένα πανάρι, σαν τον Διογένη, για να ψάξη να βρή έναν άνθρωπο, καλά θα κάνει να πάρη κι' ένα ραβδί μαζί του.

Τό Βιβλίον τοῦ "Γλάξο,"

Ἡ θαυμασία ἔκδοσις τοῦ

Glaxo

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

ΔΙΑ ΜΗΤΕΡΑ
ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΣ

Θὰ σὰς χρησιμεύσῃ ὡς ὁδη-
γός. Περιέχει πολλὰς σοφὰς
συμβουλὰς ἀπαραιτήτους,
διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ κα-
λὴν ὑγείαν τοῦ Βρέφους.
Ἀποστέλλεται δωρεὰν εἰς
κάθε μητέρα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ἀδενώματα	Κοκκύτης
Ἀδύνατα βρέφη	Κωλυκοί
Ἀήρ καθαρὸς	Λουτρὸν τοῦ βρέφους
Ἀνάστημα τοῦ βρέφους	Ὀδόντες τοῦ βρέφους
Ἀνορεξία τοῦ βρέφους	Ὀδοντοφυΐα
Ἀσθένειαι	Ὀστρακὶά
Ἀσκήσις	Ὀφθαλμοί
Βιταμίναι	Παιγνίδια τοῦ βρέφους
Γάλα μητρικὸν	Πιπλιστὴρ
Γάλα νωπὸν	Πολυφαγία
Διάρροια	Πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ βρέφους
Διατροφή	Πρόωρα βρέφη
Διφθερίτις	Πυρετοί
Δυσκοιλιότης	Ραχτισμὸς
Εμβολιασμὸς	Σπασμοί
Ἑμετοί	Στόμαχος
Ἐξάνθησις	Συνήθειαι κανονικαί
Εὐλογία	Ὑγιεινὴ τοῦ βρέφους
Θερμοκρασία	Ὑπνος τοῦ βρέφους
Θήλαστρον	Φάρμακα διὰ τὸ βρέφος
Ίλαρά	Χυμὸς φρούτων
Καθαριότης	ὦτα
Κήλη	κ. τ. λ. κ. τ. λ.

Αποστείλατέ μας τὴν Διεύθυνσίν σας
ἢ τὸ κάτωθι δελτίον συμπληρωμένο, καὶ
θα λάβετε διὰ τῆς ἐπιστροφῆς
τοῦ ταχυδρομείου ἐν
ἀντίτυπον τοῦ
βιβλίου.

2.000.000

ἀντίτυπα ἔχουσι
διανεμηθῇ εἰς μη-
τέρας διαφόρων
χωρῶν.

Ζητήσατε
ἐν ἰδικόν σας.

Αντιπροσωπεῖαν "ΓΛΑΞΟ" 52. Ὁδὸς Μενάνδρου 52 - Εἰς Ἀθήνας
Παρακαλῶ ἀποστέλλαι μου τὸ βιβλίον τοῦ "ΓΛΑΞΟ".
Ὄνοματεπώνυμον
Διεύθυνσις
Πόλις
Νομός